

**SATEEN ROPINAA JA SIVUKUJIA -
PAIKAN RAKENTUMINEN KÄVELYVIDEOIDEN
KOMMENTEISSA**

Kirsi Salo
Maisterintutkielma
Taidekasvatus
Musiikin, taiteen ja kulttuurin
tutkimuksen laitos
Jyväskylän yliopisto
Kevät 2022

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta - Faculty Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos - Department Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä - Author Kirsi Salo	
Työn nimi - Title Sateen ropinaa ja sivukujia - paikan rakentuminen kävelyvideoiden kommenteissa	
Oppiaine - Subject Taidekasvatus	Työn laji - Level Pro gradu -tutkielma
Aika - Month and year Kevät 2022	Sivumäärä - Number of pages 76
Tiivistelmä - Abstract <p>Tutkielma esittelee YouTube-alustan kävelyvideoita ilmiönä sekä tarkastelee paikan rakentumista videoiden kommenttiosioissa perusmuotoisen diskurssianalyysin avulla. Millainen on kansainvälisen katsojajoukon Pariisi, Kööpenhamina tai Lontoo tai niiden osa-alueet? Lisäksi avataan videoiden merkityksiä ja katsomisen motiiveja.</p> <p>Paikkaa tarkastellaan Doreen Massey'n tavoin sosiaalisesti rakentuvana, liikkeessä olevana, ei-pysyvänä. Paikan voi nähdä globaalisti muotoutuvana: yhteisöön kuuluvat niin paikkaa muistelevat, paikassa asuvat kuin paikasta haaveilevat. Kommentit peilautuvat muun muassa Gernot Böhmen ajatuksiin kaupunkien tunnelmasta.</p> <p>Analyysi tuo esiin paikkojen ominaispiirteitä, paikkoihin kiintymystä sekä kaupunkien vetovoimatekijöitä. Videoiden paikat erottautuvat toisistaan niin tunnelmassa kuin materiaalisilta ominaisuuksiltaan. Tulokset vahvistavat käsitystä, että paikat ja kaupungit ovat syvästi merkityksellisiä ihmisille.</p> <p>Tutkielma paljastaa myös videoiden mahdollisuudet niin ajanvietteenä kuin matkustuksen tapana, sekä kaupunkisuunnittelun apuna ja paikkasuhdetta vahvistavana. Tiedetään, että mitä vahvempi tunneside paikkoihin on, sitä parempaa huolta niistä pidetään. Videot purkavat monella tapaa myös esteellisyyttä.</p>	
Asiasanat - Keywords Paikan filosofia, paikka, käveleminen, kaupunkitila, käveltävyys, kävelyvideot, kaupunkitutkimus, tunnelma, aistit, paikan rakentuminen, diskurssianalyysi, muistot	
Säilytyspaikka - Depository Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja - Additional information	

Sisällysluettelo

1 JOHDANTO.....	1
2 TEOREETTINEN TAUSTA	4
2.1 KÄVELEMINEN JA KÄVELTÄVYYS	5
2.2 KAUPUNKIEN TUNNELMASTA JA MIELIKUVISTA	8
2.3 KAUPUNKISUUNNITTELUA JA VALTASUHTEITA	11
2.4 TERMINOLOGIAA JA TULOKULMIA KAUPUNKIEN TARKASTELUUN.....	13
2.4.1 PAIKKA.....	15
2.4.2 MASSEY JA GLOBAALI PAIKAN TUNTU	15
2.4.3 SUURIA MUUTOKSIA KAUPUNGEISSA: CASE PARIISI	17
3 TUTKIMUSASETELMA	18
3.1 TUTKIMUSKYSYMYKSET JA OLETUKSIA TULOKSISTA	20
3.2 TUTKIMUSAINEISTO JA AINEISTONKERUU	22
3.2.1 VIDEOIDEN VALINTAKRITEERIT	22
3.2.2 HAASTEITA AINEISTO-OTANNASSA.....	25
3.2.3 VIDEOIDEN LYHYET ESITTELYT.....	26
3.3 DISKURSSIANALYYSI TUTKIMUSMENETELMÄNÄ	33
3.4 TUTKIMUSMENETELMÄN SOVELTAMINEN AINEISTOON	34
4 ANALYYSI: PAIKAN RAKENTUMISTA JA VIDEOIDEN MERKITYSTÄ	34
4.1 VIDEOIDEN MERKITYKSESTÄ JA KATSOMISEN MOTIIVEISTA	36

4.2 PAIKAN RAKENTUMISEN DISKURSSEJA	39
4.2.1 MUISTELUA JA KAIPAUSTA.....	40
4.2.2 OLOSUHTEITA JA TUNNELMAA	45
4.2.3 HISTORIAA JA PAIKALLISTIETOA	49
4.2.4 PAIKAN RAKENTUMINEN SUHTEESSA TOISIIN PAIKKOIHIN.....	58
4.2.5 PAIKAN KUVAILU JA HAVAINNOT PAIKASTA	60
4.3 YHTEENVETOA PAIKAN RAKENTUMISEN DISKURSSEISTA	63
5 TULOSTEN TARKASTELUA	67
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	69
LÄHTEET	73

1 JOHDANTO

Koronapandemia muutti vapaa-ajanviettotapojamme ja kävely kasvatti suosiotaan jo heti keväällä 2020 koronasulun alkaessa. Kauniille kaupunkireiteille, kuten Töölönlahden rannalle oli sosiaalisen median mukaan tunkua, kun turvalliseksi tituleerattu kävely tapahtui edelleen yhteiskunnan ja etätyöpäivien rytmittämänä hyvin samoihin aikoihin. Ja kirjoitettiinpa kävelyruehkista jopa valtakunnan mediassa useammassa yhteydessä.

Ilmastonmuutos ja muut ajankohtaiset globaalit kriisit lisäävät tarvetta arvioida matkailun kestävyyttä. Pandemian vuoksi myös kauemmaksi matkailu oli pitkään katkolla oikeastaan kokonaan. Toivon todella, ettei pandemian jälkeen palata mihinkään entiseen, vaan matkailua harkitaan ylipäätään todella paljon tarkemmin ja sille etsitään kestävämpiä tapoja toteuttaa (lähimatkailu, maatapitkin matkat, pidempään kohteissa pysyminen ja harvemmin tehtävät lentomatkat, mutta myös virtuaaliset matkailut). Ymmärrän silti matkalle kaipuun, sillä pandemian aika on sitonut meitä lähiympäristöissäkkin hyvin tiiviille alueelle, usein pitkiksi ajoiksi ja toistuvasti ihan neljän seinän sisälle.

Kävely kiinnostaa henkilökohtaisesti niin toimintana, valokuvauksen ja paikkasuhteen kannalta, kuin siirtymisen tapana (yleensä suunniteltua reittiä, usein myös harhaillen tarkoituksellisesti) sekä moninaisena merkityksiltään. Se on mainio tapa tutustua paikkaan kuin paikkaan. Olen aina suosinut siirtymiä maan päällä ja matkan salliessa jalan. Tämä edistää kauempana ollessa myös kaupungin rakenteen ja suuntien ymmärtämistä huomattavan nopeasti. Kuitenkin lähiympäristössä kävelyä pitää usein mieltä aktiivisesti, sillä arki helposti vie toistuville, tutuille reiteille, ajatuksien vallassa ja kantamukset mukana. Vaatii usein hieman suunnittelua ja vaivaa nähdä uusia kulmia ja innostua aivan lähiympäristöstä. Siitä huolimatta, että rakastan kävelemistä, en tee sitä kuitenkaan ollenkaan ihanteeni mukaisesti - tutkivia kävelyreissuja on tullut tehtyä harmittavan vähän. Dokumentaarinen valokuvaus vaatii hitautta (liikkumisessa) ja toisaalta usein nopeutta sitten hetkessä, kun kuvan ottaa. Kuvaamisen vuoksi pelkkä käveleminen ilman katkoksia on minulle usein hankalaa. Ehkä YouTuben kävelyvideot löytyivät tähän tarpeeseen: joku muu päättää tahdin ja kulku rullaa toisin kuin kameran kanssa pysähdellessä reaali maailmassa kulkiessani. Seuraan siis näkymiä kävelijä-kuvaajan kanssa, hänen tehdessä liikkumisen ja katsomisen valinnat. Jollain tapaa hyvin vapauttavaa.

Kiinnostukseni niin ikään kaupunkitilaa ja sen käyttöä kohtaan näkyy monella tapaa. Esimerkiksi myös elokuvat jäävät usein mieleen kaupunkitilan käytön näkökulmasta, kuten jokin aika sitten näkemäni klassikko Gloria - gangsteriheila. Siinä oli upeaa kuvaa New Yorkista, sen kaduilta, ja kuin kala vedessä kaupungissa liikkuvasta - usein kävellen - Gloriasta. Hän useassa kohtauksessa kiiruhtaa koroissaan kadulla, ensin laajakulmasta siirtyen lähemmäs tai toisinpäin. Niin nautinnollista, pääsisipä kävelemään 70- ja 80-luvun taitteen New Yorkiin!

Kaunokirjallisuuden puolella taas Matias Riikosen Yövahtimestarin kierrokset -teoksen punainen lanka on kävelemisessä samaa reittiä toistuvasti ja havaintojen kuvailussa. Luin teoksen jonkin aikaa ennen tutkielmani aiheeseen päätymistä.

Tutkielmani aihe vaihtui COVID-19-pandemian aikana. Aiempi aiheeni olisi vaatinut liikkumista julkisilla, mieluusti kasvokkain tapahtuvia haastatteluja. Aloin ystäväni vinkistä katsoa ensimmäisenä pandemiakesänä kävelyvideoita YouTube:sta. Oikeastaan päätin siltä istumalta sisällyttää ne vielä hieman hahmottomaan ajatukseeni kaupunkeihin liittyvästä aiheestani. Videot veivät minut paikkoihin, kävelyn seuraaminen rauhoitti ja realistinen kuvaustapa toimi minulle erinomaisesti.

Kaupunkitutkimuksen suuntaviivat näyttäytyivät minulle virkeänä ja kiinnostavana niin Suomen kuin Euroopan kontekstissa, ja pandemia edelleen sai monien katseen suuntautumaan lähiympäristöihin, niiden toimivuuteen ja viihtyisyyteen. Näin niin Twitterissä kuin muualla sosiaalisessa mediassa uutisia pyöräteiden lisäämisestä, viheralueiden istuttamisesta ja monesta muusta kaupunkitilan joustavasta muokkaamisesta muuttuneessa maailmantilanteessa. Kävelystä tuli monille aivan konkreettisesti selviytymiskeino, kun maailma kutistui pääosin koteihin.

Tarkastelen tutkielmassani ennen kaikkea videoiden kommenttiosioita ja niissä rakentuvaa paikkaa diskurssianalyysin keinoin. Vaikka aineistoni videoissa ei konkreettisesti kävellä yhdessä videon paikassa, videoiden kommenttiosuudet mahdollistavat ainakin jossain määrin yhteisen muistelun ja kokemusten jakamisen kaupunkitilan käytöstä ja kaupungin tunnelmasta. Tarkastelen kaupunkia moniaistisena kokemuksena ja merkityksiltään rikkaana. Lisäksi selvitän erilaisia motiiveja videoiden katselulle. Aineistoni on tiettyjen määreiden jälkeen valittu satunnaisotannalla. Aluksi rajasin kävelyvideot Eurooppaan. Lisäksi niiden tuli olla vähintään 20 minuutin mittaisia ja kommentteja vähintään 50 kappaletta. Lisäksi videoissa ei saanut olla juontoa tai suuremmin editointia. Myös kaupungin

oikeiden äänten tuli kuulua videolla eli osaan videoita liitetään musiikkia ja nämä hylkäsin aineistohaun yhteydessä heti. Suurin osa videoista on kuvattu pandemian aikana ja näin tietyt kaupunkien käyttöön ja sosiaaliseen kanssakäymisen tapoihin liittyvät tunnuspiirteet voivat olla piilossa, mutta uskoisin, että pelkät paikatkin katselijoilla palauttavat muistoja niin sanotulta normaalialajalta. Joitain asioita taas on helpompi tarkastella, kun kadut ovat kenties normaalia hiljaisempia.

Johdannon jälkeen luvussa kaksi käsittelen niin kävelyä sekä kaupunkien käveltävyyttä sekä kaupunkien tunnelmaa ja aistittavuutta. Sivuan myös kaupunkisuunnittelua ja -tutkimusta sekä määrittelen tutkielmani keskeistä termistöä ja esittelen muutamia tutkielmani keskeisiä teoreetikoita.

Luvussa kolme esittelen tutkimusasetelman, aineistoni, tutkimusmenetelmäni diskurssianalyysin sekä tapani käyttää sitä tässä tutkielmassa kommenttien lajittelun, kuvailun ja tulkittamisen tukena. Neljännessä luvussa siirryn aineiston analyysin pariin. Analysoin teoriataustani valossa aineistoani, avaten diskurssianalyysin keinoin paikan rakentamisen tapoja sekä motiiveja videoiden katsomiseen. Luvun lopuksi teen yhteenvetoa tärkeimmistä diskursseista. Luvussa viisi kokoan yhteen tekemiäni havaintoja ja tuloksia. Kappaleessa kuusi sidon tutkielmani teemoja yhteen ja pohdin tutkielmani tekoon liittyviä, ja sen aikana syntyneitä, havaintoja laajemminkin. Lisäksi mietin, miten aiheen käsittelyä voisi jatkaa.

Aiempia aiheeseen liittyviä tutkimuksia

Aiheeseeni liittyy niin paikan tutkimus ja paikan filosofia, kaupunkisuunnittelu sekä ympäristöestetiikka. Esittelen nyt muutamia läheisiä tutkimuksia ja läheisistä aiheista kiinnostuneita tutkijoita. Sanna Lehtinen on väitellyt ympäristöestetiikan alalta liittyen juuri kokemukseen. Hänen tutkimuksensa linkittyy paikan fenomenologiaan.

Jan Gehl on popularisoinut vuosikymmenien työllään ajatuksen laadullisesta kaupunkiympäristöstä. Gehl'n perusteosta *Ihmisten kaupunki (suom. 2018)*, jota käytän lähteenäni, on käännetty 37 kielelle. Teos, joka on alkujaan julkaistu 2010, on todella kattava perusteos kaupunkien havainnoinnin sekä suunnittelun tueksi.

Gernot Böhme on filosofi ja kirjailija, joka on tutkinut muun muassa kaupunkien tunnelmaa ja estetiikkaa. Hänen lähestymistapansa kaupunkien ja tunnelmaan on fenomenologinen. Ympäristöestetiikan saralla ansioitunut Pauline von Bonsdorff on tutkinut muun muassa paikkaa sekä kokemuksen kehollista ulottuvuutta. Sanna Lehtinen argumentoi

väitöskirjassaan *Excursions into Everyday Spaces : Mapping Aesthetic Potentiality of Urban Environments through Preaesthetic Sensitivities* (2015) tilallisen kokemuksen merkityksestä esteettisessä kokemuksessa.

Väitöskirjatutkija Annaliina Niitamo tutkii kävelyä viestinnän ja kaupunkisuunnittelun kontekstissa. Hän kirjoittaa nykyään myös Imagen kolumneja, jotka usein sivuavat kaupunkia. Heikki Uimonen on etnomusikologi ja tutkinut muun muassa musiikin paikkoja ja kaupunkitilaa. Hän on käyttänyt tutkimusmenetelmänään aistielämäkerrallista kävelyä.

Keväällä 2021 julkaistiin parahiksi Humanistisen kaupunkitutkimuksen artikkelikokoelma. Olin tällöin hyvässä vauhdissa ideoimassa tutkielmaani, ja tämä teos vahvisti ajatusta niin tilan, paikan kuin kaupunkisuunnittelun jonkin asteisesta murroksesta sekä vahvasta monitieteisyydestä. Päähuomion teoksessa saavat kaupunkien olemuksen ja kehittämisen syvällisen ymmärtämisen tematiikat (Takakansitekstistä teoksessa Humanistinen kaupunkitutkimus). Teos nostaa esiin elettyjen ympäristöjen laadullisia ominaisuuksia ja vaatimuksia, sekä peräänkuuluttaa kaupunkilaisten äänten kuuntelemista. Sen artikkelit esittelevät useita paikkaan ja paikkasuhteeseen liittyviä uusia tutkimuksia.

Aistielämäkerrallista kävelyä taiteilijoiden kanssa ovat toteuttaneet myös Helmi Järviluoma, Inkeri Aula, Sonja Pöllänen, Eeva Pärjälä, Milla Tiainen sekä Juhana Venäläinen. Yhteisartikkelissaan *Kaupunki taiteena ja taiteilijat kaupungissa – Taiteentekemisen ja ympäristön yhteismuotoutuminen aistielämäkerrallisilla kävelyillä* (2021) he tarkastelevat aineistonsa avulla aistiympäristön muutoksia.

2 TEOREETTINEN TAUSTA

Tutkielmani on siis vahvasti monitieteinen sen kurottaessa niin kulttuuritutkimuksen kuin kaupunkitutkimuksen suuntaan. Tutkielmani laajempi ja abstraktimpi viitekehys on hermeneuttisfenomenologinen. Lisäksi sen voi nähdä vahvimmin kuuluvan humanistisen kaupunkitutkimuksen alle kiinnittäen huomiota (tutkimuskohde) paikkoihin liitettyihin merkityksiin: muistoihin, kokemuksiin, tunteisiin sekä arvoihin (Uimonen 2021, 152). Tutkielma ammentaa myös ympäristöestetiikan alalta.

Kaupunki on jo pitkään ollut niin suunnittelun kohde, elettyä ympäristöä kuin vuorovaikutusten verkostokin ja ilmiönä keskeisempi kuin koskaan (Ainala, Kivilaakso, Olsson, Savolainen & Vahtikari 2021, 7). Pandemia vahvisti kaupunkien keskeistä asemaa entisestään, sillä poikkeuksellinen tilanne paljasti myös ennennäkemättömiä kaupunkien

haasteita sekä kärjisti joitain, joista jo tietoa oli. Tällaisia haasteita ovat muun muassa asumisen tiiviys, kotien pienuus, kaupungin ruuhkaiset paikat, ja osin näiden muuttuminen etätöiden ja muiden liikkumisten muuttuessa.

Monitieteinen ja vuorovaikutuksellinen kaupunkitutkimus on alana saanut näkyvyyttä yhä enemmän niin maailmalla kuin Suomessa. Kaupungin nousu huomion keskiöön ei ole ihme, sillä jo yli puolet maailman väestöstä asuu kaupungeissa. Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteisiin on sidottu kaupunkien kestävyys ja turvallisuuden teemat. (Ainala, Kivilaakso, Olsson, Savolainen & Vahtikari 2021, 7.) Pandemia nosti tavoitteet ja kysymykset kaupunkien turvallisuudesta uudelle tasolle.

2.1 Käveleminen ja käveltävyys

Viimeistään maailmanlaatuinen pandemia sai kävelyn vahvasti otsikoihin. Kun ihmiset joutuivat sulkeutumaan koteihinsa oikeastaan vain ulkoilun jäädessä lähes ainoaksi mahdolliseksi ajanviettotavaksi, otsikot huusivat Töölönlahden ruuhkista.

Käveltävyys on iso osa kaupungeja ja sen tulisi nähdäkseni olla pääosassa. Ihmiset pitävät parhaiten huolta asioista, joita he rakastavat, ja kävely on mitä parhain keino tutustua, kiinnittyä ja rakastua paikkoihin ja ympäristöihin. Helsingissä noin puolet matkoista taitetaan kävellen. (kts. Esim. ajatuksia kaupungista, jakso 8.)

Käveleminen on pohjimmiltaan aina samaa: pannaan jalkaa toisen eteen. Mutta tuon yksitoikkoisuuden salaisuus on, että se on lääke ikävystymistä vastaan. Ikävä on sitä, että kehon liikkumattomuus ja ajatuksen tyhjyys kohtaavat. (Gros, 181.)

Annaliina Niitamo näkee kävelemisen vapauden ja kansalaisen perusoikeuden harjoittamisena. Sitä, missä ja miten kävelemme, toteutetaan kaupunkisuunnittelussa, ja se on poliittisten ja taloudellisten voimasuhteiden tulosta. Kaupungit eivät ole samanlaisia kävelyn ehtojen suhteen, ja ne paljastavat faktoja kaupunkien tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta sekä terveellisyydestä ja turvallisuudesta. (Niitamo 2020a; Ahola 2020.) Esseisti Rebecca Solnit sanoittaa *Wanderlust* teoksessaan (2000) kävelyn historiaa, ja sitä kuinka kävellen muotoutunut polku on itse asiassa jokaisen tien ja kauppareitin lähtökohta. Solnitin mielestä kaupungin käsitettä jopa määrittää vaihteleva, anonyymi käveleminen (Ahola 2020; Solnit 2000, 4).

Omaksi maantiedoksi reitit ja sen vaiheet siirtyvät kävelyn ja toistojen avulla. Muutettaessa uudelle asuinalueelle on tyypillistä aktiivisesti ottaa sitä haltuun tarkkailemalla ja reittejä hakemalla. Tämä myös muuttaa usein näkemystä asuinalueesta. Hallinnan ja kuulumisen tunne vahvistuu omien reittien muotoutuessa lähiympäristöön. (Asikainen & Mäkinen 2013, 148–149.) Kaupunkiluonto nousee aineistossani myös jonkinlaiseen rooliin. Kaupunkiluonto usein liikuttaa ihmisiä ja tuo vaihtelua aistimaailmaan, kaupunkipuistoihin hakeudutaan viettämään aikaa ja kävelyreittejäkin suunnitellaan ympäristön mukaan.

Suurimman osan ajasta kävely on yksinomaan käytännöllistä, suunnittelematon ”kulkuväline” paikkojen välillä (the unconsidered locomotive means between two sites) (Solnit 2000, 3). Lisäksi se voi olla paikkoihin tutustumista, meditaatiota vastaavaa toimintaa, hyötyliikuntaa tai liikuntaa ja ulkoilua, ajanvietettä, ajelehtimistä ja eksymistä. Käveleminen ei vaadi suuria resursseja, mutta toki se ei ole kaikille mahdollista - ainakaan vapaasti - joko kehon rajoitteiden tai jopa turvallisuuskysymysten vuoksi. Rajoitteet usein liittyvät sukupuolen teemoihin (joissain maissa esimerkiksi naiset eivät voi kävellä yksin, toisissa taas iltaisin on turvatonta kulkea etenkin naisena). Covid-19-pandemian aikana turvallisuuskysymykset ovat saaneet lisäksi toisenlaisen merkityksen.

Ymmärrän myös sen, ettei arki ja arjen logistiikka aina salli hitaampaa kävelen siirtymistä. Ehkä, jos ihmisillä olisi enemmän aikaa ja intoakin kävellä asuinympäristöissään, myös kaupunkien päätöksiin otettaisiin vahvemmin kantaa ja kaupunkisuunnittelu olisi moniäänisempää.

Nykyään käveleminen on yksi suosituimmista vapaa-ajan tekemisistä. Se kuuluu kaupungissa olemisen tapaan. (Niitamo 2020b, Ahola 2020). Viihteellisellä kävelemisellä on pitkä historiansa. Charles Baudelairen esittelemä hahmo, flaneeraaja (flâneur / flâneuse), kulki Pariisissa vapaasti ajelehtien, ilman varsinaista päämäärää. Tämä koski 1800-luvulla lähinnä miehiä. Silti myös naiset ovat kävelleet vapaasti sekä myös kirjoittaneet siitä, yhtenä esimerkkinä Virginia Woolf. (Vikman 2010, 197.)

Se että kävelee, katsoo kävelyä, ehkä osallistuu käveltävyyden parantamiseen aktiivisena kansalaisena tai jopa ammattinsa kautta, voidaan nähdä jopa anarkistisena toimintana, jonkin asteisena kapinana. Ajatus ei ole uusi. Kävelyyn aivan tavallisena liikkumisen muotona, kuin myös kiireettömään, päämäärättömään käyskentelyyn, kytkeytyy jokin tehokkuuden vaatimuksen kritisointi ikään kuin automaattisesti. (kts.esim. Solnit 2000, 10.) Lisäksi kävelijänä tarvitset lähinnä hyvät kengät. Istuminen sekä tehokas ja nopea liikkuminen kun

palvelevat kapitalismia ja näennäisesti tuottavuutta parhaiten. Toisaalta on tutkittu, että kävelijät tuovat keskustan liikkeille enemmän tuloja kuin autoilijat. Eli he kyllä osallistuvat myös kuluttamiseen, mutta toisaalta pitävät yllä kaupungin ostopaikkojen monipuolisuutta kuten kivijalkakauppoja. Kaupungit, joilla tämän tutkielmani aloitettuani, selvisi olevan kävelystrategiat, muuttuivat suoraan suosikkien listalleni. Ei siis ainoastaan kevyenliikenteen strategiat vaan aivan spesifisti kävelyn keskittyvä strategia. Kävelystrategia on ainakin Tukholmalla ja Kööpenhaminalla. (Niitamo 2020b.) Maaliskuussa 2022 myös Helsinki sai oman kävelyn edistämisen ohjelmansa. Kyseessä on kävelyn olosuhteiden parantamiseen tähtäävä viiden kohdan toimenpideohjelma. Hyvän käveltävän ympäristön luomiseksi laaditaan kävelyn suunnitteluohje (1). Jalankulkuverkoston hierarkia määritetään (2), jotta parannustoimet ja varat kohdistuvat hyötysuhteen mukaan. Jalankulun väylien ylläpitoa kehitetään (3). Tietopohjaa vahvistetaan ja päätöksiä sidotaan vahvemmin tutkittuun tietoon (4). Kokeiluja (5), kuten uusia kesäkatuja, lisätään kävelyn edistämiseksi. (Helsingin kävelyn edistämishjelma.) Lisäksi tammikuussa 2022 julkaistu *Kohti kestäväää arkkitehtuuria – Suomen arkkitehtuuripoliittinen ohjelma 2022–2035* ”huomioi tulevaisuuteen vaikuttavat muutokset, niiden vaikutukset rakennettuun ympäristöön sekä mahdollisuudet parantaa elinympäristön laatua arkkitehtuurin avulla.” (Opetus- ja kulttuuriministeriön sivulta).

Hitaampi liikkuminen on viehättänyt aina ajattelijoina, ja useampi on kirjoittanut kävelyn yhteydestä muistiin ja muistoihin. ”Tunnelit ja moottoritiet hävittävät kaikki välimatkat ja maaston vaihtelut. Perille päästyäni tuntuu kuin en olisi kokenut yhtään mitään. Auton vauhti on vakava uhka muistilleni.” (Kagge 2020, 27.) Solnit esittää myös, että käveleminen on yksi tapa vastustaa mielen eroosiota. Hänen mukaansa kävelyn historia on osin ajattelun historian konkretisoimista, sillä ajattelun kulkua ei voida jäljittää, mutta jalkojen kulku voidaan (Solnit 2000, 11). Solnitin mukaan liikkuminen jalkaisin näyttäisi helpottavan liikkumista ajassa; mieli vaeltelee suunnitelmista muistoihin ja taas havaintoihin. Kävelyn rytmi synnyttää ikään kuin ajattelun rytmin ja reitti maiseman halki kaiuttaa tai stimuloi joukoittain ajatuksia. Hän näkee ajattelun eräänlaisena maisemana, jota kävelyllä voi paljastaa. (Solnit 2000, 5–6.)

Koen, että myös kävelyn rytmi siirtyy osin kehoon myös sitä katsomalla ja videolla maiseman liikkuminen auttaa ajatusten virtaamisessa. Täten, vaikkei videoita katsota kävellen ja oma keho ei liiku kävelyn rytmisä, osin videot tavoittavat samoja vaikutuksia ja on perusteltua kirjoittaa kävelystä.

Voinko vetää suoraa yhteyttä kävelemisen ja videoilta kävelyn seurannan välille? Osin kävelyn katsominen palauttaa paikkoihin, joissa on kävellyt, ikään kuin kävelemään taas. Lisäksi ajattelen, että kannamme paikkamuistoja kehoissamme ja ne aktivoituvat videoiden tutunlaisissa ympäristöolosuhteissa (kts.esim. Von Bonsdorff 1999, 114; 116). Tutkimukset myös osoittavat, että virtuaalipaikossa käydään ja koetaan paikassa olemisen.

Tutkielman ihmiskäsitystä voisikin ajatella von Bonsdorffia mukailien fenomenologiseksi, avoimeksi maailmaan.

2.2 Kaupunkien tunnelmasta ja mielikuvista

Kaupunkeja luonnehditaan usein tunnelman käsitteen kautta. Niin arkikielessä kuin kirjoituksissakin sekä mainonnassa "kaupungin tunnelma" toistuu verrattain usein. Kaupungin tunnelman käsitteeseen on kaksi tulokulmaa. Se toistuu säännönmukaisesti vieraan (stranger) näkemyksissä tai hänelle suunnatussa kielessä. Toiseksi sillä tavoitellaan jonkin kaupungin luonteenomaisuuden identifioimista. (Böhme 2017, 128.) Tässä leimallista on, että vaikka kaupungin tunnelma jatkuvasti määrittyy sen asukkaiden ja päivittäisten kokijoiden kautta, sen huomaa ja tunnistaa ensimmäisenä vieraat toisin sanoen turistit, paikan luonteenomaisuutena. Vaikka kaupungin tunnelma on selvästi lähinnä aistittava ominaisuus, joka jollain tapaa pakenee sanallistamista ja konseptointia, siitä voi silti keskustella ja sen määritelmää tai ainakin elementtejä tavoitella. (Böhme 2017, 128.)

Böhme nostaa kaupunkien tunnelmaa käsitellessään esiin ennen kaikkea usein vähälle huomiolla jääviä elementtejä, kuten kaupungin akustisen ulottuvuuden sekä tuoksut. Etenkin Pariisin metrolla on hänen mielessään ollut aikoinaan hyvin tunnistettava tuoksuensa, jota hän kaipaava.

"In the past, the metro in Paris had a very distinctive odor. Someone could have brought me to Paris while I was sleeping and I would have immediately recognized where I was, just by this odor." (Böhme 2017, 128,130.)

Visuaaliset elementit ja paikat voivat siis viedä tuoksuihin ja toisaalta usein, pelkät tuoksut ympäristössä vievät johonkin toiseen paikkaan tuoksumuiston kautta.

Kaupunkien akustiseen ulottuvuuteen kuuluu ympäristön tuottamat äänet kuten liikenteen melu, puiden huminat, kuin kaupunkitapahtumien ja julkisten tilojen musiikitkin vain

muutamia mainitakseni. Suomessa Heikki Uimonen on kirjoittanut paikoista, muistamisesta ja kaupunkien musiikeista; äänimaisemista. Hänen metodinaan on ollut myös aistielämäkerrallinen kävelymenetelmä ja näin hän sanallistaa tutkimushankkeen huomiota:

“Kävelyjen perusteella voidaan tulla johtopäätökseen, että yhdessä aistitut, muistellut ja keskustellut ympäristöt rakentavat diskursiivista ja kerroksista kaupunkitilaa, joka näyttäytyy tutkimuksessa enemmän kuin osiensa summana.” (Uimonen 2020.)

Hajut ja tuoksut ovat kuitenkin ne, jotka aineistoni videoista puuttuvat. Katselun aikana tuoksut tulevat muualta kuin videon kuvauspaikasta: naapureiden ruuanlaitosta, oman kodin tuoksusta, kuivuvan pyykin tai viherkasvien vaihdetun mullan tuoksusta. Aivan toistaiseksi kuin kaupungin vaihtuvat löyhäykset viemäriä tai viehättävästi nenään kantautuvat kukkivien puiden tai leikatun ruohon tuoksut.

Täten kokemus eroaa fyysisesti paikassa käynnistä. Kuitenkin, jos paikka on tuttu, voisin vaikka vanna myös haistavani videon ympäristöä. Näin kävi videon päättyessä Pariisiin Saint-Martinin kanaalin laidalle. Aistit aktivoituvat helposti videon visuaalisten ärsykkeiden sekä äänten mukaan ja on mahdollista haistaa sade tai tuntea aurinko, vaikkei se tietokoneen äärellä paistakaan. Synestesiolla tarkoitetaan aistien sekoittumista, mutta missä suhteessa tätä tapahtuu, on yksilöllisiä eroja. Toiset ovat herkempiä tunnelmille ja ympäristön olosuhteille. Aistimisen tapoja voi kuitenkin myös ruokkia eli ikään kuin harjaannuttaa. (Järviluoma, Aula, Pöllänen, Pärjälä, Tiainen & Venäläinen 2021, 72.)

Hajut ja tuoksut ovat itselleni tärkeitä mutta myös vaikeita. Siten videoiden hajuttomuus on yhtä aikaa valitettavaa kuin helpottavaakin. Ahtaassa kaupunkitilassa, etenkin sisätiloissa esimerkiksi voimakkaat hajuvedet voivat saada aikaan allergista oireilua. Mutta toisaalta kaupungissa niin sanotut luontaiset tuoksut ovat enimmäkseen mieleisiä.

Kaupunkien tunnelmaan liittyy myös August Endellin vanhempi teos, vaikka Böhme mainitseekin sen tätä nykyä käyvän lähinnä ideoiden pohjaksi. Endell painotti useaa näkökulmaa kaupunkeihin, jotka voi koota “tunnelman” konseptin alle. Näitä ovat esimerkiksi kaupunki luontona (city as nature), kaupungin äänet (the city of sounds), kaupunki maisemana (the city as a landscape), päivän sääolosuhteet (the day’s veils such as fog, air, rain, dusk) sekä kaupungin kadut elävänä “olentona” tai kokonaisuutena.

Böhme kuvailee, kuinka suuntautuminen (orientation) tai kehon positio ovat keskeisiä kaupungeissa olemisen kehyksiä.

“It does make a difference whether we go through narrow lanes or across wide esplanades; whether winding, hilly streets, or long straight ones are characteristics of a city; whether among the skyscrapers we suddenly come across a little church or, on leaving a lane, we find ourselves on an extensive square. Spatial structures and constellations are not merely seen and assessed, they are also sensed by the body.” (Böhme 2017, 130.)

Böhme nimittää yhtä kaupunkeihin linkittyvää tutkimussuuntausta, joka on merkkien diskurssin (discourse of signs) dominoimaa, kaupunkien historialliseksi syvyydeksi (the historical depth of a city). Hän pyrkii laajentamaan näkökulmia kaupunkien historialliseen syvyyteen. Böhme näkee toki historian valottuvan “oppineille” vanhan, kaupunkien ominaisen symboliikan avulla, mutta ne eivät usein aukene muille samalla tapaa. Lisäksi kaupunkien ikä tai niiden kerroksellinen kasvu ajan saatossa ovat kaupunkien laadullisia ominaisuuksia, jotka eivät ainoastaan manifestoidu kylteissä, vaan ovat ennemmin “kosketuksissa olevia ominaisuuksia” (touching qualities), joita aistitaan. (Böhme 2017, 130.) Menneisyys ei vain pilkistä, vaan on kerrostumina nykyajassa aistittavana. Kerrostumat rikastavat kaupunkikokemusta. Maurice Merleau-Ponty sanoo samaa hieman toisin: menneisyyden jälki koetaan, eikä menneisyydestä voi olla tietoinen menneisyytenä. (Hansen 2021, 289.) Kaupunkitilaa voi katsoa kerroksellisena ja muuttuvana historiallisen, sosiaalisen ja kulttuurisen toiminnan paikkana, joka kehittyy ihmisen kanssa vuorovaikutuksessa. Kaupunkitila rakentaa keskeisesti minäkuvaa: kehollisina olentoina liitymme tiiviisti niihin välittömiin, kuviteltuihin ja jo koettuihin ympäristöihin, joissa toimimme. (Hansen 2021, 285.) Kuulumista johonkin paikkaan ja ylipäätään paikan muodostumista edeltää sen tutuksi ja omaksi tekeminen (Uimonen 2021, 152).

Pauline von Bonsdorff purkaa artikkelissaan *“Nature” in Experience: Body and Environment* kulttuuri ja luonto dikotomiaa, toisin sanoen tarkastelee luontoa ei-objekti lähtöisesti. Luonnon ja kulttuurin välillä ei ole selkeää rajaa eikä etenkään vastakkaisuutta. Radikaali riippuvuussuhde ja kiinteä yhteys kulttuurista kaavoista sekä luonnon olosuhteista määrittää vahvasti ihmiseloa. Sellaista ympäristöä ei oikeastaan edes ole, johon ihminen ei olisi tavalla tai toisella vaikuttanut, vähintään ilmaston muodossa. (von Bonsdorff 1999, 111.) Postmodernit kaupungit ja kaupunkisuunnittelu ei vielä ole onnistunut vahvemmin murtamaan hierarkioita ja jakoja, ja tässä Böhme ehdottaa tunnelman konseptin “väliintuloa”. Tunnelman konsepti suuntaa huomion ympäristöjen laatuun ja taipumusten (dispositions) suhteeseen. (Böhme 2017, 133.) von Bonsdorff näkee luonnon olevan osa jo ihan peruslaatuista

kokemusta, niin kokijassa itsessään kuin hänen ympärillään. Tässä yhteydessä luonto aistitaan, laadullisina ominaisuuksina sekä olosuhteina, ennemmin kuin tulkitaan tai havaitaan tunnistettavina objekteina kuten kasveina, eläiminä tai maisemina sekä paikkoina. (von Bonsdorff 1999, 112.)

2.3 Kaupunkisuunnittelua ja valtasuhteita

Kaupunkeja voidaan lähestyä monella tapaa. Useimmiten rakennuskanta ja infrastruktuuri saavat paljon huomiota kaupunkeja tarkastellessa. Sekä usein liikenteen näkökulmassa dominoi autot; niiden väylät, parkkipaikat ja keskustojen ruuhkat. Tätä nykyä myös se kuuluisa bensan hinta. Usein näihin kiivaisiinkin keskusteluihin liittyy selviä valta-asetelmia ja näkökulmaristiriitoja.

Olen vasta tutkielmani aikana herännyt vahvemmin huomaamaan, kuinka poliittista ja arvopohjaista ennen lähes vain teknisiltä ratkaisuilta näyttänyt kaupunkiliikenteen suunnittelu onkaan. Ja kuinka edelleen vuosikymmenten takaiset valinnat vaikuttavasti vahvasti liikkumiseen kaupungeissa. Usein liikkumismuotojen tukemisen puheissa on ristiriita toteutuksen ontumisen muodossa. Vanhoja, kaupunkitilaan liittyviä virheitä on usein vaikea purkaa, mutta tietenkin on kyse myös valta-asetelmista ja kilpailevista intresseistä kaupunkitilaa kohtaan.

Viimeaikojen esimerkkinä Helsingissä on Sörnäisten tunnelihanke loppuvuodesta 2021. Suunnitelman yhteydessä puhuttiin paljon myös kävelemisestä, vaikka vahvemmin olikin kyse autoilun sujuvoittamisesta. Vihreät ja vasemmisto vastustivat hanketta, jonka kirjoitettiin lisäävän autoliikennettä ja suosivan autoja kävelyn ja pyöräilyn ohitse. Toisenlaisiakin näkemyksiä esitettiin: kun autot menevät maan alle, kevyt liikenne saa tilaa ja paremman ilmanlaadun. Kuitenkin yllättäen hanke jäi pöydälle ja lisäselvityksiä odottamaan, jotta alueen liikennesuunnittelu on kokonaisvaltaisempaa. (Valtanen 2021.) Turussa puolestaan kiisteltiin keväällä 2022 väliaikaisesta, autoilta suljetusta kesäkadusta, jo toisena vuotena peräkkäin. Paljon kaupunkisuunnitelman valta-asetelmista jää usein kuitenkin näkymättömiin, ja näitä voi olla työläs selvittää.

Tiina Männistö-Funkin tutkii kaupunkiliikkumista ja sen sukupuolittuneisuuden historiaa. Liikkumistavat ovat sukupuolittuneita ja tasa-arvokysymykset ovat täten myös ilmastokysymyksiä. (Laakso 2019.) Kävely on ihmisen yleisin liikkumisen muoto. Selvää

kuitenkin on, että naiset kävelevät miehiä enemmän. Naiset käyttävät myös julkista liikennettä enemmän, kun taas miehet yksityisautoilevat. Männistö-Funk peräänkuuluttaakin miesten roolia painotuksen muuttamisessa. Heidän tulisi kiinnittää huomiota, tukea sekä suosia yhä vahvemmin naisille tyypillisiä liikkumisen muotoja. (Laakso 2019.)

Männistö-Funk on myös tullut historiallisen aineistonsa avulla tulokseen, että pääosin pyöräilyyn ja kävelyyn pohjautuva kaupunkiliikenne on mahdollinen. Viimeksi tällainen tilanne oli vain reilut 50 vuotta sitten. Jotta kaupungit enenevässä määrin suuntaisivat samaan tänä päivänä, vaatii se koko kaupunkiympäristön ja liikennejärjestelmän tukea pyöräilylle ja kävelyille. (Männistö-Funk 2021, 218.)

Samalla linjalla Männistö-Funkin kanssa jatkaa Annaliina Niitamo. Lokakuun 2021 Image-lehdessä Niitamon kolumni *Näen punaista* esitteli selkeästi puheiden ja käytäntöjen suhdetta. Autoilun sujuvuus on edelleen Helsingissä ensisijaista ja kävelijä odottaa samoissa valoissa moninkertaisesti kauemmin, vaikka Helsingin liikennesuunnitelma nostaa ensisijaiseksi kävelijöiden tarpeet ja toisena liikennehierarkiassa tulevat pyöräilijät. Autoilua ennen tulevat vielä joukkoliikenne sekä elinkeinoelämän kuljetukset. Aiheellinen kysymys onkin, miksi todellisuudessa valojen algoritmit on edelleen koodattu autoilijoiden eduksi. (Niitamo 2021b.) Niitamo painottaa, että toisinkin voisi olla. Ja toisaalla valojen algoritmeja on säädetty suosimaan liikkumisen muotoa, jota kaupunki haluaa tukea. Esimerkin hän antaa Kööpenhaminan aamu- ja iltapäiväruuhkien valoista, jotka on koordinoitu pyöräilijöiden eduksi, kun taas Tukholmassa bussikaistat sekä kevyenliikenteen väylät; pyörätiet ja jalkakäytävät, aurataan aamuisin ensimmäisinä. Näin kaupunki tukee kestäviä liikkumisen tapoja ja ryhmiä, jotka eniten näin liikkuvat eli naiset, lapset ja iäkkäämmät kaupunkilaiset. (Niitamo 2021b.) Nopea liikenne aiheuttaa pitkälti elotonta kaupunkiympäristöä, kun taas erilaiset hitaammat liikkumisen muodot elävöittävät kaupunkiympäristöä. Kävelyyn ja pyöräilyyn panostaminen hidastaa myös nopeaa liikennettä ja näin kaduille saadaan enemmän elämää. (Gehl 2018, 71.)

Myös Massey (2008) puhuu aika-tila-tiivistymän valtageometriasta. Globaalilla tasolla ihmiset ja ihmisryhmät ovat eriarvoisessa asemassa, eikä ainoastaan liikkumisen ja liikkumattomuuden suhteen. Kyse on myös virtauksiin ja liikkeeseen liittyvästä vallasta. Liikkuvuus on eriytynyttä ja sosiaaliset ryhmät suhtautuvat eri tavalla tähän. Osa hyötyy aika-tila-tiivistymästä, ja toiset se sitoo paikalleen. (Massey 2008, 21.)

2.4 Terminologiaa ja tulokulmia kaupunkien tarkasteluun

Kulttuuriympäristöjä voi ajatella niin pieninä, selvärajaisina alueina, jopa maisemina, kuin kokonaisina kaupunkeinakin. Kaupunkien kulttuuriympäristöön kuuluu niin aineeton, aineellinen kuin digitaalinenkin kulttuuriperintö. Asukkailla ja yhteisöillä tulisi olla pääsy määrittämään, esittämään ja uusintamaan kulttuuriperintöä, näin linjataan myös kansainvälisessä kulttuuriperintöpolitiikassa. (Vahtikari, Kivilaakso & Latvala-Hirvilahti 2021, 379-380.)

Kaupunkien rooli on merkittävä myös tulevaisuudessa varmistamassa arjen elinympäristöjen rikkautta, identiteetin rakentumista sekä hyvinvointia. Humanistinen kaupunkitutkimus on ajankohtaista niin kriittisen kulttuuriperinnön tutkimuksen kuin kulttuuriperintötyön osallisuuden kysymyksissä. Kulttuuriperintöä tulee ajatella laajasta kulmasta rakennettaessa kulttuurisesti ja sosiaalisesta kestävästä tulevaisuutta. Keskeisessä asemassa on identiteettejä ja yhteisöllisyyden merkityksiä avaava kulttuurinen lukutaito. (Vahtikari, Kivilaakso & Latvala-Hirvilahti 2021, 380-381.)

Kaupunkimaisemaa ei voi vain ajatella luettavana tekstinä, vaan se on verbaalista ilmaisua moniulotteisempi ja laajempi muistojen ja tulkintojen kokoelma sekä kiinnittymispiste (Lappi 2013, 345). Ja ellei historian, paikkasidonnaisen muistin ja ihmisille tärkeiden kaupunkiympäristöjen vaalimisen välisten yhteyksien ymmärrys lisäännä, jää paikkojen voima sekä niiden kyky vahvistaa ihmisten kollektiivista muistia hyödyntämättä. Kaupungin ja sen paikkojen monikerroksisuutta on lähes mahdotonta tavoittaa ilman paikoista kerrottuja tarinoita ja muistoja. Rakennuksissa ja muissa fyysisissä elementeissä on kaupungin perusta, mutta niihin perustuu myös se, miten paikkoja muistetaan ja muistellaan. (Lappi 2013, 345.)

Kaupungit ovat hyvin pitkälti julkista tilaa. Tilan julkisuutta määritellään kaikille avoimen pääsyn kautta, mutta ilmiö on tätä monitahoisempi. (Ridell, Kymäläinen & Nyyssönen 2009, 8.) Kaupunkitila ei ole ainoa mihin julkisen tilan tematiikka liittyy, vaan viestintä- ja mediateknologian digitalisoituminen on laajentanut käsityksiä niin tilasta kuin tilan julkisuudesta. Usein ajatellaan, että urbaanin ympäristön avoimuus, sen kohtaamis- ja kokoontumispaikat, ilmentävät sitä, millainen tila on julkinen. Kaupunkitila mieltyy fyysiseksi, mutta sen rinnalla tulee huomioida muita tilallisuuksia kuten taide- ja mediaesitysten diskursiiviset tilat sekä erilaiset virtuaaliset tilat, joita esimerkiksi pelimaailma hyödyntää. Kiehtovaa on, kuinka teknologia mahdollistaa myös tilallisuuksien samanaikaisuutta. (Ridell, Kymäläinen & Nyyssönen 2009, 7.) Kävelyvideoissa kiinnostavaa

on tilallisuus. Videon kuvaaja on kadulla samassa julkisessa tilassa vastaantulijoiden ja muiden julkisen tilan käyttäjien kanssa. Minä katsojana olen tavallaan hänen saappaissaan, välillä hyvinkin toden tuntuisesti, kehon jopa väistellessä vastaantuloita, mutten kuitenkaan aivan siellä. Olen myös toisaalla, tilassa, jossa katson videoita, ja vastaanottoon voi vaikuttaa myös tämän tilan ominaisuudet. Kuulokkeilla pääsen intensiivisemmin videon maailmaan, ne sulkevat ympärillä olevat äänet paremmin ja kuulen suunnilleen saman kuin videon kuvaaja-kävelijä.

Digitaaliset kävelyvideot kuvaten reaali maailmaa sijoittuvat jollain tapaa fyysisen ja virtuaalisen tilan välille. Kokemusta muuttaa osin se, jos videon paikka on myös entuudestaan fyysisenä kokemuksena tuttu. (kts. esim. von Bonsdorff 1999, 117). Minulle on erilaista katsoa Pariisin videoita, sillä läsnä on tietty valppaus tutusta kulmasta sekä muistojen aktivoitumista, sillä olen ollut siellä pidempiä aikoja.

Pandemia on entisestään saanut kiinnittämään huomiota kaupunkitilaan, sen käytön joustavuuteen, solmukohtiin sekä ulkoilumahdollisuuksiin. Painotus on ollut turvallisesti liikkumisessa etenkin kävellen ja pyöräillen. Moni Euroopan kaupunki on tehnyt nopeita ratkaisuja kaupunkitilan suhteen osin pandemian vauhdittamana. Osin muutokset ovat olleet väliaikaiseksi aiottuja ja osa näistä on pandemian kestäessä muuttunut pysyviksi, kuten pyöräkaistat muun muassa Pariisissa. Osaltaan myös suunnitteilla jo olleiden ratkaisujen aikatauluja on voitu nopeuttaa.

Gehl (2018) painottaa tarjoumien ratkaisevan pitkälti sen, onko kaupunkitilassa elämää ja täten kohtaamismahdollisuuksia. Kaupunkielämän kokeminen ja seuraaminen on kiehtovaa ja monelle ajanvietettä. Kaupunkitilan laatu on keskeinen tekijä kaupunkielämän määrässä ja merkittävytydessä. (Gehl 2018, 22–23.) Tarjoumien käsite on alun perin Gibsonilta (1979), ja sen tausta on ekologisessa psykologiassa, ja sillä viitataan kävely-ympäristön tarjoamiin materiaaliin sekä sosiaalisiin mahdollisuuksiin. (Niitamo 2021a.)

Kaupunkien reunoja on tutkittu paljon ja tutkimukset osoittavat, että pehmeiden reunojen ja elävän kaupunkitilan välillä on selvä yhteys. Avoimet ja aktiiviset julkisivut saivat kävelijät pysähtelemään, hidastamaan kulkuaan sekä katselemaan julkisivua ja poikkeamaan kohteisiin matkalla. Suljettujen julkisivujen ohi käveltiin huomattavasti nopeammin. Silmätason toisin sanoen pohjakerroksen rytmit, materiaalit ja ihmiset rakennusten lähellä tekevät kävelystä kiinnostavaa ja vaihtelevaa. (Gehl 2018, 79, 77.)

2.4.1 Paikka

Paikkoja ja tiloja on tutkittu ja määritelty monella tapaa ja monen tieteenalan piirissä. Filosofisemmat lähestymistavat paikan hengestä ja kaupunkien tunnelmasta usein limittyvät kaupunkimaantieteilijöiden näkemyksiin sekä konkreettisemmin kaupunkisuunnittelun kontekstiin. Esittelen tässä kappaleessa muutamia tapoja hahmottaa termiä.

Cresswell nimeää yhdeksi tärkeimmäksi paikan uutta lähestymistapaa hahmotelleeksi Yi-Fu Tuanin. Paikka määrittyy Tuanilla pysähtymiseksi, levoksi ja kiinnittymiseksi, johon kiinnittyvät laadun ja kuulumisen ajatukset. (Cresswell 2004, 20.) Relphin paikan määritelmä pohjaa fenomenologiaan. Hän rakentaa ajatusta paikan käytännöllisestä tietämyksestä, arjen paikoista. Relphin käsityksessä olemme tarkkoja paikkojemme suhteen siitä, ketkä sinne kuuluvat ja ketkä eivät. Koemme lisäksi syvää nostalgiaa taakse jätettyjä paikkoja kohtaan. Niin Tuan kuin Relpkin määrittelevät paikkaa tilan kautta. Tila on abstrakti ja aineeton kokonaisuus, jota ei voi suoraan analysoida ja kuvailla. (Cresswell 2004, 21.)

Aistit ovat keskeisiä kaupungin kokemuksessa. Aistikokemuksia voidaan tarkastella niin henkilökohtaisina kuin kulttuurisesti jaettuina. Olssonin, Rinteen ja Suopajärven mukaan filosofi Edward Casey ajatus paikasta on, että se kerää itseensä niin aistikokemuksia kuin historioita, sekä ajatuksia, odotuksia ja muistoja. Tämä mahdollistaa paluun osaltaan tuttuun paikkaan, joka samalla yhdistyy uusiin kokemuksiin. Paikka ei Casey'n näkemyksissä ole myöskään pysyvä tai muuttumaton, vaan se löydetään ja määritellään jatkuvasti uudelleen. (Olsson, Rinne & Suopajärvi 2021, 31-32.)

Sarah Pink käyttää paikantumisen käsitettä (emplacement), jossa aistihavainnot ovat osa ajallisia prosesseja sekä kulttuurisia narratiiveja. Aistikokemukseen kiinnittyy niin menneet ja muistellut paikat kuin joskus kuvitellut tulevaisuudenkin paikat. (Olsson, Rinne & Suopajärvi, 31.) Paikoilla voi nähdä ikään kuin toimijuuden: ne vaikuttavat elettyihin ruumiillisiin kokemuksiin ja samalla nämä aistikokemukset määrittävät kyseistä paikkaa. (Olsson, Rinne & Suopajärvi, 32.)

2.4.2 Massey ja globaali paikan tuntu

Humanistisen maantieteen pioneeri brittiläinen Doreen Massey on vaikuttanut laajasti niin sosiaalitieteilijöihin kuin kulttuurintutkijoihin. Hän korostaa tilojen muodostuvan

sosiaalisissa verkostoissa. (Lehtonen, Rantanen & Valkonen 2008, 8.) Hänen teoretisointinsa ja käsitteistönsä pitävät edelleen pintansa, vaikka osaa teemoista hän on käsitellyt kirjoituksissaan jo 80-luvulla.

Massey hahmotteli jo reilu kymmenen vuotta sitten paikan käsitteen laajentamista ja avaamista globaalin paikan tunnun käsitteen kautta. Käsitys paikan "luonteesta", paikan tuntu, rakentuu vain suhteessa muihin paikkoihin. Edistyksellinen paikan tuntu ei kokisi tästä uhkaa, eli Massey ei koe paikkojen yksilöllisten, vaikkakin moninaisten, identiteettien katoavan vaan osin jopa vahvistuvan globalisaation myötä. Masseylle paikka on prosessi ja globaali paikallisuuden taju kiinnittää niin paikkaan kuin maailmaan. (Massey 2008, 31.)

Liikkuvuuden ja mukaanpääsyn politiikkaa voitaisiin Massey'n mukaan mahdollisesti kehittää aika-tila-tiivistymän käsitteen mieltämisellä sosiaalisesti muodostuneeksi, sosiaalisesti arvottavaksi ja eriytyneeksi (Massey 2008, 23). Aika-tila-tiivistymä viittaa liikkeeseen ja kommunikaatioon, jotka tapahtuvat tilassa. Lisäksi käsite pitää sisällään maantieteellisesti laajenevat sosiaaliset suhteemme sekä kaikkeen tähän liittyvät kokemuksemme. Usein käsitteeseen mielletään kolmanneksi elementiksi pääoma, elämehän kapitalistisessa maailmassa ja liikkuvuus liittyy pitkälti rahaan. (Massey 2008, 19.) Lisäksi liikkuvuuteen vaikuttavat toki muut intersektiot, kuten sukupuoli sekä etninen tausta. Näihin en pureudu tutkielmani laajuuden vuoksi paremmin, vaikka haluaisinkin. Liikkuvuuteen liittyvät intersektiot noussevat aineistossani esiin jonkin verran, mutta niissä on myös vahva ylitulkinnan vaara. On silti varmaa, että aineistoni videoita katsotaan hyvin monenlaisessa elämäntilanteessa, ja osa on varmasti hyvinkin sidottuja pysymään paikallaan fyysisessä sijainnissaan. Liikkuminen ja sen hallitseminen näyttäisivät sekä heijastavan että lujittavan valtaa (Massey 2008, 19).

Ihmiset eivät usein jaa samaa paikan tuntua edes asuessaan samassa paikassa. Paikoilla voi olla oma luonteensa, joka ei usein kuitenkaan ole saumaton tai yhdenmukainen. Oikeastaan asia on päinvastoin. Ihmisten lempipaikat, päivittäiset reitit, heidän ylläpitämänsä yhteydet ja kontaktit (fyysiset, puhelimitse ja postitse tai muistin ja mielikuvituksen välityksellä tapahtuvat) tämän paikan ja maailman välillä vaihtelevat suuresti. Niin kuin ihmisillä, myös paikoilla on moninaisia identiteettejä. Näissä identiteeteissä voi olla niin rikastavaa vaikutusta kuin ristiriitoja, joskus yhtäaikaisesti. (Massey 2008, 27.)

Massey näkee ongelmana myös paikan suoran samaistamisen "yhteisöön". Hän näkee tämän johtavan harhaan, sillä paikkaan liittyvät yhteisöt eivät välttämättä ole edes samassa paikassa.

Lisäksi paikat, joita asuttaisi yksi, yhtenäinen yhteisö eli sosiaalinen ryhmä, ovat erittäin harvinaisia, ovat olleet harvinaisia jo pitkään. Yhtenäisimpienkin yhteisöjen jäsenillä on myös eri asemia, jotka vaikuttavat paikan tuntuun. Paikat eivät usein myöskään ole sisäänpäin kääntyneitä, ne kantavat historian tapahtumia, ja kerrostumien kuvittelu herättää helposti globaalien paikan tunnun. (Massey 2008, 28.) Massey käyttää satelliittivertausa, jossa satelliitin liikkumassa lähemmäs maata, mielessämme kaikki ne kommunikation, liikkeiden ja sosiaalisten suhteiden verkostot, näyttävät kukin paikka näiden suhteiden erityiseksi risteyskohdaksi. Paikka onkin enemmän kohtaamispaikka. Rajallisten alueiden sijaan paikat mieltävät sosiaalisten suhteiden verkostoissa artikuloituiksi hetkiksi. Mittakaava näissä ymmärrysten ja suhteiden rakentumisessa on laajempi, kuin kulloinkin paikan määrittämisen saava katu, alue tai maanosakin. Tietoisuus yhteydestä muun maailman kanssa määrittää tämän kaltaista paikan tuntua, jossa globaali ja paikallinen yhdistyvät positiivisella tavalla. Tällainen paikan tuntu suuntaa ulospäin, ja sisältää tietoisuuden paikan yhteyksistä muun maailman kanssa yhdistäen myönteisellä tavalla globaalien ja paikallisten. (Massey 2008, 29.)

2.4.3 Suuria muutoksia kaupungeissa: Case Pariisi

Näkyvin ja voimakkain ydinkeskustaa koskeva muutosten tuuli näyttäisi puhaltavan Pariisissa. Alkuvuodesta 2021 Pariisin pormestari Anne Hidalgo ilmoitti Camps-Élyssées avenuen suurista muutoksista. Avenue on lähes 2 kilometriä pitkä ja kulkee Riemukaareltä Place de la Concordelle. Hän kertoi avenuen kahdeksasta kaistasta karsittavan puolet ja tähän vapautuvaan tilaan istutetaan puita sekä "viherolohuoneita" ajanviettoon. Lisäksi autojen määrää rajataan ja tien pinnoitetta on kehitetty vähä-äänisemmäksi. Muutoksilla toivotaan paikallisten palaavan vahvemmin alueelle, joka on pitkään ollut ruuhkien keskittymä ja moni pariisilainen on jopa vältellyt aluetta. (Crook 2021.) Tämä oli vasta muutosten alkusoittoa. Autoilua pyritään vähentämään rajusti myös laajalla keskustan alueella (ensimmäisen, toisen ja kolmannen kaupunginosan alueet kokonaisuudessaan). Laskelmien mukaan autoilusta karsiutuu puolet. Muissakin kaupungeissa on tehty samansuuntaisia muutoksia, sillä Pelli (2022b) sanoittaa Pariisin esimerkkeinä toimivan Torinon sekä Milanon. Torinossa autoilu laskee keskustassa 40 prosenttia toimenpiteiden myötä. Rue de Rivoli, keskustan yksi Pariisin pääkaduista, näyttää jo esimerkkiä: koronapandemia sai ihmiset välttämään julkista liikennettä ja näin panostettiin Rue de Rivolin pyöräilyväyliin ja lopulta muutoksista tuli

pysyviä. Historiallista keskustaa ei ole tarkoitettu nykyisen kaltaisille autojen määrille. (Pelli, 2022b.)

Muutoksilla Pariisi pyrkii vähentämään niin melua, saasteita kuin ruuhkiakin. Samalla huomio kiinnittyy parempiin pyörateihin ja jalkakäytäviin sekä varjoa tuoviin puihin ja viheralueisiin. Puita istutetaan Pariisiin huima määrä, 170 000 neljässä vuodessa, sillä helteet ovat kesäisin käyneet sietämättömiksi. Lisäksi puiden istuttamisen yhteydessä poistetaan asfalttia, joka myös sitoo lämpöä. Samalla tulvariski pienenee, sillä maa ja juurakko toimivat veden imeytyksen apuna ja puut myös parantavat ilmanlaatua. (Pelli, 2022a&b).

Pariisi on tarttunut muuttuvan ilmaston haasteisiin vankoin toimin, kuten ilmastopaneeli IPCC:n raportti myös kannustaa kaupunkia. Muutokset ovat tarpeen, mutta ne silti jakavat mielipiteitä ja niitä myös vastustetaan. Yksinkertaistaen lähinnä autoa tarvitsevat, kauempana asuvat vastustavat, kun taas keskusta-asujat kannattavat. (Pelli, 2022b.)

Puut ja vihersuunnitelmat eivät ole Pariisissa uutta. Pariisissa moni puisto ja bulevardi rakennettiin 1860–1870-luvuilla paroni Hausmannin johdolla, esimerkkeinä Buttes-Chaumont ja Parc Monceau. Kaupunkivihreän ja kokonaisvaltaisen vihersuunnittelun ajatukset liittyvät kaupunkisuunnittelun uudistusvaiheeseen 1800-luvun lopulla ja 1900-luvun alussa. (Hautamäki & Laine 2021, 318–319.) Nyt paikat ovat vain toisia ja uhrauksia joudutaan tekemään. Puita istutetaan vähän kaikkialle, kapeille kaduillekin kaikki tilaisuudet käyttäen. Parkkipaikkoja vähennetään reilusti ja puulajit valitaan tarkoin paikkojen mukaan. Kaikki kadut on mitattu kaupungin arkkitehtien toimesta ja niiden alla olevat rakenteet on selvitetty. Oppilaiden on ollut mahdollista osallistua istutustöihin koulujen vieressä. (Pelli, 2022a.) Apulaispormestari Christophe Najdovskin sanoin: *”Jotta kaupungit pysyisivät elinkelpoisina, kaupunki puistojen kanssa ei enää riitä. On siirryttävä puistokaupunkiin, siis kaupunkiin, jossa puut ja kasvillisuus ovat kaikkialla. Tässä suunnitelmassa istutamme kaikkialle, mihin pystymme.”* (Pelli, 2022a.)

3 TUTKIMUSASETELMA

Tutkielmassani esittelen kävelyvideot niin vapaa-ajan viettotapana, viihteenä kuin myös eräänä matkustuksen muotona, sekä mahdollisena tutkimuskohteena tai tarkastelukohteena niin kaupunkitutkijoille ja -suunnittelijoille kuin muillekin. Tarkoitukseni on otannalla videoita ja niiden kommenttiosuuksia selvittää diskurssianalyysin keinoin, mistä eri syistä

videoita katsotaan ja miten paikka rakentuu kommentteissa. Lisäksi esittelen videot ja havainnoin niitä jossain määrin.

Videoiden katselu vaatii jonkinlaisen älylaitteen: tietokoneen, tabletin tai puhelimen (itse olen katsellut kaikki videot tietokoneeni näytöltä) sekä toimivan nettiyhteyden. Näille on jonkin verran nopeuden vaatimuksia, eli aivan esteetöntä ei tämäkään ole kaikille, mutta hyvin suurella osalla maailman ihmisiä on pääsy internettiin.

Suurimman vaatimuksen videot laittavat yhdelle aistille, eli näkökyvyille. Yhä enemmän kuitenkin myös videoiden ääniraitoihin kiinnitetään huomiota, ja videoita voi olla miellyttävää myös vain kuunnella. Ääniin vaikuttaa paljon myös käveltävä paikka sekä sääolosuhteet. Nähdäkseni myös sateessa kuvatut kävelyvideot ovat lisääntyneet, ehkä saadun palautteen myötä. Niiden äänimaisema on omanlaisensa ja videoita otsikoidaankin usein ASMR-termillä (Automomus sensory meridian response) viitaten joillakin äänistä aiheutuvaan miellyttävään ihoaistimukseen. Ainakin eräs sateessa kuvattu kävelyvideo ehdottaa, että sen voisi laittaa taustalle ääninauhaksi, toki kokemus on silloin hyvin erilainen kuin kuvan ja äänen yhdistelmässä.

Lisäksi myönnän, etten tiedä tarpeeksi toimiiko jotkin kuvantulkkausovellukset jo liikkuvalla kuvalla. Konkreettisia, fyysisiä paikkoja ja tiloja aistitaan moniaistisesti ja hyvin vahvasti kehollisesti (sääolosuhteet, lämpö, äänet, tuoksut ja hajut, materiaalien tuntu niin kenkien alla kuin koskettaessa esim. ovenkahvoja, kaiteita, kasvillisuutta). Nämä kaikki rajautuvat videoissa pois, toki säästä saa visuaalisia vihjeitä, mutta tuulta ei tunne ainakaan sanan varsinaisessa merkityksessä. Videon katseluun vaikuttaa toisaalta toinen tila ja sen olosuhteet, eli missä sitä katselee, sekä se katseleeko talven keskellä villapaidassaan kesäisiä kävelymaisemia ja niin edelleen.

Väitän kuitenkin, von Bonsdorffia mukaillen, ympäristön tai luonnon olevan myös meissä. Ja koen videoiden aktivoivan myös kokemuksia samankaltaisissa sääolosuhteissa ja ympäristöissä. Eli oikeastaan videoiden ympäristö ei ole kokonaan poissa. (von Bonsdorff, 1999, 117.)

Lisäksi matkustamisen on muututtava. Näillä videoilla on oikeastaan mahdollisuus niin vähentää (jos video korvaa matkustamista), muuttaa (matkakohteiden harkinta, ehkä hitaampi ympäristöä tutkaileva suuntautuminen) kuin lisätä matkustamista (toimia matkakohteen inspiraationa). Ehkä ne tekevätkin näitä jo mutta missä suhteessa? Matkustamisen kuitenkin nähdään avartavan, vaikken aina ole tästä aivan vakuuttunut

(esimerkiksi lyhyet pyrähdykset ostoksille toiseen maahan). Mutta toisaalta, usein toisenlainen paikka saa tarkastelemaan kotipaikkaa tarkemmin matkalta palattua. Se terävöittää havaintoja juuri tutusta ympäristöstä. Ehkä osin videon kautta matkalla käynti terävöittää lähiympäristön havainnointia myös samaan tapaan. Tutkielmassa on myös ekologinen pohjavire. Voisiko osan matkustamisen tarpeesta hoitaa käymällä paikoissa omalta koneelta? Tai ainakin kävelyvideoiden avulla voisi harkita matkakohteita tarkemmin ja ehkä matkustaa oikeasti harvemmin. Lisäksi se peräänkuuluttaa hienovaraisesti tutustumaan paikkoihin hitaasti ja kävellen, aistit avoinna. Paikkojen tunteminen ja mahdolliset kuulumisen tunteet vahvistavat huolen pitämistä paikoista.

3.1 Tutkimuskysymykset ja oletuksia tuloksista

Videoita katsotaan moninkertainen määrä kommentteihin nähden. Katsojamäärät ovat usein kuitenkin niin suuria, että kommenttejakin on verrattain paljon. Kommentit ovat usein lyhyitä, mutta myös joitain pidempiä kuvailevia tai tarinallisia kommentteja jätetään myös. Aineistoni videoiden kommenttiketjujen analysointiin käytän diskurssianalyysiä. Lähden selvittämään tekstimuotoisesta aineistosta pääasiassa vastauksia näihin kysymyksiin:

1. Miksi videoita katsotaan? Ja miten niiden merkitystä sanoitetaan?
2. Miten paikka rakentuu kommentteissa?

Ensimmäinen kysymys on lähinnä taustoittava kysymys sekä usein vahvasti rivien välistä pääteltävä. Korvaako videot matkustamista, katsotaanko niitä viihteenä ja rentoutumisen apuna? Katsotaanko niitä ennen kaikkea palaten tuttuihin, koettuihin paikkoihin, vanhoille kotikulmille tai tuttuihin matkakohteisiin, eli nostalgiasyistä ja muistellen? Matkustaako osa unelmien kotikaupunkiin ja paikkoihin, joihin ei ole koskaan mahdollista päästä? Syyt matkustamisen mahdottomuuteen oletan moninaisiksi: kehon rajoitteet, köyhyys ja kulttuuritausta. Maailma ei valitettavasti ole yhtä avoin kaikille. Oletan myös kävelyvideoiden toimivan rauhoittavina ja meditatiivisina joillekin katsojille.

Toinen kysymys on tutkimukseni pääkysymys ja lisäksi laaja sellainen. Määrittelen tutkielmassani erilaisia paikan rakentumisen diskursseja.

Kommenttiosioissa oletan nousevan esiin niin paikkaan liittyvän nostalgian ja muistot sekä kaipauksen kuin haaveet ja tulevaisuuteen suuntautumisen. Ja katsovatko paikalliset videoita, paljastuuko kommentteista osa videoiden maisemissa arkeaan viettävien jättämäksi? Eli onko kommentteista luettavissa niin fyysinen kuin (lähi)ajallinenkin yhteys videoiden ympäristöihin. Palataanko videoiden avulla muistoihin, jopa joskus kauan sitten koetusta ympäristöstä, ja miten näitä sanallistetaan? Nostetaanko vahvasti esiin ympäristön muutosta? Oletan kommentteista nousevan myös yleisiä huomioita kaupunkitilan viihtyisyyteen, käyttöön ja organisointiin liittyen. Erityisesti kiinnitän huomiota kaupungin tunnelman kuvauksiin ja määritelmiin.

Niin muistojen kuin paikallistuntemuksen sekä paikan erityispiirteiden ja tunnelman kuvailu sekä havainnointi rakentavat käsitystä paikasta, diskursiivista paikkaa. Paikka, jota rakennetaan, saattaa olla koko kaupunki tai sitten sen rajatumpi alue.

Oletan, että myös valtasuhteet kaupungeissa nousevat aineistossani joitain kertoja esiin. Näkökulma todennäköisesti jää melko pieneksi, sillä näiden suhteiden tietäminen vaatii usein syvää paikan tuntemusta. Lisäksi näissä on tutkijan suunnasta ylitulkinnan vaara.

Pohdin myös kävelyn katsomisen ja kävelemisen suhdetta. Osaltaan kävelyn katsominen tuntuisi palvelevan samoja tarpeita kuin konkreettinen käveleminen.

Näen videoiden monella tapaa purkavan esteitä. Paikkoihin pääsee, vaikkeivat jalat toimisi tai ei olisi rahaa matkustaa tai niin kuin nyt, pandemian vuoksi konkreettisen matkustamisen pitkäksi aikaa karsiuduttua mahdollisuuksista. Vasta tutkielmani viimeistelyvaiheessa maailma on hieman alkanut aueta. Mutta videoiden esittelemät fyysiset paikat sitä vastoin ovat monella tapaa esteellisiä ominaisuuksiltaan.

Ympäristön tarkkailun taso on kävelyvauhdilla ja silmien korkeudella tai katseen tai kameran suunnassa. Tämä on myös Gehlin (2018) peräänkuuluttama taso kaupungissa, jonka laadullisuuteen tulisi kiinnittää erityishuomiota (kts.esim. Gehl 2018, 77, 99). Kaupungin henki tai tunnelma tulee näin lähelle, vaikkakin ruudulta katsottaessa aistikokemuksesta puuttuukin elementtejä. Toisaalta jonkin aistin rajautuminen kokemuksesta voi kenties vahvistaa toista. Katutasolla on suurin osa kaupunkien vetovoimatekijöistä: toiset ihmiset, tarjountia ja elämää. (Gehl 2018, 75–79.)

Huomioitavaa on, että tutkimuskysymykset liittyvät toisiinsa tiiviisti, ja näin ollen tulen vastaamaan useampaan samaan aikaan, samoissa virkkeissä ja kappaleissa. Esimerkiksi

kommentoijan kuvaillessa historiaansa paikassa, tulee hän helposti rakentaneeksi paikkaa kuin myös kertoneeksi (oletetun) motiivinsa videon katsomiseen.

3.2 Tutkimusaineisto ja aineistonkeruu

Aineistona tutkielmassani ovat videot YouTubessa sekä ennen kaikkea videoiden kommenttiosuudet. Videot ovat löydettävissä YouTube palvelusta niin kauan kuin tilin omistaja ei niitä poista. Videoita voi katsoa myös kirjautumatta ja samoin kommenttiketjut näkyvät myös kirjautumattomille käyttäjille. Videot ja niiden kommenttikentät ovat verrattain demokraattinen alusta. Katsoja tarvitsee vain internetyhteyden ja tietokoneen sekä kommentoidakseen pitää kirjautua, mutta tämä on maksutonta. Lisäksi oman sisällön tuottaminen on mahdollista kirjautuneelle.

Pandemia näyttäisi myös kiihdyttäneen kävelyvideoiden tuotantoa sekä katsomista. Niitä syntyy aivan hurjia määriä ja ehkä syntyisi ilman pandemiaakin, mutta ehkä osalla myös vapautui myös aikaa ja toisaalta syntyi halu tuottaa sisältöä samalla kun kulkeminen kenties lisääntyi. Videoiden tekijöistä on aika vaikea saada paljoa tietoa. Heissä on osaltaan järjestelmällisesti ja runsaasti ja ammattimaisemmin sisältöä tuottavia kuin myös satunnaisemmin videoita tekeviä. Tavallaan kävelyvideoiden teko on myös muuttunut useammalle mahdolliseksi tekniikan halventuessa sekä tiedonsaannin helpottuessa: moni videoita tekevä jakaa tekniset tietonsa, joten idea on helppo ottaa toteutukseen omassa asuinpaikassakin. Ja mikä rikkaus onkaan, jos videoita on pian melkein paikasta kuin paikasta, eikä vain suurimmista kaupungeista.

3.2.1 Videoiden valintakriteerit

Kävelyvideot ovat siis laaja, hyvin moninainen joukko YouTube:ssa olevia videoita, joissa teemana on käveleminen paikoissa. Yleisin tapa on, ettei kävelijästä nähdä mitään, korkeintaan kengänkärjet, eli kamera on kiinnitetty kävelijän kehoon, oletettavasti päähän tai kehon kannattelemaan telineeseen, sillä kamera tyypillisesti suuntautuu katseen ja päänasentojen mukaan. Kävelyvideoiden katsominen on lähelle aidontuntuista kävelykokemusta monelta osin. Kävelijän askellus saa kameran nyökkäämään (kuvanvakain

on silti tarpeen, tekemään notkahduksista miellyttävämpiä). Katsomme katunäkymää hyvin saman tapaan kuin jos itse olisimme siellä.

Videoiden yhteydessä on kommentoinnin mahdollisuus, mutta joskus tili on sulkenut kommentointimahdollisuuden. Kommentoida voi kuka vaan YouTubeen kirjautunut, omalla nimellä tai nimimerkin takaa, ja kirjautuminen on ilmaista. Kommentointia yksinkertaisempi palaute on "peukalon" painaminen ylös- tai alaspäin - like/dislike. Ainoastaan tykkäykset näkyvät kokonaismääränä, "dislike"-lukemat YouTube poisti verrattain vähän aikaa sitten näkyvistä.

Kommentoijista tiedän vain sen mitä he kertovat. He eivät ole homogeeninen joukko, vaikken toki tiedä sukupuolen, iän, kansallisuuden tai muiden määreiden hajontaa tarkalleen, ja voin vain tehdä oletuksia. Vältän kuitenkin olettamasta edellä mainittuja ominaisuuksia, mutta kerään kommentteista maita, joissa videoita katsotaan.

Lähdin etsimään videoita YouTube:sta tietyin hakusanoin kaupunkitutkijaystäväni vinkein. Perustoimintona haussa on kirjoittaa: walking + haluttu kaupunki. Halusin aineistooni laadukkaita videoita, ihan jo oman katsomismukavuuden vuoksi. Aineistoani lähdin siis rajaamaan ennen kaikkea videon laatukriteerein, sillä huonolaatuisia videoita on raskas katsoa ja kävelyvideoita todella on hurjan paljon tarjolla. Hakusana "4K" määrittää tietyn laadutason. Oma hakuni saattoi siis näyttää tältä: Walking Paris 4K. Lisäksi kokeilin eri sanajärjestyksiä, mutta lopulta huomasin samojen videoiden tulevan usein monella tapaa esiin. Katsojan avattua yhden videon, YouTube ehdottaa samankaltaisia videoita selaimen oikeassa laidassa. Näin löysin osan aineistostani ilman suoraa hakua. Lisäksi kävin jonkin verran tilien profiileissa. Monet kävelyvideoita tuottavat tekevät niitä paljon ja tililtä voi verrata esimerkiksi saman kohteen videoita kätevästi katsojamäärien, kommenttien ja tietenkin videoiden kestojen suhteen. Kävelyvideoita tuottaa varmasti myös vähemmän sitoutuneet omalla nimellä toimivat yksityishenkilöt, mutta monella on kävelyyn viittaava tilin nimi tai muuten selvästi asemaa jossain määrin vakiinnuttanut tili, kuten aineistoni Watched Walker sekä Sanpo Stroll. Lisäksi huomioitavaa videoissa tietenkin oli, että kommentointi ylipäättään on sallittua, sillä tärkein aineisto oli videoiden kommenttiosio. Huomasin osassa muuten potentiaalisia videoita kommentoinnin estetyin kokonaan syystä tai toisesta.

Määritin myös videon minimipituudeksi 20 minuuttia sekä ääniraidalle vaatimuksen "kaupungin oikeista äänistä", eli osa tekijöistä editoi videoita enemmän ja lisää niihin

taustamusiikin. Rajasin myös paljon editoidut ja leikatut videot pois, sillä halusin kävelyn etenevän mahdollisimman luonnollisesti ympäristössä niin ajallisesti kuin näkymän suhteen.

Kommenttien minimääräksi aineiston videoille asetin 50 kommenttia, joka sekin on helposti vähän, sillä suurin osa kommentteissaan ainoastaan kiittää tekijää. Osa ylitti tämän moninkertaisesti. Halusin mukaan videoita ennen pandemiaa, sillä niistä ehkä näkee paremmin kaupunkitilan toimivuutta, kun ihmisiä liikkuu enemmän. Lopulta silti mukaan valikoitui lähinnä pandemia-ajan videoita, sillä niitä katsottiin ja kommenttoitiin paljon ja toisaalta tuotettiin paljon. Lisäksi ajattelen tämän näkökulman tärkeänä ja uskon autiompana näyttäytyvän kaupungin ja toisaalta esteellisyyttä (kun paikkoihin ei voi matkustaa) purkavan formaatin näkyvän myös kommentteissa sekä kirvoittavan muistelemaan niin sanottua normaaliaikaa paikassa. Osan katsojista motiiviksi oletan paljastuvan juuri pandemian, sekä kaipuun matkustaa. Ehkä olisi ollut selkeämpää ottaa kaikki ”muuttuneen maailman ajalta”, joka näkyy vahvasti muun muassa kaupungissa kulkevien määrässä, tai sitten kaikki pandemiaa edeltävältä ajalta. Ajattelen kuitenkin, ettei katsojat erottele katsottaviaan niinkään tästä kulmasta, vaan ennen kaikkea missä paikassa kävellään ja mikä video algoritmien nostamana tarjoutuu.

Aineistoni painottuu uusiin videoihin, eli en ottanut mukaan kolmea vuotta vanhempia videoita. Osaltaan tekniikan nopea kehittyminen vaikutti myös uudempien videoiden painotukseen, sillä osassa vanhempia videoita ei ole käytetty kunnollista kuvanvakainta. Kävely luonnollisesti saa kehoon kiinnitetyn kameran liikkumaan ylös alas kävelijän tahdissa, mutta kuvanvakain tekee liikkeestä hienovaraista ja pehmeää, korostaen lähinnä kokemusta kuin itsekin kävelisi videota katsoessaan. Kiinnostavaa olisi tarkastella syvemmin myös videoita samasta paikasta eri aikoina, ja etsiä muutoksia tai kehityssuuntia. Vielä tämä ei onnistu hyvin kuin kaikista suosituimmista kaupungeista ja niiden suosituimmista alueista, sen verran uudesta ilmiöstä on kuitenkin videoissa kyse. Tämän kaltainen tutkimus voisi olla kuitenkin olla kaupunkitutkijoille hedelmällistä, etenkin lähitulevaisuudessa.

Ennalta määrittelin pitäytyväni Eurooppaan sijoittuvissa kävelyvideoissa. Ajattelen, että läheisempi etäisyys sekä edes jossain määrin samankaltainen ja tutumpi kulttuuri auttaa tulkintojen teossa, sekä oletan myös enemmistön kommentteista olevan kielillä, joita ymmärrän edes auttavasti. Halusin mukaan videon Kööpenhaminasta tietäen, että kaupungilla on kävelystrategia. Toinen vaihtoehto olisi ollut Tukholma, mutta videoista oli usein suljettu kommentit, tai ne eivät muista syistä sopineet aineistooni. Lisäksi Pariisi oli ehdoton mukana oleva kaupunki, sillä kaupungin kehitys on näkynyt minulle eri

somealustoilla vahvasti, ja se on minulle myös henkilökohtaisesti tuttu. Kehitys Pariisissa on rohkeaa painottuen kevyenliikenteen huomioimiseen, ja autojen valtaa on monissa kohdin vähennetty. Pariisin pormestari Anne Hidalgo haluaa "kävelyistää" Pariisin keskustan. Kävely liikenteen kärkenä sekä puiden ja kasvillisuuden lisääminen asfaltin tilalle tuntuvat vahvoilta viesteiltä niin ilmaston kuin kaupungin laadullisuuden suuntaan. (kts.esim. Latva 2021)

3.2.2 Haasteita aineisto-otannassa

Kuten aiemmin totesin, kopioin valitsemieni videoiden kommentit tekstitiedostoiksi, mutta kopiointi tekstinä tiputti emojiit eli kuvamerkit pois. Koen niillä olevan jonkin verran merkitystä viestin lukutapaan, mutta usein ne olivat lähinnä positiivista sävyä hieman lisääviä sydämiä tai kävelyemojeita. Kuitenkin kopioimalla kaiken, dokumentit olisivat kasvaneet kymmenillä sivuilla. Tarkastelin siis joissain keskeisimmissä kommentteissa alkuperäistä kommenttia YouTuben puolella emojieineen, enkä pelkästään tekstitiedostoani. En kuitenkaan kokenut niiden liioin muuttavan viestin sisältöä tai sävyä (lisäpainotusta lukuun ottamatta). Lisäksi koen, etten ole riittävän perehtynyt kuvamerkkien viesteihin ja ne ovat lisäksi usein monimerkityksisiä. Tein ratkaisun jättää emojiit sisällönanalyyssissäni huomioimatta. Muutenkaan YouTube alustana ei ole helpoin niin kopioinnin (esimerkiksi kommentteista pitää napsautella pidemmät kommentit sekä kommenttiketjut auki ennen kopiointia) saati hakutoimintojen osalta. Täten aineiston valikointi todella tuntui hyvin satunnaiselta, mutta toisaalta on myös perusteltavissa tutkielmaan sopivaksi.

Päädyin oikeastaan vahingon kautta valitsemaan Lontoon videot samalta alueelta. Aluksi toinen video oli Kensingtonista, mutta juuri teknisten vaikeuksien takia jätin kyseisen videon pois. Ja samalla kaipasin aineistooni vahvemmin kaupunkiluontoa näyttävää kävelykohdetta. Toinen Hampsteadin kävelyvideo siis sijoittuu asuinalueelle ja toinen puistoalueelle (Hampstead Heath). Täten koin perustelluksi pitäytyä saman paikan videoissa. Lisäksi oletin rakentuvan paikan olevan näin tietty rajatumpi alue Lontoossa, mikä sekkin on perusteltua ja kiinnostavaa.

Lisäksi en keksinyt aikataulun rajoissa olevaa järkevää tapaa kaikkien kommenttien, joiden kieltä en ymmärtänyt, kääntämiseen. Yritin kuitenkin kääntää ainakin pitkiä kommentteja.

Jätin kuitenkin osia itselle vieraiden kielien kommenteista huomiotta, mutta määrä oli prosentuaalisesti hyvin pieni. Suurin osa kommentoi englanniksi.

Olisin halunnut ottaa aineistooni myös Suomessa kuvatun kävelyvideon. Niitä on kuitenkin tuotettu verrattain vähän vielä ja kommentoitu myös melko niukasti. Videoita on kuvattu lähinnä Helsingissä ja joitain Turussa, ehkä muutama myös muussa suomalaisessa kaupungissa. Ehkä ainakin yksi video ylitti asettamani 50 kommentin rajan, mutta päädyin kuitenkin jättämään suomalaisen kaupunkiin sijoittuvan videon aineistostani pois. Lisäksi olisin lopulta halunnut vaihtaa yhden videon lumisen maiseman kävelyyn. Se olisi nostanut ehkä toisenlaisia kommentteja katsojilta, joiden maassa lunta ei nähdä koskaan. Hyvä tällainen video vain tuli vastaan liian myöhään.

Aineiston kannalta on hieman haaste, ettei kävelyvideot-ilmio ole järin vanha ja toisaalta vanhimmat videot ovat jo auttamattomasti työläämpiä katsoa, sillä videoiden laatu vaikuttaa niin voimakkaasti kokemukseen. Siksi tein tietyn rajauksen vuosissa taaksepäin ja myös laadullisen rajaamisen. Kuitenkin kaupungit ovat olleet monella tapaa pandemian aikaan erilaisia kuin ennen. Tietty tunnusmerkistö on jopa voinut kadota (äänimaisema täysiltä terasseilta jne.). Vaikka pandemia lisäsi niin videoiden tuotantoa kuin niiden katsomista ja kommentointiakin, osaltaan siis myös leikkasi mitä todennäköisimmin kaupunkien tunnelmasta, jota ihmiset toimissaan pitkälti luovat. (kts. Gehl 2018, 63, 75.)

Aineistossani osa videoista on kuvattu niin sanottuna normaaliaikana ja osa pandemian aikana. Tutkielmassani ei ole tarkoitus eritellä pandemian vaikutuksia kuin yleisellä tasolla taustoittamalla joitain kaupunkien muutoksia sekä mahdollisesti aineistolähtöisin huomioin. Kun ilmio vanhenee ja laadukkaita videoita on pidemmältä ajalta, tulee helpommaksi esimerkiksi havainnoida saman paikan muutoksia. Yritin etsiä aineistooni Champs-Élysées avenuen muutosta kuvaavat videot, mutta ne helposti kuvasivat vain pientä aluetta ostoskatuja ja muutos ei videoista paljastunut, vaikka alueen puistoistaminen ja autojen vähentäminen ovat saaneet mediassa paljon huomiota.

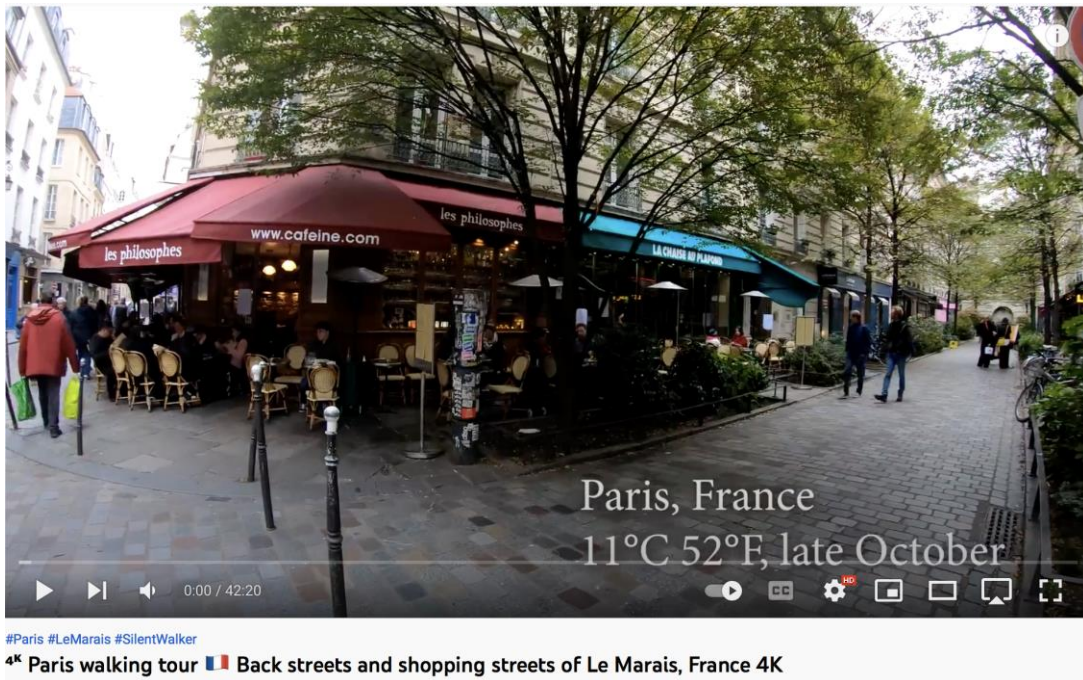
3.2.3 Videoiden lyhyet esittelyt

Esittelen tässä kappaleessa lyhyesti 5 aineistooni kuuluvaa videota. Pyrin kertomaan niiden tiedoista tietyt samat, mutta osa ei paljasta kuvauspäivää yhtä selkeästi, eli tiedoissa voi olla pieniä eroja. Olen myös itse katsonut ne ja valinnut ne aineistooni eri aikaan, eli kommenttien

keruu ei ole tapahtunut aivan yhtäaikaisesti. Videoiden kommentointi kuitenkin on vilkkainta lähellä videon julkaisua ja julkaisuajan etääntyessä enää satunnaisempaa.

1. Video Pariisista: Le Marais

<https://www.youtube.com/watch?v=wKSZwIYeAKs>

Video on kuvattu ennen pandemiaa, lokakuun lopussa 2019. 473 448 katsojaa 16.11.2021. Kommentoitu 321 kertaa. Videon pituus 42:20. Kävelijä Silent Walker ja tilillä on 130 tuhatta tilaajaa. Ulkona 11 astetta lämmintä. Videosta on tykätty 5,6 tuhatta kertaa.

Video on kuvattu Pariisissa lokakuun 2019 lopussa, eli ennen COVID-19 maailmanlaajuisesta pandemiaa. Siinä kävellään Le Marais -kaupunginosan kujilla ja kaduilla hieman koleassa ja harmaassa säässä. Siitä huolimatta ihmisiä istuskelee yllättävänkin paljon terasseilla ja vaikka Le Marais on minulle tuttu, sen kujat jopa yllättävät väljyydellään. Alueelle tyypillistä on ruokakojut ja moni videolla syökin kävellessään. Koen tämän hyvin pariisilaisena tapana. Lisäksi kujilla on kivan hiljaista vähäisen liikenteen vuoksi. Sillä vaikka ollaan aivan keskustassa, ja ihmisiä kulkee aika paljon, jäävät isot tiet hieman etäämmälle, vaikkakin kyllä niillekin poiketaan hetkeksi. Le Marais on vehreä, kaikkialla on suuria ruukkuja istutuksineen ja puineen sekä pieniä viheralueita, Pariisille tyypillisiä korttelipuistoja ja pikkuaukioita (placettes). Välillä jalkakäytävät toki ovat hyvin ahtaita ja kapeita, mutta suureksi osaksi ihan kohtuullisen levyisiä. Jonkin verran istutusruukut ja kauppojen rekit tai muut kadulle

sijoitellut asiat lisäävät esteellisyyttä. Pyöräteiden merkinnät on maalattu lähinnä katuun samoin kuin koulusta ja lapsista muistuttavat merkinnät. Videossa myös on yksi siirtymä leikkauksen avulla, ja lopuksi kävellään keskustan Rue Rivolilla, yhdellä Pariisin pääkaduista. Se on kokenut myös muutoksia viime aikoina juuri kevyen liikenteen parannuksien. Kutsun videota myöhemmin analyysiosuudessa Le Marais -videoksi ja lyhennän tarvittaessa videon muotoon (LM).

2. Video Pariisista: Canal Saint-Martin

【4K/HDR】 Walk in Paris around République and Canal Saint Martin 🇫🇷

Video on pituudeltaan 32:43 minuuttia pituudeltaan ja kävelijä on Super Walker ja tilillä on 22,7 tuhatta tilaajaa. Kommentteja videolla on vähiten aineistossani, 79 kappaletta 23.3.2022. Se on kuvattu joulukuun 26. päivänä, 2020 koleassa säässä (6 astetta), puoliltapäivin. Videosta on tykätty 1,5 tuhatta kertaa ja sitä on katsottu 77 tuhatta kertaa.

Tämä video on myös Pariisista, eikä alueellisesti niin kaukana Le Marais'in alueesta. Molemmat videot Pariisista sattuvat nyt olemaan hieman koleassa säässä kuvatut. Tässä kävellään Républiquen ja Canal Saint-Martinin alueella kolmannessa kaupunginosassa. Video on kuvattu pandemian aikana, ja osin ihmiset lounastavat ulkona kanaalin rannalla ehkä turvallisuussyistä. Tämä video valikoitui aineistooni itselleni tutun alueen vuoksi,

vaikka tällä ei ollut niin kovin paljon kommentteja. Lisäksi ajattelin kanaalin aluetta eräänlaisena kiinnostavana kaupunkiluontokohteena, etenkin muistaen lintujen viihtyvän siellä. Videolla kävellään rauhoittavan sävyisessä, talvisessa Pariisissa. Osa kasveista on säilyttänyt vehreytensä. Muita kävelijöitä on jonkin verran ja Républicuen aukiolla kokoontuu suuri joukko nuorisoa pyörineen.

Kutsun analyysiosuudessa videota Canal Saint-Martin-videoksi ja lyhennän tarvittaessa (PC).

3. Video Kööpenhaminasta

<https://www.youtube.com/watch?v=xMjbR3GISuM>

COPENHAGEN, Denmark Virtual Walking 4K/60FPS

Video Kööpenhaminasta on ladattu 24.8.2020 ja sillä on 105 kommenttia 11.4.2022. 1,2 tuhatta on tykännyt videosta. Kävelijän tili on nimeltään SERENITY 4K ja tilillä on 1,75 tuhatta tilaajaa. Näissä videoissa on hieman itseäni ärsyttävä intro, jossa tunnusmusiikkia. Videon kesto on 23:44 minuuttia. Tässäkin sää on hieman harmaa, mutta selvästi kesäisen lämmin ihmisten vaatetuksesta päätellen. Kävelyn aikana sää kirkastuu selvästi.

Videossa ei kerrota reittiä tarkemmin ja tämä hieman häiritsee itseäni. Kööpenhamina on hieman tuttu, mutta käynnistäni on jo todella kauan aikaa. Osalla tiedot reiteistä saa hyvin tarkoin, joko kadun nimin tai sitten videon aikajana on pilkottu niin että osien välillä voi helposti liikkua ja alue tai katu on määreenä. Video siis jatkuu yhtenäisenä, mutta aikajanaa katsoessa siinä on selviä jaksoja. Tämä helpottaa videoiden kohtiin palaamista.

Videossa kävellään ydinkeskustassa, kävelykadulla ja aukiolla kohti päärautatieasemaa. Kööpenhamina on selvästi kävelyyn ja pyöräilyyn panostanut kaupunki. Väljä, siisti ja turvallisen oloinen. Väylät ovat leveitä ja merkinnät selkeitä. Pyöräilijöitä näkee runsaasti ja heillä on leveä kaistale ajoradan puolella. Kävelijöille jää jalkakäytävillä runsaasti tilaa. Suomessa usein samankokoinen tila on jaettu kävelijöille ja pyöräilijöille. Kööpenhamina vaikuttaa todella esteettömältä, kaduilla kulkee tuplalastenrattaita työntäviä, pyörätuolia käyttäviä sekä pyöräilijöitä ja kävelijöitä. Tunnelmassa menetetään jonkin verran, sillä itse kaipaen lisää vehreyttä. Näkymät ovat todella avaria eikä juuri auringolta ole varjoa puista tai muusta kasvillisuudesta.

Kutsun analyysissä videota yksinkertaisesti Kööpenhamina-videoksi ja käytän tarvittaessa lyhennettä (K).

4. Video Lontoosta: Lontoo Hampstead

[Rain Walk London Hampstead, Side Streets and Alleyways - 4K](#)

Video Lontoon Hampsteadista, kestoltaan 39:45. Katsottu 164 tuhatta kertaa ja kommentoitu 371 kertaa. Videolla kävellään sateessa, kauniilla ja selvästi rikkaammalla alueella. Kuvanlaadullisesti Sanpo Stroll -kanavan videot ovat todella hienoja. Video on kuvattu

elokuun 5. päivänä 2020. Kanavalla on 40,7 tuhatta tilaajaa ja videosta on tykätty 4.1 tuhatta kertaa.

“Today we will walk in London Hampstead, one of London's most beautiful area, in the rain. This time, in addition to the previous walking route, we will also take a walk along small side streets and alleyways.”

Video on kuvattu sateella ja sääolosuhteet luovat videolle vahvan tunnelman sekä äänimaiseman. Alue on vehreä ja arkkitehtuuriltaan puhutteleva. Viktoriaanisia taloja, punatiilirakennuksia ja kapeita kujia. Lisäksi alue on mäkinen eikä voi olla ajattelematta, ettei järin esteetön monessakaan kohtaa. Alueella olisi hankala liikkua esimerkiksi pyörätuolilla. Alueen vehreys korostuu sateessa ja lisäksi se on muutenkin rönsyävää ja huoletonta. Näkymät ovat hetkittäin huokailtavan upeat. Alueen viehätys perustuu tosiaan pitkälti rakennusten ja kasvillisuuden yhtälöön, punatiili yhdessä runsaan kasvillisuuden kanssa tekee alueesta esteettisesti kutsuvan. Videolla on tekstitykset, joissa esimerkiksi tiennimet sekä kuuluisimmat paikat. Kaduilla näkyy roskapussikasoja muutaman kerran, vaikka yleinen mielikuva on siisteys. Erikoisinta on, että pienen hetken päädyn ajatuksissani Jyväskylän tunnetulle ja itselleni niin tutulle yliopistokampukselle, jotain samaa on portaissa ja punatiiliseinissä. Ihmisiä liikkuu videolla jonkin verran, sateesta huolimatta. Uskaliaimmat istuvat katetulla terassilla aivan rauhassa jutellen. Alue on selvästi varakas.

Käytän videosta analyysiosuudessa nimeä Lontoo Hampstead tai pelkkä Hampstead ja lyhennän sen tarvittaessa muotoon (LH).

5. Video Lontoosta: Lontoo Hampstead Heath

LONDON HEATWAVE WALK 🌍 HAMPSTEAD HEATH

Videon kesto on 35,28 min. Tili on nimeltään Watched Walker ja sillä on 286 tuhatta tilaajaa. Videolla on 591 000 katsojaa ja sitä on kommentoitu 394 kertaa. 4,8 tuhatta on tykännyt videosta. Kuvattu heinäkuun 2020 lopussa, 37 asteen helteessä.

Tekijä kuvailee videota näin: "London walk tour around Hampstead Heath, the ancient green oasis covering 320 hectares (790 acres) used for recreation, with swimming ponds, woodland and city views from Parliament Hill, on a hot summer's day post-lockdown."

Video alkaa rakennetussa ympäristössä, mutta siirtyy pian puistoalueelle. Videolla kävellään siis erittäin suurella viheralueella helteisessä säässä ja tuulen humistessa puissa. Videolla on taas kaupunkiluonnon tuoma, pääosin miellyttävä äänimaisema ja vehreys rauhoittaa. Maasto on vaihtelevaa. Olen käynyt Lontoossa, mutten koskaan täällä. Ihmisiä on paljon, sillä kokoontumisrajoitukset ovat juuri poistuneet. Maskeja ei ihmisillä näy. Ihmisiä näkyy kesäisissä puuhissaan piknikeillä, ystävien kanssa oleilemassa ja kävelemässä sekä uimassa.

Käytän videosta analyysiosuudessa muotoa Hampstead Heath tai pelkkää Heath ja lyhennän muotoon (HH) tarpeen tullen.

3.3 Diskurssianalyysi tutkimusmenetelmänä

Diskurssianalyysin nimellä tunnetaan useita, toisistaan osaltaan poikkeavia suuntauksia, joten on tarpeen määritellä käyttämäänsä metodologia tapauskohtaisesti.

Omassa aineistossa videot ovat ilman sanallista juontoa ja keskustelu tekstimuodossa käydään videoiden kommenttiosioissa. Käytän tutkielmassani niin sanottua perusmuotoista diskurssianalyysiä, eli kuvailevaa sekä tulkitsevaa. Tarkastelen ennen kaikkea paikan rakentumisen diskursseja. Pysin esittelemään aineistostani nousevat paikan rakentumisen diskurssit nimeämällä ne ja antamalla esimerkkejä kommentteista. Uskon, ettei diskurssien rajat ole usein aivan selviä, ja osa kommentteista voidaan tulkita useammalla tavalla.

Diskurssianalyysia tehdään monilla tieteenaloilla, kuten humanistisissa ja yhteiskuntatieteissä sekä kasvatusta ja terveystieteissä. Alakohtaisista diskurssitutkimuksen eroista huolimatta yhdistävänä tekijänä on painotus merkityksen sosiaaliseen rakentumiseen sekä tiedostaminen kuinka yhteen kietoutuneita kielenkäyttöä, sosiaalinen toiminta ja yhteiskunnallisen konteksti ovat. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 9.) Kielellinen toiminta paikantuu aina myös jollaintapaa ajallisesti ja johonkin tilanteeseen, kuitenkin niin, että sitä kehystää myös menneet tilanteet ja näihin kytkeytyvät normit, rutiinit ja arvot. Kielenkäytön ollessa aina sosiaalista, se on merkityksellistä. Kielenkäytön ehdot ja seuraukset sekä rajoittavat että mahdollistavat kielenkäytön tapaa, sitä miten sitä voi ja kannattaa käyttää. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 14.)

Tulemme usein arkipuheessa olettaneeksi, että kielen totuudellisuus on yksiselitteistä. Diskurssianalyysin kielen käytön tapoihin suuntautunut näkökulma on kuitenkin erilainen ja voi täten täydentää arkista ymmärtämistemme tapaa. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 230.) Kielenkäytön tutkijaa tarvitaan syystä, että kielikin voidaan osaltaan nähdä elävänä. Samainen merkkien jono voi kantaa erilaista sisältöä eri kontekstissa (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 245). Tutkijan tietty etäisyys keskustelusta on merkitysten analyysissä etu, sillä tapahtumahetkellä keskustelun selkeys on aina näennäistä ja tulkinnot usein pelkistäviä.

Diskurssianalyysissa tutkijan ei usein ole tarpeen lähteä aineiston luomisesta esimerkiksi haastatteluun vaan voisi pikemminkin sanoa, että tyypillisempää on valita jo olemassa oleva aineisto, joka on siis muotoutunut ilman tutkijan vaikutusta. Tällaisia aineistoja ovat erilaiset tekstit, kuten haastattelut ja artikkelit erilaisissa julkaisuissa, monenlaiset dokumentit ja

arkistoidut kirjoitukset ja asiakirjat sekä myös videoiden ja ääninauhojen transkriptiot. (Jokinen, Juhila & Suoninen 2016, 255.)

Diskurssitutkimuksessa kieli käsitetään joustavaksi ja monikäyttöiseksi resurssiksi, josta kielenkäyttäjät tekee valintojaan. Valinnanvapaudella on kuitenkin rajansa: konteksti ja siihen sidoksissa olevat diskursiiviset tavat ja käytänteet sääntöineen sekä kielenkäyttäjän taidot ja mieltymykset. Resurssin käsitteen ymmärtää hyvin, kun miettii omia valintojaan käyttäessään vierasta kieltä. Riippuen omasta osaamisesta, valittavia vaihtoehtoja voi olla enemmän tai hyvinkin rajallisesti. (Pietikäinen & Mäntynen 2019, 22.)

3.4 Tutkimusmenetelmän soveltaminen aineistoon

Kopioituani kommentit videokohtaisiksi tekstitiedostoiksi, aloin lajitella kommentteja tutkimuskysymyksiini avulla. Keräsin aineistosta pois kommentit, jotka eivät olleet relevantteja eli ne, joiden en nähnyt rakentavan paikkaa tai kertovan katselun syistä ja merkityksistä.

Keräsin tämän jälkeen ”enemmän sanovat” kommentit yhteen ja poimin selvästi tärkeimmät kommentit värikoodaten niitä teemoittain ja hahmotellen erilaisia diskursseja. Tämä ei aineistomäärässä ollut kuitenkaan kovin helppoa tai kätevää. Ensisijaisesti mietin, onko kommentti vahvemmin paikkaa rakentava vai videon katsomisen motiivista kertova. Välillä nämä lienevät sama asia (muistot usein rakentavat paikkaa sekä ovat syy, miksi kyseinen video katsotaan). Paikan kuvailu ja paikan rakentamisen diskurssit olivat vahvimmin huomioni kohteena, ja jaoin näitä vielä alaluokkiin. Pureuduin näihin tarkemmin analyysiluvussa neljä. Koen, että olisi ollut muitakin tapoja luokitella diskursseja ja tehtävä kyseisessä, monen ihmisen tuottamassa kommenttiaineistossa, ei ollut aivan yksinkertainen. Tarkastelin paikkaa rakentavia kommentteja ja sijoitin niitä aladiskursseihin. Sovelsin diskurssianalyysiä niin sanotusti perusmuotoisena eli kuvailen kommentteja ja millaisia diskursseja ne edustavat, sekä tulkitsen niitä. Jaottelut ovat osin päällekkäisiä.

4 ANALYYSI: PAIKAN RAKENTUMISTA JA VIDEOIDEN MERKITYSTÄ

Seuraavissa kappaleissa puran videoiden kommentteista nousseita teemoja diskurssianalyysin keinoin tutkimuskysymyksiini pohjaten. Taustoitan aluksi missä päin maailmaa videoita

katsotaan ja mikä motivoi niiden pariin. Sen jälkeen pureudun vahvemmin paikan rakentumiseen. Lisäksi kerron kommentteista yleisiä huomioita taustaksi. Mainitsen videoiden kommenttien tykkäysten määrän, jos niitä on 5 kpl tai enemmän. Numero on tällöin suorien kommenttilainauksen perässä suluissa.

Videoiden kommenttiketjut ovat kiinnostavia etenkin Massey'n globaalin paikan tunnun näkökulmasta. Kommenteissa kirjoittavat yhteisöjen toisaalla olevat jäsenet, yhteisöjen laidoilla tai ulkopuolella olevat "haaveilijat" ja muut paikasta kiinnostuneet. Paikat näyttävät globaaleina ja avoimina maailmaan ja niitä rakentaa moninainen joukko. Globaalin paikan tunnun ajatusta mukaillen, paikan erityisyys ei muodostu mistään pitkästä, sisäiseksi mielletystä historiasta, vaan erityisistä sosiaalisten suhteiden muodostelmista. (Massey 2008, 29.)

Videoita todella katsotaan ympäri maailmaa. Kerron tässä luettelonomaisesti esimerkkejä aineistoni videoiden katsojien sijainneista. Videoita katseltiin ainakin Yhdysvalloissa, Filippiineillä, Intiassa, Pakistanissa, Japanissa, Kanadassa, Kazakstanissa, Etelä-Koreassa, Indonesiassa, Italiassa, Meksikossa ja Ruotsissa vain muutamia mainitakseni. Lisäksi kaikkia videoita kommentoi myös paikalliset. Hampstead-videon kommentteissa pidetty huumorikommenttikin kertoo paikallistuntemuksesta.

I live in Hampstead but I'm feeling too lazy to go out so I'm watching this. Can you please stop at Tesco's and grab me some milk? (77) (LH)

Kohteliaisuusdiskurssi on sellainen, johon en pureudu tarkemmin mutta mainitsen, että suuri osa kommentteista on kiitoksia. Välillä kiitosten lisäksi kommentissa on muutama videota kuvaava adjektiivi, kuten "Amazing and relaxing video! Thanks for sharing!" Osa osoittaa kommenttinsa suoraan videon tekijälle ja usein videon tekijä myös vastaa kohteliaasti ihailtavan monelle, toivoo maasta haaveilevien pääsevän matkustamaan ja kiittää kehuista. Toista suosittua, mutta vain maininnan saavaa diskurssia nimeän pätemisdiskurssiksi. Neuvoja annetaan jonkin verran, niin tekniikassa kuin reittivalinnoissa. Tämä on mielestäni hetkittäin ärsyttävääkin. Esimerkkinä voisi kertoa kuinka kävelyvideon alla ehdotettiin, että video kuvattaisiin pyöräillen, jotta se ei kestäisi niin kauaa ja olisi informatiivisempi, kun ehtisi enemmän. Tämä sai aikaan viestiketjun, sillä kävelyvideoissa on ennen kaikkea ajatus hitaasta kulkemisesta ja ajasta tarkastella myös yksityiskohtia. Ajatus pyörällä ohi vilahtavista paikoista on omalla tavallaan kiinnosta, mutta ehkä kävelytilin kommentteissa ehdotus tuntuu hieman absurdilta.

4.1 Videoiden merkityksestä ja katsomisen motiiveista

Videoiden katselun motiivit ovat moninaisia ja limittyneitä samoin kuin niiden merkitykset katsojalle. Videoiden merkitystä sanallistetaan paljon ja ne tuntuvat olevan monelle hyvinkin tärkeitä. Niistä ollaan toistuvasti kiitollisia ja erittäin iloisia. Yksi kommentti jopa humoristisesti toteaa kävelyvideot ikään kuin syyksi miksi internet edes on olemassa. Myös omaa mieltäni lämmittää, että tarjolla on näitä videoita niin monien saavutettavaksi. Uskon, että monen elämänlaatu on etenkin pandemian aikana kohentunut kävelyvideoiden avulla.

Ever since I started to connect with your work, it has made my life so much more awesome because I get to travel everywhere! (45) (LH)

This is why the internet was invented. Thank you. (49) (LH)

Etenkin esteellisyyden poistaminen on yksi tärkeä katsomismotiivi. Osassa kommentteja sanallistetaan mahdottomuutta matkustaa, vaikka harvoin avataan syitä. Liikuntarajoitteita sanoitetaan kuitenkin jonkin verran ja tässä näen videoiden yhden tärkeimmistä anneista: ne poistavat matkustamisen ja liikkumisen esteitä. Pariisin Le Marais -alueella kuvatun videon kommentteissa on aineistoni tykätyn kommentti. Videon tekijän on kiinnittänyt koskettavan kommentin ja siitä on tykätty poikkeuksellisen paljon (263 kertaa). Kommentti näkyi minullekin jo varhain vasta aihetta pyöritellessäni, ja ymmärsin vahvemmin videoiden potentiaalia myös esteiden purkajina. Vanha mies kertoo, ettei voi enää kävellä ympäriinsä, vaikka matkusteli nuorempana paljon. Hän kuvailee katsomiskokemustaan kokonaisvaltaiseksi, ja äänien vievän hänet paikanpäälle.

To Silent walker : I am an old man and cannot go out and walk around .When I was young I used to travel a lot but now I cannot. When I watch your video, it is as if I am walking in that surrounding with all the natural sound of the area. I sit on my chair and watch your video as if I am there . Thank you very very much please do more videos like this .CIRO (263) (LM)

Videoiden kommentteissa toistuvasti kuvataan, kuinka todelliselta kävelyn katsominen tuntui, ikään kuin olisi kävellyt paikassa itse. Virtuaalituloissa on mahdollista kokea paikassa oleminen (being there). (Tjostheim & Waterworth, 2021, 6.)

I love these scrolls. I am transported. These films are a gift. - - (LH)

Esteellisyyttä voi aiheuttaa myös esimerkiksi köyhyys tai maailmanlaajuinen pandemia. Köyhyys mainittiin muutaman kerran matkustamisen esteenä, ja sen lisäksi byrokraattiset tai poliittiset syyt aiheuttavat esteellisyyttä joillekin videoiden katsojille.

Beautiful London. Too bad I will never be able to visit. Because, a Brazilian teacher, has very little salary. I appreciate the opportunities that videos like these help to see my BELOVED London, and know her better even from a distance. Congratulation on the video. (LH)

Tässä maailman ajassa yksi esteellisyyttä laajasti aiheuttanut asia on maailman laajuinen Covid-19-pandemia, joka selvästi lisäsi videoiden katsomista. Pandemian aikaista katsomista kommentoitiin paljon. Osa siis motivoi videot karanteeniajanvietteenä, osittaisena matkustamisen korvaajana.

Thank you so much for sharing . Watching while on lockdown in Ireland . I have been to Paris many times & you certainly have done a Brilliant job. Bravo! (LM)

I am SO happy I found your channel!!! I love vlogs, but sometimes you just want to see raw footage of a place - your videos are honestly perfect! Also really helpful during lockdown :p (LM)

I'm watching this during the quarantine and it makes me remember when I traveled. This is so relaxing, thank you (LM)

Näen, että konkreettiset paikkaan liittyvän muistot on yksi tärkeimmistä katsomista motivoivista tekijöistä. Ne ovat myös, enemmän kuvailevissa kommentteissa, paikkaa rakentavia. Näitä konkreettisiin muistoihin kiinnittyviä esimerkkikommentteja on runsain mitoin seuraavissa kappaleissa. Muistoihin liittyy usein kaipaus, mutta kaivata saattaa myös ilman konkreettisia muistoja paikasta. Moneen paikkaan liittyy vahva mielikuva, ja se voi vahvistua niin elokuvien kuin vaikka kävelyvideoidenkin kautta. Tällöin haaveilu saa materiaalia ja monen videoita katsojan haaveissa on päästä käymään videoiden paikoissa, sekä joskus jopa haaveissa on muuttaa videon maahan. Myös kuviteltuun paikkaan voi olla paikkasuhde. Kommentti Le Marais videon yhteydessä:

I hope I can go to Paris and live there until old (LM)

Videoita katsotaan usein rentoutumiseen. Etenkin sade Lontoon Hampstead videossa lisäsi rentoutumiskommentteja, mutta ne toistuivat myös muiden videoiden alla. Sadetta kommentoitiin myös tavalla, joka kiinnittyi vahvasti paikkaan, paikan tunnelmana ja ominaispiirteinä. Palaan näihin kommentteihin myöhemmin.

I loved this walk and the sound of the rain was so relaxing to listen to. Thank you! (LH)

This is perfect. The sound of the rain drops on the umbrella is sooo relaxing. Thank you. (LH)

Seuraava kommentoijan motiivi katsoa videoita on ainakin se, että hän rentoutuu keskittyäkseen online-luennoilla. Sitä hän ei kerro, katsooko hän tuttujen paikkojen videoita. Lisäksi videoita käytetään myös treenatessa juoksumatolla. Idea on oikeastaan hyvä, mutta kavahdan laihdutuspuhetta. En paneudu siihen kuitenkaan tutkielmassani enempää. Videot ovat auttaneet myös unettomia, niiden monille rentouttavana toimiva tunnelma auttane.

These videos are fantastic. I take a lot of online courses, and just staring at the wall or watching the professor's mouth move gets rather tedious. Now I just listen to the lecture and put on one of these walks and it's a very relaxing way to stay focused. Thank you. (LH)

*I have lost weight during covid-19 watching your videos on the **treadmill**. Thank you so much! (86) (LH)*

Couldn't sleep...needed to go for a walk! Found this very relaxing thanks! Greetings from malta. (LH)

Osa kommentoijista myös arvuuttelee toisten motiiveja ja tuntemuksia. Helleaaltovideoita Hampstead Heatista epäillään katsottavan talvella. Hyvä idea kieltämättä, kirjaimellisesti lämmittävä, sillä katsomisympäristön kylmyys voisi korostaa videon immersiiivisyyttä. Ja Lontooseen kaipaava kommentoija on varma, että muutkin katsovat videoita ikävänsä. Siinä hän osuu kyllä havaintojeni pohjalta hyvin oikeaan.

You're watching this in winter, I know it. (HH)

I miss London and I am sure a lot who watch this feel the same (LH)

Jotkin kommentoijat lähtevät runollisemmalle ja filosofisemmalle tasolle hakien kävelystä analogiaa itse elämälle, joka avautuu vain kävelemällä ja kohtaamalla mutkan takaa paljastuvia mysteerejä. Tulevaisuuteenkaan ei voi nähdä, niin kuin ei mutkan taa.

Great, excellent, enjoyed very much, life can be explored through walking only because there is always a mystery waiting in every bend on the long and the winding road called life and those can never be unraveled without the walking. (LH)

Videoita katsovat niin nykyiset kävelijät kuin entisetkin. Useasta kommentista on luettavissa konkreettinen kävely harrastuksena ja ajanvietteenä. Lisäksi kollegat, eli kävelyvideoiden tekijät, katsovat toistensa videoita. Toisaalta videot palauttavat kävelymuistoja, viittaavat katsottaessa toimintoon, josta aikoinaan nautti. Osalla muistot kävelystä ovat yleisempiä ja

niitä ei sidota videon paikkaan. Mutta osa taas palaa muistoissaan juuri videon paikassa aikoinaan tehtyihin kävelyihin. Näissä kommentteissa on joskus tunnelman kuvausta, joskus maamerkkien sanallistamista. Seuraavassa mielikuva äänimaiseman muuttumisesta on todella voimakas: sivukujalle kääntyminen häivyttää liikenteen melun ja askeleet ja sadepisaroiden äänet korostuvat. Böhme käyttää suuntautumisen tai orientaation kuvausta kuvaamaan eroja olosuhteissa, kuten äänimaisemissa isojen ja pienempien teiden välillä. (Böhme 2017, 130.) Tunnelman tematiikasta jatkan omassa kappaleessaan 4.2.2.

Great tour! I'm an avid walker myself and love exploring new places. I loved it when you duck into those alleys and can no longer hear the traffic noises, nothing but the sound of the rain and your footsteps. I would love to get back to London again one day. (LH)

When young I used to walk for hours & miles in the rain with my DMS boots on. Was fun. (LH)

It's been 30 years since I did this walk but it feels the same. Wonderful ambiance you've managed to capture. Thank you! (LH)

4.2 Paikan rakentumisen diskursseja

Kaikkien videoiden kommenttiosioissa oli myös niitä kommentteja, jotka rakensivat paikkaa. Kuitenkaan videot eivät olleet tasa-arvoisessa asemassa keskenään jo ihan kommenttimäärinen ja kommenttien sisältöjen suhteen. Lontoon videoissa oli suurempi määrä kommentteja kuin muissa.

Paikan rakentumisen diskursseja voisi nimetä ja lajitella monella tapaa. Paikkaa rakennetaan kuvailevissa muistoissa, kuvaillen maamerkkejä ja kohteita, tunnelmaa, kuten säätä, äänimaisemaa tai ympäristön muita laadullisia ominaisuuksia. Moni selvästi katsoo videoita herätellen muistoja tutusta paikasta. Osalla paikat ovat selvästi lapsuudesta tuttuja eli ajallisen etäisyyden takaa ja osalle lomailun kautta. Joissain muistossa on mukana jokin elämän käännekohta paikkaan sidottuna. Paikassa on esimerkiksi rakastuttu tai vierailtu kumppanin kanssa. Paikka rakentuu näissä etenkin silloin kun muistoissa myös kuvaillaan joko materiaalista paikkaa tai sen tunnelmaa. Kutsun tätä muisteludiskurssiksi. Kun muistellaan paikkaa ilman selviä materiaalisia kohteita, vahvemmin tunnelmana olen ainakin mielessäni erottanut tämän muisteludiskurssista tunnelman diskurssiksi. Nämä ovat kuitenkin limittäisiä ja osin päällekkäisiä.

Lisäksi paikalliset kommentoivat usein joko paikan historiaa tai paikan materiaalisia ominaisuuksia ja konkreettisia kohteita. Näistä annan esimerkkejä historia- ja paikallistietodiskurssiksi nimeämässäni kontekstissa. Välillä videoista sanallistetaan hyvin konkreettisia havaintoja, jotka rakentavat paikkaa ja sen tunnelmaa. Havaintodiskurssissa videoilla on konkreettisin rooli, havainnot kiinnittyvät kuvamateriaaliin. Paikka rakentuu suhteessa toisiin paikkoihin, ja tämä ilmenee aineistossani sanallistetulla vertaamisella toisiin paikkoihin. Kutsun tätä vertailudiskurssiksi. (Massey 2008, 31)

Paikka rakentuu siis vahvasti konkreettisissa muistoissa, mutta osin myös mielikuvissa ja haaveissa. Yksi paikkaa rakentava sanallistaminen on paikallistuntemus, jossa ei niinkään muistella vaan "asutaan paikkaa" ja kerrotaan faktoja ja sattumuksia paikkaan liittyen tai yritetään selvittää jotain arkiympäristöön liittyvää. Moni kuvailee tai muistaa paikkaa kotina, joko sen hetkisenä tai kauaksi jääneenä.

4.2.1 Muistelua ja kaipausta

Kävelyvideot herättävät voimakkaita paikkamuistoja. Osalla paikassa käynnistä on jo kauan ja mitä kauemmin paikan kokemuksesta on, sitä vahvemmin muistojen herättely tarvitsee apua. Video tekee paluun mahdolliseksi paikkaan, joka vaikuttaa pysyneen (riittävän) ennallaan (Tuan 2006, 19). Tutuilta paikoilta usein odotetaan pysyvyyttä tai korkeintaan hidasta muuttumista ja ne herättävät kerroksellisia muistoja. Kyseinen kommentoija viittaa Le Marais'n olevan tuttu, mutta viimeisestä käynnistä on jo kauan ja syystä tai toisesta hän ei ole päässyt fyysisesti paikkaan vuoden 2004 jälkeen. Kommentista on luettavissa, että tätä ennen käyntejä oli useita.

Thanks for letting me see these lovely streets again. I was down there in 2004 for the very last time. Since then i've dreamt to be back again but circumstances didn't let me do it, so I appreciate too much what you have done with these silent walks through some "quartiers"... I can walk around with you as if I were down there once again. It means too much for me. It brings me back beautiful memories. Thanks a lot, my silent walker friend. (LM)

Paikkoja muistellaan ja ikävöidään monella tapaa. Videoiden kommentit paljastavat hyvin monen vahvoja tunnesiteitä videoiden paikkoihin. Merkityksellisen paikkasuhteen kuvaaminen ei kuitenkaan ole helppoa ja usein materiaalisten ja visuaalisten ominaisuuksien sanoittaminen on yksinkertaisinta. Näköaisti usein dominoi

havaintojamme, mutta olemme myös tottuneet sanallistamaan juuri näköaistin varaisia kokemuksia esimerkiksi äänimaisemien sijaan. Aisteja on kuitenkin vaikea erottaa toisistaan ja kokemukset tulisikin ajatella moniaistisina. (Olsson, Rinne & Suopajarvi 2021, 43, 45.) Seuraavan kommentoijan käynti Hampsteadissa on tapahtunut jo 80-luvulla, mutta hän kertoo reiteistään ja tunnelmistaan yksityiskohtaisesti; metromatkasta ja muistikuvista Hampsteadin kalleudesta, ja siksi asettumisesta metromatkan päähän Hampsteadista.

I remember when I was visiting London in the 1980's and went to Hampstead Heath by tube. Walked along the High Street and walked around the beautiful heath. Not a rainy day. Looked in some of the shops and probably had lunch somewhere but everything was very expensive even back in the late 1980's. I was staying in the Paddington area where you could find some cheaper cafes to eat at but not in the Hampstead Heath area. It was fun walking around there though as you are doing on this video. I think I looked into B & B's in Hampstead area but too expensive for me. It is a lovely area! Justice (HH)?

Eräs kommentoija kertoo kuitenkin kaipaavansa Lontoosta ennen kaikkea ääniä. Hänelle vastataan ikään kuin kysymyksen muodossa, että kaipaako hän todella poliisien sireenien ääntä ja huutoja. Aloittaja tarkentaa tarkoittavansa busseja, takseja, metroa, markkinakojuja sekä musiikkia kaduilla, eräänlaista vilkkaan kaupungin äänimaisemaa. Äänimaailma vaikuttaa vahvasti ympäristöön orientoitumiseen (Olsson, Rinne & Suopajarvi 2021, 42).

Wow... is that today..... a roasting one ... I do miss the sounds of London safe walking (8) (LH)

Naljaileva, vastaus aloittajalle:

police sirens ,screaming

Aloittajan tarkennus:

buses... taxis.... tubes the market stalls.... street music... (LH)

Äänimaisemaan voi olla jopa helpompi kiinnittää huomiota videomatkailun avulla, äänten tullessa usein kuulokkeista intensiivisinä ja ”kootusti”. Palaan äänimaisemiin kaupunkien tunnelmaan liittyvässä seuraavassa kappaleessa, jossa esimerkein tarkastelen, kuinka äänimaisemia havainnoidaan, muistellaan ja kaivataan.

Osa sanoittaa ikävänsä jopa kehollisena kipuna, jos joutuu ehkä pakonkin sanelemana asumaan kaukana kotoa. Videot nähdään lääkitsemässä ikävää. Kommentoijalle paikka, Lontoon Hampstead, sanoittuu kotina. Koti voidaankin nähdä paikan peruskäsitteenä tai oikeastaan taustana merkityksellisiin paikkasuhteisiin. Kommentoijalla on vahva emotionaalinen side kotikaupunkiin. Kuulumisen tunne usein kiinnittyy konkreettisiin paikkoihin ja alueisiin. Lohduttavaa on, että kuulumista pidetään monipaikkaisena: ihminen voi kiinnittyä ja tuntea kuuluvansa moniin paikkoihin samanaikaisesti. (Jäntti 2021, 106.)

Paikka on lisäksi kommentoijalle erityinen, suorastaan ylpeyden aihe. Hän kertoo paikan hengestä, ja toivoo videon kävelijän myös huomanneen sen. Koti vaikuttaa olevan hänelle muistojen ja merkitysten aarrea, vaikka yleisesti kodin vaikutusvalta on kuitenkin Tuanin (2006) mukaan vähentynyt juuri ihmisten liikkuvuuden vuoksi. (Tuan 2006, 27.) Massey'n mukaan paikan identiteetit eivät kuitenkaan menetä voimaansa globaalissa maailmassa (Massey 2008, 31).

I am grateful ..Im away for 6 years and miss my area very much..you have given me medicine for my aching missing pieces of home..I lived in Golders Green and used to walk to hampstead alot and work there in different places at different times in life..I hope you felt that special feeling it has. Please could you do Hampstead Garden Subarb..Finchley Road and Golders Green..if possible...Hampstead holds a special place in my heart. It doesnt look like Covid is effecting things there?..Lia x (LH)

Paikkaa muistetaan myös henkilökohtaisten, merkittävien tapahtumien kautta. Henkilökohtainen muisto sijoittuu seuraavalla kommentoijalla hyvin tarkkaan videon sijaintiin. Pariisiin ehkä vahvimmin liittyvä mielikuva etenkin populaarikulttuurin saralla on romanttinen Pariisi. Kuitenkin todella vähän kommenteissa viitattiin tähän "romanttinen Pariisi -diskurssiin", jonka oletin nousevan vahvempaan asemaan. Luen muiston tapahtuneen verrattain kauan sitten ja videon palauttavan sen elävästi mieleen. Ja rakkaus lienee kestänyt. Toisaalta muisto voi myös olla tuoreempi. Mielikuva romanttisesta Pariisista saa vahvistusta kommentissa.

The most beautiful memories begin at minute 22. I fell in love !!!! Only he knows. Thank you for the video. (PC)

Aina ei ole varmaa, onko kommentoijalla todellista kokemusta videon paikasta. Seuraava kommentoija kuitenkin on kaukana kotoa Yhdysvalloissa, vaikka on kotoisin Lontoosta. Hän katsoo videoita ikävänsä ja etenkin sadesää saa tuntemaan, kuin olisi taas kotona. Tässä kommentissa yhdistyy katsomisen motiivi ja paikan rakentuminen tunnelman kautta. Hän mainitsee kodin tunteen, nostalgian ja rentoutumisen sekä tutun sääolosuhteen, joka kodin mielikuvaan kiinnittyy. Omilla tutuilla reiteillä aistitaan usein kodikkuutta ja varmuutta (Asikainen & Mäkinen 2013, 149). Paikan taju voidaan nähdä häilyvänä tai haihtuvana, kuin tuoksu; se voi myös olla täysi, syvä ja vahva, ja muodostua kerroksista ja monista elementeistä ikään kuin persoonallisuuskin. Rikkaasta paikantunnosta luontevin esimerkki on suhde kotiin. Myös kodilla on eri tasoja ja mittakaavoja, huoneesta naapurustoon ja edelleen

kaupunkiin ja siitä yhä laajempaan ja abstraktimpaan suuntaan. Kodin ajatukseen kuuluu kiinteästi pysyvyys, vaikkei aina ole mahdollista pysyä fyysisessä paikassa. (Tuan 2006, 16-17.)

I am a Londoner, but have lived in the USA for decades. These walks (especially the ones in the rain) make me feel as if I'm back home. They make me happy and relaxed and, of course, nostalgic. Thank you so much for all your time and work. I am familiar with many of the places you go and feel sure I am not alone in my enjoyment of the walks. Please don't stop walking! - - (LH)

Kodin ajatukseen liittyvä pysyvyys huomioiden paikkojen muutosta kuvattiin kuitenkin yllättävän vähän aineistossani, tai muutosten mittakaava oli melko pieni, talon värin vaihtuminen tai baarin sulkeutuminen, vaikka toki nämäkin voivat koskettaa paikallista ja usein kaupungissa vierailevaa. Lisäksi muuttuneesta ympäristöstä vihjattiin välillä, mutta muutosta ei avattu. Tämä kertonee ainakin osin muutosten hitaudesta, kommentoijien enemmistön ei-paikallisuudesta sekä sattumastakin, mihin havainto on videossa kiinnittynyt. Muutos on kuitenkin kaupungeissa väistämätöntä ja odotankin ennen kaikkea tulevia kävelyvideoita Pariisista, jossa kaupunkiympäristöä muutetaan tällä hetkellä runsaasti. Sanallistetaankohan muutosta sitten runsaasti myös kommentteissa?

Myös omasta lähiympäristöstä, nykyisestä tai menneisyyden, paljastuu usein videoiden avulla reittejä ja paikkoja, joissa ei ole käynyt. Oma lähiympäristö on selvästi hienoa nähdä toisen näkökulmasta, sen verran suurelta paikallisten katsojien joukko tuntuu. Tämä vahvistanee paikallisten omaa paikkasuhdetta, kun tutun paikan heille esittelee ikään kuin ulkopuolinen.

Lived nearby as a child and have never seen some of these places before. Thank you for a fascinating walk around my birth neighborhood. (LH)

Useampi palaa videoilla lapsuuden tai lähemmän menneisyyden paikkoihin ja muistoihin. Toisinaan paikkojen muutos on tuskin havaittavaa. Tosinaan taas muutos on selvempi, kuten seuraavassa: vehreys on lisääntynyt ja ympäristö on siistiytynyt.

25 years ago there were no plants in the cul de sac... my school was up the road. Looks much cleaner than before. Great video... (LM)

New end primary school, I went there, my childhood memories (LH)

Our son lived on Well walk in the 80s has not changed much, lots of familiar places. Loved it Thanks. (LH)

Myös Pariisin muutosta kommentoidaan, mutta harmillisesti kommentoija ei avaa sitä kuitenkaan tarkemmin. Rivien välissä tuntuu lukevan, ettei muutos verrattuna lapsuuden Pariisiin ole mieluisa. Kaupunkitila merkityksellistyy henkilökohtaisen ja yhteisesti jaetun, toisin sanoen, minän ja maailman kohdatessa (Saarikangas 2002, 55). Tuanin (2006) mukaan pysyvyyden tarve on inhimillistä; tarvitsemme paikan, jossa aika ikään kuin pysähtyy ja johon voimme palata (Tuan 2006, 19).

Paris, c'est pas le Paris que j'ai connu quand j'étais jeune. (PC)

On hienoa huomata paikallisia tai entisiä paikallisia katsojien ja kommentoijien joukossa. Nostalgisiin lapsuusmuistoihin paluu koetaan vahvasti ja niissä korostuu paikan muutos. Nostalgia värittää usein muistojen paikkaa kommentoitaessa. Seuraava kommentoija palaa videon avulla kortteliin, jossa syntyi. Harmillisesti hän kertoo alueen muuttuneen paljon, mutta hänkään ei kerro miten.

POUR MOI C EST AVEC BEAUCOUP D AMOUR ET DE NOSTALGI QUE JE REVOIS LE QUARTIER OU JE SUIS NEE. IL A BEAUCOUP CHANGE. -- (LM)

Usein muistoja kuvaillessa kerrotaan lempikohteista ja maamerkeistä paikassa. Näissä kommentteissa on paljon paikallistietoa ja samalla paikkoja vertaillaan toisiin. Kaupunkiluonto näkyy vahvasti Hampsteadin aluetta kommentoidessa. Vehreys ja viheralueet ovat selvästi kaupunkien kiintopisteitä ja lempireittejä monille. Seuraavalla kommentoijalla lempireitit taitavat kulkea viheralueiden kautta lopulta paikalliseen kulttuuriin vahvasti kuuluvien kohteeseen, publiin.

I now live in a beautiful part of County Kerry Ireland. I lived in London until 2005. When I go back I always go to Hampstead Heath, when I lived in Notting Hill I used to catch the route 28 bus and go to Golders Hill Park. The park leads to the heath past Lord Leverhulme's pergola, (that's worth a visit) then on to Whitestone Pond and Jack Straw's Castle, it's sad that it's no longer a pub. It's then onwards for a pint or two at the Spaniards pub then onto Kenwood, which is heaven on earth. A truly wonderful place, I love your videos, this one in particular. They make me wish that I was back in Blighty. (HH)

Joskus jos paikat eivät vastaa tarpeisiin, niistä myös kaivataan pois (Jäntti 2021, 108). Onneksi seuraava kommentoija löysi Heathista pakopaikkansa.

-- When I was a child and into my early teens I lived in a flat in west London. The area in those days wasn't very pleasant. I used to walk over the Heath on a regular basis, it

was an escape to a lovely place. It's fond memories and nostalgia more than anything. I can relive those memories when I visit the Heath. (HH)

4.2.2 Olosuhteita ja tunnelmaa

Tunnelmaa ja kaupungin viehättävyyttä sanoitetaan runsaasti, mutta kommentit ovat valitettavan usein lyhyitä tai avaavat vain vähän, mistä tunnelma muodostuu. Paikan tunnelmaan voidaan laskea äänimaisemaa, sääolosuhteita, ihmisten määrää, tuoksuja, ominaispiirteitä ja näiden vaikutelmia. Kortteleiden vaihtelevuus ja kujien tunnelma ja eloisuus nousevat kommenteista. Koemme ympäröivät yksityiskohdat, rakennukset ja ihmiset suoraan ja läheltä kun kadut ovat kapeita ja tilat pieniä (Gehl 2018, 53). Böhme käyttää suuntautumisen käsitettä kuvatessaan kuinka erilaisia aistikokemuksia tarjoavat kujat verrattuna suuriin katuihin tai kuinka näkymän muutoksia ei havaita vain näköaistilla vaan moniaistisesti. (Böhme 2017, 130.) Le Marais -aineiston kommenteissa viitataan oikeaan kaupunkiin, “- - what real city looks like”; miltä kaupungin kuuluukin näyttää. Ajattelen tällä viitattavan niin ihmisiin, paikan viehättävyyteen, johon kuuluu tarjoumien runsaus sekä reunojen pehmeys terassien sekä kujien ja kauppojen kujujen muodossa. (Gehl 2018, 79, 81.)

great atmosphere of paris! i love your videos (LM)

Quite the vibrant place to be! gotta love the back streets! (LM)

Paikka rakentuu tunnelman kautta vahvasti. Kommenteissa havainnoidaan tai kaivataan äänimaisemaa, sääolot puhuttavat ja niitäkin kaivataan etenkin Lontoon videoissa.

Arabian kielellä jätetty kommentti kääntyi google kääntäjän avulla vahvasti Hampsteadin tunnelmaa ja yksityiskohtia kuvailevaksi, suorastaan runolliseksi.

Todella hämmästyttävää. Kadun kauneus 6. minuutin jälkeen, katokselle putoavan sateen ääni ja rakennusten värien kauneus saa sinut tuntemaan olosi suloisessa, rauhallisessa, mukavassa ja ei meluisassa juhlassa. - - (LH)

Pariisin äänimaisemaan kuuluu kiinteästi omissa mielikuvissani ja muistoissani terasseilta kantautuva astioiden kilinä sekä puheen sorina, ja nämä elementit luovat voimakkaasti kaupungin tunnelmaa. Terasseja on kaikkialla kaupungissa, melkein joka kadun kulmassa. Gehl korostaa katutilassa silmäkorkeutta ja tarjoumia, mielenkiintoisia julkisivuja ja

rakennusten alakerroksia (Gehl 2018, 99). Terrassit tuovat tyhjinäkin oman viehätöksensä vaihtelevien, mutta samankaltaisten terassikalusteiden muodossa. Mutta olennaisena osana terasseille kuuluu ihmiset ja eloisa kaupunkielämä. Kommentoija löysi kahvilan äänistä tutun melodian. Korva ja silmä usein hakevat paikoista tuttuutta. Paikkasuhde rakentuu vahvasti aistikokemusten varaan.

The cafe sounds at the beginning of this video sounds like the intro of Cafe De Flore by Doctor Rockit (LM)

Kommentoija viittaa siis musiikkikappaleeseen, jossa todella on samankaltaista äänimaailmaa. Alussa kilahtelevat rahat ja on jotain muitakin, kenties kahvilaan liittyviä, ääniä. Ihmiset ja kaupunkielämän tarkkailu sujuu terasseilta hyvin ja se on yksi kaupunkien vahvimista vetovoimatekijöistä (Gehl 2018, 23, 25).

Tunnelmaa ympäristön olosuhteita aistitaan usein sekoittuvin aistein, ilmiötä kutsutaan synestesiaksi. Aistien sekoittumisessa on yksilöllistä vaihtelua. ((Järviluoma, Aula, Pöllänen, Pärjälä, Tiainen & Venäläinen 2021, 72.)

I've never visited Hampstead, so delighted to see it unspoilt, a beautiful village, now part of London that once was far away. With headphones on I could almost feel the cold rain on the back of my neck! (LH)

Tuoksun kuvaukset eivät olleet aineistossani kovin vahvasti esillä. Tämä on oikeastaan ymmärrettävää, sillä näköaisti dominoi ja lisäksi videoita katsoessa, äänet ja näkymät ovat kaupungista ja ne voivat toki herättää tuoksumuistoja paikasta, mutta myös paikassa, jossa videoita katsotaan, voi olla muita tuoksujia. Tässäkin on kyse synestesiasta. Sateisessa Lontoon Hampstead -videossa osa, kuvasi kuinka sateen voi melkein haistaa. Luonnon kokeminen toisinaan voi aivan hetkellisesti havahduttaa johonkin tuoksuun, tuntemukseen ja muistoon. Tuoksut ovat todella vahvoja muistojen herättäjiä. (Asikainen & Mäkinen, 151.) Pariisia kuvataan tuoksujen kautta: Paris the city of perfume. Lisäksi ranskan kieli viehättää jopa niin, että ehdotus keskustelujen äänittämisestä saa hieman kyseenalaisen sävyn.

Wow..! Fantastic video. I enjoy it very much. Beautiful memories attached with Paris the city of perfume. I request that plz random record the conversation their peoples those talking eachother. Let i come to know what and which kind of conversation they are doing and no need english translation because of sweet french language i enjoy its no matter to understand or not. (5) (LM)

This is so rich and clear in detail you can almost smell it. Merci. (LM)

Toistuvat, tyypilliset sääolosuhteet ja niiden sanoittaminen rakentavat paikkaa voimakkaasti ja liittyvät tunnelman konseptiin. Jos Pariisin yhteydessä ei voi välttyä tyylin teemoilta, Lontoon ja Englannin kohdalla sää, etenkin sade, on keskusteluissa toistuva teema, tieteenkin johtuen vahvasti myös valitsemastani videosta, jossa sataa. Sadetta sanoitetaan myös kehollisilla tuntemuksilla tai kuin sen melkein tuntisi, eli sade tekee katselukokemuksesta immersivisemmän. Äänimaailma yhtenäistyy ja moni sanoittaa sadetta rauhoittavana. Sade luo kaupunkiin omanlaisensa tunnelman.

Kuitenkin myös aurinkoinen Hampstead Heath -video sai viittauksia sadesäähän, "kun kerrankin aurinkoinen hellesää", eli kommentoidaan sateen puuttumisen kautta.

Lol and others say London rains for 9 months (HH)

Säästä puhutaan vertaillen, huumorin avulla, paikallistunnetta vahvistavana ja kaivattavana asiana, kun ollaan etäällä. Videon kävelijää puhutellaan useammassa kommentissa. Niissä pahoitellaan myös, että hän joutui kestämään paikallisia sääolosuhteita - niin kuin paikalliset voisivat säälle mitään.

I'm sorry you had to endure our weather.

I bet you were soaked that day umbrella, dont keep you that dry. I luv hearing the rain. I liked when we went down the side streets and all the narrow streets etc. luv the video. take care.(11) (LH)

Itsekin usein odotan sadetta juuri katuja puhdistamaan, tosin pidän sateesta muutenkin. Sateen jälkeinen ilma, ilman pölyä ja hapekkaampana, on mieluisaa. Myös tuoksumailma muuttuu.

Why do we have so much rain? To keep the streets clean! (LH)

Monelle sade tarkoittaa raikkautta, rauhoittavaa elementtiä ja tunnelmaa. Videoissa etuna on, ettei katsojalla ole kylmettymisen tai kastumisen todellista vaaraa. Aistimaailma on rikas äänen, näkymän ja tunnelman yhtälö.

Rain in London makes it more beautiful (LH)

O man. Dont we just love walking in the rain.love to here rain on the umbrella. (LH)

So Refreshing!Beautiful (5) (LH)

It makes me want to be there in that very same rain. (LH)

wow very soothing and relaxing sound of raindrops. i enjoyed the walk. it makes me feel cold. lol (LH)

I want some rain here too. We don't get much in San Diego. (LH)

Sanpo Stroll

Please take some we have had enough rain recently

Paikallisilla on kuitenkin perinteensä sadesään jaksamiseen. Kontrastit, kylmyys ja kosteus ulkona vertautuvat oletettuun lämpöön ja tunnelmaan tunnetussa ja suositussa pubissa. Sade saa mielen miettimään tarjoumia, poikkeamia reitille, pubeja ja kahviloita. Paikan kauneus selvästi myös yllätti katsojia, joille Hampstead ei ollut liioin tuttu. Useampi kommentti viittasi juuri sateen ja englantilaisen pubikulttuurin yhtälöön. Paikka muuttuu sanavalinnoilla jopa hieman myyttisen upeaksi. Sanat 'enchanting', 'mesmerizing' ja 'magical' ovat vahvoja sanoja, kertoen voimakkaasta paikan vaikutuksesta. Paikkaan selvästi syntyi välitön kiintymys. (Tuan 2006, 19.)

What an enchanting video! I had no idea Hampstead Heath was so beautiful, and the walk in the rain is mesmerizing. Plus, the Holly Bush is THE MOST magical pub I have ever seen. The virtually hidden location is amazing (toiseen kertaan) (LH)

Holly Bush, one of London's finest pubs, particularly on a cold wet day. (5)

Toisaalta hyvin suuri osa rentoutuu videoiden parissa ja sade ja sateen ääni ennen kaikkea vaikuttaisi olevan todella vahva rentoutumista ja rauhoittumista lisäävä elementti. Alla eräs kommentoi sateen ääntä lohduttavaksi. "Sadevideossa" eli Hampsteadissa suuri osa kiittää erityisesti sadetta ja sen tuomaa tunnelmaa ja ääntä. Tosin muutama olisi mieluummin katsonut auringonpaistetta. Sade liittyy vahvasti Englantiin, onhan klassikkovaatteetkin (kuten öljykangastakit) säänkestäviä. Kommenteissa sade yhdistyy usein olennaisesti paikkaan, tässä tapauksessa Hampsteadiin. Muualla asuvat kaipaavat videon kaltaista säätä, se saa tuntumaan kodilta.

I have lived in London for weeks at a time and so miss being there, especially during this time of year. The sounds of rain in this one are wonderful...now I'm feeling really nostalgic.... (LH)

I love this, the amazing brick walls along The Mount how old are they? The rain sounds so relaxing. Thankyou. AU (LH)

Greetings Sanpo Stroll ! The London Hampstead Alleyways seemed very interesting. They are perfect for exploring .The fine growth of greenery inside these alleyways are fairly amazing..Loved the sound of rain.Feels so comforting.The places & objects that

you focused were all full of depth and interest. The side street stores look awesome .Perfect for window shopping. .Wonderful video as always. Greatly appreciate your skill & high creativity. You are providing so much information & entertainment ,a sense of fun & adventure to a wide range of viewers from across the globe..Awesome. Thanks .Many goodwishes as always. (LH)

Absolutely wonderful. So beautiful walking in the rain but not getting wet. Our garden in New Zealand could do with a share of that. Thank you again for a very special view of parts of London.(LH)

Englantilaiset ovat tottuneet sateisiinsa, eivätkä anna niiden vaikuttaa kaupunkielämästä nauttimista. Ilmasto mainitaan tutkimuksissa vahvana tekijänä, miten ulkotilojen toiminnot määrittyvät. Toinen tärkeä kulma on ympäristön fyysinen laatu, johon kaupunkisuunnittelulla voidaan vaikuttaa merkittävästi. (Gehl 2018, 21).

Great video Sanpo I love how people won't be beaten by the weather (LH)

It's pouring rain outside and there are people outside with no jacket and umbrellas they are getting very wet (LH)

4.2.3 Historiaa ja paikallistietoa

Paikan henkeen vaikuttaa vahvasti historian kerroksellisuus ympäristössä. Paikallistietoa jaetaan kommentteissa erilaisin puhetavoin. Olen tähän kappaleeseen esimerkiksi ottanut esimerkkejä selvistä paikan ajallisten vaiheiden kuvailusta. Tällainen syvempi alueen historiatieto oli kuitenkin aineistossa hyvin marginaalista. Historian tunteminen vaatii tietoa, ne eivät avaudu kaikille samalla tavalla (Böhme 2017, 130). Lisäksi kommentteissa dominoi omaan henkilöhistoriaan ja muistoihin pohjaavat puhetavat. Seuraava keskustelu käytiin Le Marais -videon alla. Siinä sanallistetaan alueen muutosta työväenluokkaisesta muodikkaaksi ja verrattain kalliiksi alueeksi. Gentrifikaatio on todellista monissa kaupungeissa. Keskusteluun liittynyt muistuttaa Le Marais'n olleen myös voimakas homokulttuurin keskus. Paikka tarkentuu keskustelun neljännessä kommentissa erojen ja vertailun kautta. Esittelen paikkoja vertailevaa diskurssia myös seuraavassa luvussa. Le Marais'illa on selvästi oma historiallinen identiteettinsä työväenluokkaisena, mutta kommentoija painottaa eroa "todellisiin" työväenluokan alueisiin, kuten Lower East Side tai Södermalm, jotka syntyivät vahvasti teollisen vallankumouksen seurauksena. Tällainen paikan rakentuminen historiadiskurssissa oli kuitenkin aineistossani poikkeus. Historiaan viitataan muissakin

kommenteissa, mutta ne jäivät tätä keskustelua kevyemmiksi maininnoiksi. Kaikki kommentit ovat eri henkilöiltä, ensimmäisenä aloittaja ja sitten vastaukset hänelle.

Keskustelun aloittaja

Le Marais used to be a run down working class neighbourhood, but since it's close to city center it became in the past years increasingly fashionable, gentrified, and considerably more expensive. Similar to Shoreditch if you see what I mean. (LM)

Vastaus aloittajalle:

Before it became gentrified and a tourist hell it was THE gay area.

Toisen vastaus aloittajalle:

And before that it was a very very popular area, with poor workers. Around the 60's years and before.

Neljäs henkilö keskusteluun:

It's true that Marais used to be a working class area, but in the same way that most "Old Town Districts" in European capitals used to be before gentrification. Being "Old Town District" Marais also have many historical palaces and institutions so even before gentrification you had that thrown in to the mix. Therefore, it can not be compared to other inner city working class areas that were built as a consequence of the industrial revolution (1850-1920) and became gentrified in the 80/90's-areas such as Lower East Side, Shoreditch, Södermalm- Stockholm, Nørrebro-Copenhagen etc etc.

Kööpenhamina-videon kommenttiosuuden suosituimmalla kommentti koskee koko Tanskaa. "Denmark is my favourite country (56)"; Tanska on suosikkimaa kommentti julistaa. Tästä on kehkeytynyt pieni keskustelu, jossa on haluttu tietää, miksi Tanska on suosikki. Yhden kommentoijan mukaan jopa pala taivasta. Näin kysymykseen vastataan (ei aloittajan toimesta):

The standard of living is good, our systems generally work quite well, our philosophy is one of compassion for each other in most regards, we are mostly a no non-sense kind of people where if you let me get on with my day so too will you get on with your day. Quite frankly there are many many reasons to love living here. Now let me give you some of the downsides... We are a somewhat closed and cold people, though helpful it takes a while to really make a friend. Many people are just acquaintances, and they rarely give each other an extra thought. THIS PLACE IS COLD! the winters suck ass... truly... It looks beautiful in nature and parks, but comes at a price. Things are relatively expensive, it is a rich country and you can see that in how much you pay. But it isn't worse than many other EU countries. (K)

Tosiaan Tanskan hallinto saa useamman kommentin toimivuudesta. Hyvinvointivaltiodiskurssi rauhanomaisista, hallinnollisesti toimivista Pohjoismaista lienee monen tiedossa.

I can see people are so relax, and see nobody seems wearing facemask. This was the time when Delta Variant is not yet available for everyone to grab. Denmark is an ideal country to be in, peaceful, to each is own, good government -- (11) (K)

Low population country is more peaceful place to live Denmark is nice clean city (K)

How can a US citizen move to Denmark? Not visit but officially move (K)

Toisaalta paikkojen kalleus oli myös kommentoitua. Niin Pariisi, Kööpenhamina kuin Lontookin sanoitettiin kalliiksi. Videoiden alueet ovat myös hyvin yläluokkaisia, mutta toisaalta jonkin verran eettisiä kysymyksiä nousisi kävelyvideoista esimerkiksi köyhemmillä alueilla. Ei aivan yksinkertainen kysymys siis. Kaupunkien keskustoissa on vahvempana julkisen tilan henki.

Fun fact: Hampstead has more millionaires than anywhere else in the UK (LH)

Tutkielmani nimeenkin päätyneet sivukujat sekä polut olivat yksi kommentoiduimmista kaupunkien materiaalisista ominaisuuksista. Toisaalta niitä sanallistiin myös tunnelman kautta. Sivukatuja ja kujia, sekä polkuja kommentoitiin kaikissa muissa videoissa, paitsi Kööpenhaminaan sijoittuvassa. Kööpenhaminassa oli selvästi leveämmät jalkakäytävät ja yleisilme oli toisiin videon paikkoihin verrattuna avara.

What a beautiful walk Hampstead is gorgeous was great to go through all those little sidestreets, such an interesting place, thank you again (24) (LH)

Polut ovat kaupunkien peruselementtejä. Ihmiselle ominainen liikkumisen tapa, kulkeminen eteenpäin melko suoraviivaisesti, on perustana polkujen ja katujen muodolle. Katu saa jatkamaan ja tori tai aukio taas houkuttaa pysähtymään ja tarkkailemaan. (Gehl 2018, 38.)

It's lovely to see these walks. I sometimes use Google Maps to explore London but the only show road routes. The walk off the beaten track are far more enjoyable. Thank you I used to know a BBC journalist and film maker who lived up there but for the life of me I cannot remember where having lost contact over 37 years ago.(LH)

Brings back a flood of memories from when I lived near the Heath and would spend virtually every weekend here just getting lost in all the trails. (HH)

Just Walking in The Rain (song by Johnny Ray in 50s) used these back streets as short cuts, nice to see again after 30 yrs.. (LH)

I lived in/around London for a couple months in 1991. One of my favorite areas was Hampstead. Watching your walk brought back many great memories of exploring all the little side streets and shops. Thank you! (LH)

Amazing video! One cannot imagine that the busiest city of London also have such peaceful and beautiful alleys (6) (LH)

It's my first time to see the back street of Paris. It's clean and beautiful. Thank you for sharing! (24) (LM)

Vehreyttä ja kaupunkiluontoa kommentoitiin runsaasti, ennen kaikkea Lontoon kahdessa videossa, mutta myös Pariisin yhteydessä. Koko Lontoo mieltyy vehreäksi ja puistoiltaan runsaslukuiseksi. Hampstead Heathin "villeyt" ja laajuus on yksi Lontoon keitaan arvostetuimmista ominaisuuksista. Kaupunkisuunnittelussa usein tähdätään, että viheralueita tavoitetaan helposti ja nopeasti monesta sijainnista käsin. Eräälle kommentoijalle tämä kohteen vehreys lienee täydellistä, sillä hänen lausahduksensa ilahdutti minua ja oli vähällä päätyä työni nimeksi.

beautiful place, 100% vegetation I love it ! (HH)

Yksi aineistoni video, Hampstead Heath, sijoittuu lähes kokonaan laajalle viheralueelle. Viheralueet ja puistot ovat eräänlaisia maamerkkejä. Käsittelen niitä lähinnä historiaa ja paikallistietoa -kappaleessa. Kuitenkin kaupunkiluonnon kuvauksissa ja muistoissa on myös paljon myös tunnelman kuvailua. Hampstead Heathin viheralue on valtava keidas Lontoossa. Se määrittyy kommentteissa omaksi kyläkseen, ehkä kommentin tarkoittaessa yhdessä Hampsteadin asuinalueen kanssa. Viheralue mieltyy maisemanmuodoiltaan vaihtelevaksi: mäkiseksi sekä laakeita aukeita sisältäväksi. Korkeilta kukkuloilta on upeita näkymiä. Puistossa on myös kommenttien mukaan Lontoon korkein kohta, jossa vuonna 1999 on ollut pilvinen taivas vastassa auringonpimennystä katselevalle, noin sadan ihmisen joukolla. Selvitin, että elokuussa 1999 oli täydellinen auringonpimennys. Harmillista, että sää oli Parlamenttikukkulalla olleelle joukolla pilvinen ja esti näin näkymän harvinaiseen taivaankappaleen ilmiöön.

Koko Lontoo rakentuu käveltäväksi kaupungiksi: "walking is the best part of the city". Myös alueen kuuluisat rakennukset ja paikat, kuten Kenwood House, nimetään toistuvasti.

I love Hampstead so much, born in Royal Free Hospital, lived in the same house all my life. It's like its own village in central London. Shame I can't afford anything there atm short of living with my parents again.(9) (HH)

London has some great parks. I used to walk round HH early most Sunday mornings for about 8 years. Some of the places on the video I've never been. I remember being on

Parliament Hill for the Eclipse in 1999 with 100's of people looking at a cloudy sky thinking is that it. (HH)

I love this park. I did a heath walk on a Friday night in the summertime once, but there wasn't anyone around. Weird to see so many people in this video! I walked until I got the the big open field where Kenwood House is, then I left the park via Kenwood house and walked back to Archway station. My poor knees Making it to the top of the hill is the best reward though. Those views! These London walking videos bring back the best memories. Walking is the best part of that city. Thank you for sharing ;). (HH)

Videon tekijä, Watched Walker vastaa:

Jessica, it's a big park to cover, especially when hills are involved - I was going to end the walk up by Kenwood House but didn't quite make it! Shame there's not a tube station at the top :)

One of my favourite places in London, the last time I was there (many years ago), it was covered in Snow. (HH)

Paikallinen kommentoija on onnekas sillä Hampstead Heath on hänen lähipuistonsa, vain 10 minuutin matkan kävelymatkan päässä. Hän kokee Lontoon vehreäksi, mutta Hampstead Heath piirtyy "kruunun jalokiveksi". Häntä kuitenkin varoitetaan liikumasta siellä öisin; "Don't roam around it of a night though", mutta keskustelun aloittanut kokee puiston turvallisena, kun alueelle on tullut lisää asuntoja.

This is my local park - a ten minute walk away. London has loads of green spaces, but this one is the jewel in the crown. (HH)

It's fine by night. Since Jack Straw's Castle was turned into a block of flats, Gobblers' Gulch has become an entirely normal piece of ground.

Keskusteluun liittynyt jatkaa samalla linjalla, mutta ehdottaa myös omaa suosikkiaan Victoria Parkia. Hän puoltaa Lontoon vehreyttä ja sen puistojen ja muiden viheralueiden runsaslukuisuutta, vaikka moni mieltääkin Lontoon "betoniviidakoksi". Keskusteluun liittynyt sanoittaa, kuinka Lontoossa on aina viheralue, vähintään pieni sellainen, lähettyvillä.

Lucky to have close access to such a beautiful space. I do challenge you with Victoria park in the east though. No better place to spend on a hot summer afternoon. People often perceive London as a concrete jungle, but the reality is there really is an abundance of beautiful outdoor spaces. You're never far from even a humble grassed square. (HH)

Keskustelun aloittaneelle Victorian puisto on myös tuttu ja hän pitää puistossa erityisesti mahdollisuudesta piknikkeihin ja jopa grillaukseen. Hampsted Heathin puisto siis määrityy paikkana, jossa grillailu ei siis liene mahdollista, suhteessa toiseen viheralueeseen. Vertailu jatkuu, aloittanut kuitenkin nostaa Hampstead Heathin suosikikseen luonnon villeyden

vuoksi. Kommenteista saa käsityksen, että toinen mainittu puisto on hallitumpi kasvustoltaan.

I know Victoria Park well - a friend lives in Grove Road. It's nice and they are very easy with allowing picnics and even barbecues. But I prefer the wildness of the heath.

Tutkijat puoltavat viheralueiden ja kaupunkiluontokohteiden tärkeää merkitystä ihmisten hyvinvoinnin kannalta ja niiden luomista ja säilyttämistä kaupungeissa. Suurkaupungit ovat usein kuormittavia, ja viheralueilla on myönteistä vaikutusta kaupungeissa viihtymiseen sekä yhteenkuuluvuuden tunteen syntymiseen. Näillä on todettu positiivista vaikutusta mielenterveyteen. (Kokkonen 2021.)

Oletin aineistostani nousevan vahvemmin ilmastonmuutoksen teemat ja huolen ympäristöstä ylipäättään. Muutama kommentti tuntui viittaavan, että nämäkin ympäristöt menetetään, mutta tulkintani saattaa olla myös virheellinen.

Kuitenkin Hampstead Heatin viheralueen ainakin yksi kommentoija olisi mieluusti nähnyt ilman ihmisiä ja heidän jättämiään jälkiä. Ja toinen kommentoi myös sinne jääneitä merkkejä kaupunkiluontoon.

People have a way of spoiling the sanctuary of parks. (HH)

That's been my local park since 1991:)) - - This park wasn't like this before, you can tell from human paths and marks on vegetation. (HH)

Nämä kaksi kommenttia tuntuvat viittaavan ympäristön radikaaliin muuttumiseen, ilmastonmuutokseen lähinnä. Sillä lienee vaikutusta, että video on kuvattu poikkeuksellisen helteen vallitessa.

100 years to come this is going to be History (HH)

Imagine what would be like after 50 years. Just sad to see it. (HH)

Arkkitehtuuri ja rakennukset saavat videoissa melko paljon kommentteja. Niitä voi ajatella maamerkkeinä ja solmukohtina, jälkimmäisenä etenkin, jos kyseessä on suosittu julkinen tila. Niistä ollaan kiinnostuneita niin esteettisistä kuin toiminnallisista syistä. Saarikankaan (2002) sanoin rakennukset ovat objekteina muutakin kuin esteettisiä ja teknisiä: ne ovat myös materiaalisia, aistittavissa olevia sekä elettyjä tiloja (Saarikangas 2002, 54).

Hey great video love the church well kept Is Hampstead posh area (LH)

Very nice Victorian Villas (LH)

Hampstead looks like a very charming area with impressive historical architecture. The neighbourhood looks to have a more peaceful and quieter ambiance than other parts of London, and I hope to be able to explore it for myself someday when I return to visit London. Thanks for sharing this wonderful video. (LH)

Indeed amazing place. I spent 6 days in Copenhagen and I really had a amazing time. The architectures are very unique here in this city. I also have created video about this place. Spent a good time and very positive vibes out there. (7) (K)

Osa kommenteista suorastaan tihkuu liikutusta ja tunnelatausta paikka kohtaan. Tunteet, joita kaupunki herättää, liittyvät muun muassa kaupunkien tarjoamiin mahdollisuuksiin sekä paikkoihin, tunnelmiin ja muistoihin. Emotionaalinen suhde kaupunkiin kiinnittyy niin identiteetin rakentamiseen kuin yhteisöihin. (Jäntti 2021, 110.)

My favourite walk so far. Hampstead is one of the loveliest places, and we found so many of remembered pleasures, Fenton House, Flask Walk, Holly Hill, _ I was in heaven, and the rain was a bonus. Thank you so much for letting us come with you . You have no idea how emotional this was for me. My heart is full. (18) (LH)

Myös alueilla ja jopa kaduilla voi olla omanlaisensa identiteetti. Le Marais'ssa oleva Rue des Rosiers on tunnettu falafelpaikoistaan sekä ortodoksijuutalaisista, sillä se on juutalaiskorttelin pääkatu. Juutalaisilla on pitkä historia alueella. Tähän katuun liittyvät kommentit saivat vastauksissa myös poliittisen viestin Palestiinan puolesta.

Can't believe the lines for "L'As du Fallafel" were so short! (11) (LM)

The absence of orthodox Jews in traditional dress on the rue des Rosiers is notable! (LM)

Depends on what day it was - we don't shop on the Sabbath - just like Christians used to not shop on Sunday. (LM)

Myös Hampstead-videon yhteydessä kuvataan tietyn kadun tunnelmaa:

Oh the Hampstead Cemetery! I love it, both sides on that road are so atmospheric! Even in the rain (LH)

Church Row - one of the most beautiful streets on London (LH)

Hampsteadin yläluokkaisuus toistuu useassa kommentissa. On tavallaan hieman ristiriitaista katsoa hyvin vakavaraista aluetta, mutta toisaalta Hampstead ei ole kuitenkaan "pahin" ja se on helposti lähestyttävä, vihreä ja jotenkin vielä vähän arkinen myös omissa mielikuvissani. Mietin kuitenkin, että videoita katsotaan varmasti myös melko köyhissä oloissa, eikä

oikeastaan suurimmalla osalla olisi varaa asua alueella. Ajattelen, että kuitenkin on oikeastaan hienoa silti päästä alueelle kotoa käsin. On monia muitakin alueita, joilla minulla tai suurella osalla kommentoijista ei olisi varaa asua. Alueet ovat kuitenkin kävelyille avoimia, niin fyysisessä maailmassa kuin virtuaalisessa.

My assumption is that anything named "terrace" is a welfare block. Am I wrong?

*Very posh neighborhood. Lovely walk. Thank you for taking me. I like Hampstead.
(6) (LH)*

Clean, beautiful, well-planned area and so peaceful too. Wish i was there...(LH)

Paikat rakentuvat myös ihmisten, niin meidän tavallisten kuin myös kuuluisuuksien, ympärille. Kuuluisuuksiin liittyvissä tarinoissa punoutuu yhteen paikka ja paikallistuntemus. Videoiden kommenteissa mainittiin kuuluisuuksia ja tunnettuja paikallisia, mutta ehkä vähemmän kuin oletin. Mainintoja sai Lontoon videoissa muun muassa Jamie Oliver, George Michael ja muutama paikkaan liittyvä menneisyyden kuuluisa taiteilija.

Jamie Oliver lived opposite the Holly Bush pub. Legend had it that he had to move after filming a tv series there as people would leave the pub at closing time and start banging on his door, shouting "oi! Jamie, make me a bacon butty" (LH)

Nämä ovat paikallishistoriaa osaltaan, vaikka niissä voi helposti olla juoruilun piirteitä. Julkimotkin ovat tavallisia ihmisiä, mutta ihmiset voivat olla häiritsevänkin kiinnostuneita heistä. Ja usein kiinnostus on anekdoottimaista ja harmitonta.

At 7:15, the video shows the (white) house (on the left) in which Olivia Newton-John and her long-time friend Pat Carroll lived in the 60s. It was yellow back then. (LH)

Mietin tämän kommenttiketjun näkyviin jättämistä, samoin kuin kolmas kommentoija aiheen esiin nostamista, sillä siinä puhutaan edesmenneestä julkisuuden hahmosta. Kuitenkin kommenteissa oli tietty lempeä mustan huumorin taso ja halusin jättää ne esiin esimerkkinä paikallistiedon rikkaasta luonteesta.

(1) Beloved haunt of the late George Michael who infamously crashed his car into Snappy Snaps on Hampstead High Street. Someone graffitied "Wham!" at the crash site (22) (LH)

(2) I was working at the Caffè Nero just after Snappy Snaps at the time! It was my first job in London many years ago and now I am still living here (LH)

(3) *Funny! i was just thinking about that, one minute before i came across your comment. i thought i can't say that ? well you have phrased it well , but most of us know what Hamstead Heath is well known for, i see you have got a good sense of humour ,and you dared to say ,what i only thought!! (LH)*

Kommenttiketju jatkui vielä George Michaelin henkilöhistoriaan liittyvien Lontoon paikkojen luettelomaisella esittelyllä loppuen mainintoihin: *“George was a North London boy from birth, in life and at death. “*

Kommenteista nousee myös paikan identiteetin jatkumoitia; Hampsteadin pitkään säilynyt identiteetti luovan alan tekijöitä houkuttavana alueena.

Thank you for sharing. My old stomping ground in the 80s. Hampstead very affluent part of London, home to generations of writers, artists, musicians. (LH)

Grimshaw painted part of Hampstead and I can never find the place.. maybe it's changed. (LH)

The famous painter John Constable is buried in the grounds of Hampstead Parish Church, along with his family. (LH)

Le Marais'n alueella on paljon pieniä, viehättäviä kivijalkakauppoja ja osassa kommentteja ostoksilla käynti nousee esiin. Kivijalkakaupat ja terassit ovat Le Marais'n alueen luonteenomaisia piirteitä ja alue on kiinnostava, vaikkei kauppoihin edes poikkea. Yllättävän vähän kuitenkin yleisesti videoiden kommentteissa puhutaan kuluttamisesta tai ostomahdollisuuksista. Toisaalta useamman videon alue ei ollut liioin ostoskeskustan ydintä. Lähimmäs pääsee Le Marais ja Kööpenhaminan keskustaan sijoittuva video. Yhdelle kommentoijalle on kuitenkin itse ostotapahtuma ollut merkityksellinen, jopa niin, että hänestä on yhteiskuvia putiikin omistajan kanssa. Hän on videon katsoessaan huomattavan ilahtunut, että kauppa on edelleen olemassa tutulla paikallaan.

OMG 29:31 in I saw the boutique Vision Ka! I purchased a beautiful pair of eyewear from there and took pictures with the owner! It was a delightful experience! I am so happy to see that her shop is still there! I purchased eyewear from her business back in March of 2018. WOW just WOW! (6) (LM)

fabulous side streets in France. It's been quite a long time since living in Paris, many years ago in the 17 arrondissement Always loved my walks there on Rue Poncelet for shopping (LM)

Merci beaucoup!! Fantastic video of one of my favourite cities and one of my favourite areas of Paris. I would great if you did it again during the summer sales when it's warm and people are shopping crazy!! (LM)

4.2.4 Paikan rakentuminen suhteessa toisiin paikkoihin

Pariisi yllätti siisteydellään jopa minutkin, mutta myös useamman kommentoijan. Siisteyskommentit toistuivat molempien Pariisiin sijoittuvien videoiden kommenteissa. Toki kommenteissa siisteystasoa verrattiin välillä hyvin erilaisiin maihin kuten Intiaan, Pakistaniin ja Bangladeshiin, joissa myös väkiluku on korkeampi. Toisaalta Pariisia verrattiin katujen siisteysdessä myös Lontooseen. Paikkaa luodaan usein myös suhteessa toisiin paikkoihin, vertailemalla.

Very much impressed to see such clean neat roads and environment Not a single dust paper garbage scattered on roads.. And look at asian countries like india pakistan Afghanistan bangladesh etc where roads and streets are full of garbage (PC)

It seems Paris is well organized compared to London. There's hardly any litter, street clutter, noise from emergency vehicles and crowds of people everywhere. (34) (LM)

Vastaus yllä olevaan:

It really depends on the neighbourhood though (14) (LM)

Ei ole myöskään ensimmäinen kerta, kun kuulen Pariisia ja Buenos Airesia vertailtavan. Pariisi mieltyy minulla aina kauniin harmonisen väriseksi. Olisiko se rakennuskannan sävy maailma ja kattojen rytmi yhdistävä tekijä. Nyt koen tarvetta päästä kävelemään (videon kanssa) Buenos Airesiin tarkastamaan tilanne. Kommentoijalla hyvin spesifi hetki Le Marais videossa, 2:47, joka aktivoi muiston Buenos Airesista. Toinen kommentoija vertaa Pariisin ja Lontoon siisteystasoa. Pariisi näyttäytyy hänelle hyvin organisoidulta kaupunkitalalta, ilman roskia ja väljempänä ihmismäärällisesti kuin Lontoo.

(1) It looks a lot like Buenos Aires :O

(2) Should be the other way around, Buenos Aires looks a lot like Paris

(1) Yeah of course but specially at 2:47 it really made me remember when i had to do paperwork for my dad in Buenos Aires City and i'd always go around microcentro, going to av. Rivadavia 969, then Avenida de Mayo and then the other side of the Obelisco i dont remember those streets names. I got instant flashbacks when i saw that part ahahhahahah.

Pariisi vertautuu New Yorkiin lämpimänä ja sydämellisenä. Kommentoija siis aistii vahvasti kaupungin tunnelmaa.

It's warm heart place -- different from N.Y.citiy which is rich but dry especially for poor people.PARIS that has a tendency spirit for us,ordinary common human --

Hampstead videon kommentteissa korostuu hyvin hoidetun ja rikkaan alueen maineen lisäksi historian kerrokset ja luonne, joka ei ole liioin vuosien saatossa muuttunut. Lisäksi arkkitehtuuria kommentoidaan paljon. Aloittajalle vastaava kommentoija kokee useamman alueen menneen pilalle superrikkaiden vuoksi, sillä tavalliset ihmiset eivät voi hinnan nousun vuoksi asua niillä enää. Kuitenkin Hampstead on vielä välttänyt tämän, ja kommentoijan mukaan tavalliset ihmiset vielä kykenevät asumaan Hampsteadissa, mutta Richmondissa vielä on varaa asua.

Another glorious day, you will notice that the houses in hampstead are over 86% geographically the same as South Kensington, Chelsea, Kensington, etc. (LH)

vastaus on hyvin kriittinen eri alueita kohtaan ja vertailee niitä keskenään:

Hampstead is more like Richmond upon Thames than Kensington or Chelsea. Like Richmond, it's an affluent area, and like Richmond it's hardly changed over the years - both areas have bags of character and tons of history. Kensington, and Chelsea by contrast have been ruined by a massive influx of super rich Russians, and Arabs. Only multimillionaires can afford to live there, whereas ordinary people CAN still live in Richmond.....and also Hampstead. That's why Richmond, and Hampstead both still have character, because ordinary people give them this. Chelsea, and Kensington have become soulless enclaves for the super wealthy. They're not for the likes of you and me. (LH)

Hampstead Heathiä verrataan jopa New Yorkin keskuspuistoon. Kieltämättä, käymättä kummassakaan muuta kuin kävelyvideoiden avulla, minäkin näen yhtäläisyyksiä. On ihmiselle tyypillistä etsiä tuttuutta paikoista. Oma historia, kasvuympäristöt ja elämismailma ikään kuin virittävät kehon tunnistamaan samankaltaisuuksia. (jostain vielä viittaus)

Similar to Central Park in NYC in many ways. @19:55, is it true that, except for Stamford Hill, this is the highest point in London?

Hampstead heath is the highest point in London, don't know where you got Stamford hill from. Shooters hill, and Sydenham hill, are in the top five highest places, as is Crystal Palace and north hill Highgate. (HH)

Its like our own village in west bengal, india.same thing. Pond. Tree. Playground (HH)

Myös katujen tunnelmat vaihtelevat, ja kyseinen kommentoija seikkailee mieluummin sivukujilla Hampsteadissa kuin tylsällä Oxford Streetillä.

Great video. Thank you for showing the back streets and alleyways of lovely Hampstead. Beats a stroll down boring Oxford Street anyday. (23) (LH)

Kommentti vertailee nimeltä mainitsemattomia suuria kaupunkeja ja Kööpenhamina nousee kommentissa erityisenä keskusta alueen hiljaisuuden ja seesteisyyden vuoksi.

Super silent and full of serenity in a big city centre, unlike the other capital cities. I love scandic countries. (K)

See that America? That's how you integrate motor vehicles in cities without handing disregarding the pedestrian in every square inch of land (K)

Viitaten, että Amerikan tulisi katsoa mallia kevyenliikenteen suhteen Kööpenhaminasta. Kävelyyn panostaminen on nostanut päätään monessa Yhdysvaltojen kaupungissa, mutta niitäkin kaupunkeja on edelleen runsaasti, joissa ilman autoa ei oikeastaan pärjää. (Gehl 2018, 190.) Olen aistivinani muutosta tässä, vaikka tie on toki pitkä, kun muutetaan ja kehitetään autoille lähtökohtaisesti rakennettuja kaupunkeja. Sosiaalisessa mediassa, etenkin Twitterissä, seuraan myös tilejä, jotka keskittyvät eri amerikkalaisten kaupunkien matkaa laadukkaammiksi kävelykaupungeiksi.

4.2.5 Paikan kuvailu ja havainnot paikasta

Videoiden havainnoinnista nousee myös abstraktimpia havaintoja kaupungista sekä videoista tehdään suorja, yksittäisiä havaintoja. Joskus kommentoidaan vain jotain mitä nähdään, joskus havainnon voi tulkita kertovan jostain enemmän, kuten varallisuudesta tai kaupunkitilan käytöstä. Havaintoihin liitetään välillä selkeydeksi kohta videolla ajallista määrettä käyttäen. Kööpenhaminasta huomataan pyörät ja kaupunkitilan väljyys.

Copenhagen is great, spacey and with cyclists on every street and corner (12) (K)

Seuraava kommentoija painottaa tiilirakennusten ja pastellisten seinien viehättävyyttä verrattuna muiden alueiden valkoisiin rakennuksiin. Lisäksi kauniit yksityiskohdat, kuten luonteikkaat talojen etuovet, paikalle tyypilliset, kiinnittävät kommentoijien huomiota. Rakennuskannan tyypilliset piirteet ja muut yksityiskohdat ovat paikan kuvauksissa tyypillisiä: luonteikkaat etuovet ja savupiippumainen rakennelma. Arkkitehtuuriin viittasin jo aiemmin, mutta tässä kommentit ovat esimerkkinä tarkoista paikan materiaalisista

havainnoista poimittuna videoiden materiaalista. Myönnän, että kappaleessa on päällekkäisyyttä jo edellä esitetyn ja toisella tapaa jaotellun aineiston kanssa.

I like the warmer brick colors and the pastels much better than the stark white of other areas. Question: What are the below sidewalk areas used for? Seems like a flood waiting to happen. (LH)

yes beautiful place to walk round and shop there. like the way you give the road and street names, some of which i remember. i must go again. such lovely front doors with character . ironmongery . yale, chubb. ingersoll a banham locks. (LH)

Would have liked to know what the chimney like structure was just around the Lutton Place area. Seemed like the sort of building you would find in a northern town. Fred Dibna would have loved that. (LH)

Myös ohimennen voi syntyä voimakas vaikutelma paikasta. Näihin paikkoihin usein kaipaamme tai palaamme ja ne voivat olla hyvin monenlaisia. (Tuan 2006, 19.)

Wow Those streets and houses seem like a dream to me as a Swedish person. So beautiful and charming (LH)

Ihmisillä on aina ollut tarve jättää jälkiä elettyyn ympäristöön ja se on tilan haltuun ottamista (Kärpänen 2022, 31–32). Graffitit saivat kommentoissa negatiivista huomiota Pariisin videoissa useamman kerran, vaikka toisaalta kaupungin puhtautta keuhuttiin myös. Muutama kommentoija piti graffiteja inhottavina ja epäsiisteinä ja yksi toivoi pormestarin (Hidalgon) tarttuvan toimeen. Ja vaikka Pariisia kuvataan toistuvasti kauniiksi, ei aivan kaikki kommentoijat ole lämmenneet sille varauksetta. Lisäksi kommentoidaan puiden vähyyttä, ja sitä, kuinka kesäisin kaupungissa tulee olemaan tukalan kuumaa. Tämä on ollut pitkään Pariisin ongelma, sillä se todella mieltyy kivikaupungiksi, jossa helleaaltojen aikaan ei ole varjoa riittävästi. Nyt kuitenkin muutosta on luvassa, sillä puita istutetaan valtavia määriä koko Pariisin alueelle (Pelli 2022a&b; Latva 2021.)

Nice walk. The graffiti is everywhere. It's disgusting. It's not hard to get rid of or paint over. The mayor needs to get on it and make the city look better. Put up cameras to catch the sprayers. There's just no excuse to put up with it. (PC)

I dont see anything beautiful about it. There is no much tree along the street, in summer you going walk inside the oven. The graffiti is everywhere. - - (PC)

Hate to see the graffiti (LM)

Itse koen graffitien kuuluvan Pariisiin olennaisena osana. Pidän siitä, että niille on “omat paikkansa” tietyillä kaduilla, kauppojen yöksi laskettavissa ovissa tai korkealla rakennuksien

kattojen läheisyydessä. Jollain tavalla näen historian ja alakulttuurisen nykyajan liiton etenkin Pariisissa viehättävänä ja toimivana. Suorastaan hillittyinä kerrostumina, vai onko silmä vain tottunut niihin "paikkaan kuuluvina".

Ihmisten jättämän kaupunkiin jättämien jälkien lisäksi ihmisiä tulee tarkastella kaupunkien vetovoimatekijöinä. Kaupungeista puhuttaessa ei siis voida unohtaa ihmisiä, asukkaita ja vierailijoita, jotka lopulta paikan herättävät eloon. Paikka rakentuu Massey (2008) mukailleen globaalien yhteisöiden avulla. (Massey 2008, sivu) Heat-videolla kuullaan useampaan kertaan puistossa olevien puhuvan ranskaa. Tätä on kommentoitu ja kommentitkijussa on avattu Lontoon kansainvälisyyttä, avoimuutta ja hyväksyvyyttä. Muissakin yhteyksissä videoilla kuuli muita kieliä, kuin mitä valtaosa paikallisista puhuu.

London has people from all over the world, so you will probably hear French, Spanish and many other languages. (HH)

That's what I loved about London - diversity of race & culture. You'd pop out and English speakers were often in the minority. Now & then you'd be lucky enough to hear an actual Cockney / Londoner! Lol. I say that as a Scot who lived there for 14 years. I found London to be a very accepting and open minded place to live, very likely because of this. (HH)

Ihmiset tekevät kaupungin ja luovat kaupungin tunnelmaa. Ihmisen tarkkailu on yleistä kaupunkielämää ja ajanvietettä.

Looks like during your walk, you ran into the same person who is wearing a colorful jacket with a long hair twice. First time at 6:51 on the right, again at 27:28 on the left sitting at the cafe. (33) (LM)

27:27 The couple at the table were seen earlier in the video turning into Rue du Rosiers (5) (LM)

Kaikille ei ihmispaljous ole kuitenkaan mieleen. Kuitenkin Hampstead Heathissa juuri kyseisessä videossa on kommenttien perusteella poikkeuksellisen paljon ihmisiä helleaallon ja rajoitusten purun vuoksi. Toiset kommentit taas kertovat kuinka viheralueella on saanut samoilla lähes yksin. Kuitenkin yleisesti ottaen Lontoo mieltyy ruuhkaisaksi, vaikkei Hampstead alueena sitä yleensä niin vahvasti olisikaan. Alueet voivat kuitenkin kaupungeissa määrittä myöskin hyvin eri tavalla kuin koko kaupunkia koskevat mielikuvat.

beautiful park but too crowded, as whole London I guess. (HH)

Voiko Pariisista ja pariisilaisista puhua ilman tyyliä? Pariisi on yksi muodin pääkaupunki ja ranskalaisten ajatellaan saavan tyyliä veriperintönä. Kommentit aineistossani kuitenkin vahvistavat tätä mielikuvaa, vaikka sen voi nähdä myös vahvana ja hieman ahtaanikin stereotyyppiana. Videota Pariisista ei ehkä olekaan, ettei joku kommentoisi pariisilaisten tyyliä:

many well dressed people in the marais

people in Paris are very well dressed. 1,2,3 viva l'Algerie!

I assume the tourists are wearing the sneakers!

Parisians wear sneakers too and not all of them are chic or elegant.

Yksi kommentti toteaa Hampstead-videolla tietynä hetkenä näkyvän suuren trampoliinin. Se tuntuu viittaavan alueen vakavaraisuuteen, jota useampi kommentti myös tukee. Suosituin yksittäinen havainto puolestaan Hampstead Heath videolla oli "no swimming" - kyltin havaitseminen lammen edustalla, kun lammessa ui kymmeniä ihmisiä. Tämä taas kuvaa kaupunkitilan luovaa (ja luvatontakin) käyttöä, ikään kuin haltuunottoa. Olosuhteet ajavat ihmiset uimaan, vaikka se on kiellettyä. Samassa videossa joku näki joutsenen, ja voisi ajatella, että Heathin lammissa ui kuumana päivänä ihmiset ja eläimet sulassa sovussa. Kaupunki rakentuu joustavaksi käytöltään.

Yay, another Park video! Thumb up, off course. LOL Right behind the biggest "No swimming" Sign ever, are 20+ people in the water and some of them off course are swimming. Those crazy britains. LOL (22)

Beautiful swan at 26:13. Thanks for capturing it!

4.3 Yhteenvedoa paikan rakentumisen diskursseista

Jo tutkimuskirjallisuuden perusteella hedelmällistä tarkastella muistojen ja kokemusten avulla yhteisöllisesti rakentuvana moniaistista paikkaa. Paikan hahmottamiselle staattisuuden sijaan prosessina ja liikkeessä on vakiintunut diskursiivisia käytäntöjä, joiden valossa tarkastelin aineistoani. Vaikka paikka rakentui jokaisen videoiden kommentteissa monella tapaa tunnistettavaksi, muodostuu paikkamuistot henkilökohtaisesti eikä kaikilla ole samaa käsitystä samasta edes paikasta. Lisäksi paikkaa sanallistetaan usein eri tavalla riippuen paikan tuttuuden asteesta. Mielikuviin pohjaava paikan henki näyttäytyy helposti abstraktimpana ja stereotyyppisempänä ja henkilökohtaisten muistojen taso tuo paikan rakentumiseen konkretiaa.

Aineistostani nousevat diskurssit ovat tulkinnallisia ja sopimuksenvaraisia. Ne ovat osin myös päällekkäisiä eivätkä selvärajaisia. Ihmiset käyttävät vakiintuneempia puhetapoja ja erialaisia puhetapojen yhdistelmiä ilmaistessaan paikkaa ja näin ollen samasta aineistosta voisi tehdä hyvin eri tavalla nimettyjä ja luokiteltuja havaintoja. Jaottelin aineistoani kuitenkin viiden eri paikan merkityksellistämisen tavalla, josta tosin muistamisen diskurssi on mukana myös muissa puhetavoissa, joista kuitenkin olen nostanut kärjeksi muiston sisältämiä kielellisiä elementtejä kuten historian sanallistamista, paikan tunnelman ja olosuhteiden kuvausta sekä paikan vertailua toisten paikkojen kanssa. Lisäksi tarkastelin vahvimmin videoista tehtyjä suurempia havaintoja, joissa muistamisen sijaan kommentoitiin videolla nähtyä. Näistä osan koin rakentavan myös paikan käsitystä. Havaintoja toki sidottiin myös muistoihin, mutta videoiden kommenteissa on myös näkyvä ja yleinen käytäntö nostaa ajoitettuja havaintoja yhdessä videon kohdan aikamääreen esittämisen kanssa.

Paikkaa rakennetaan vahvimmin muistellen todellisia hetkiä paikassa sekä paikan olosuhteita kuten säätä. Olen hieman keinotekoisesti ja kömpelösti aineistoanalyysin puolella erottanut olosuhteen ja tunnelman kuvaukset omaksi puhetavakseen kappalejaotuksella, vaikka näissäkin on muistelu vahvasti mukana. Aineistossani muistot paikasta olivat hetkittäin vuosikymmenien takaa ja edelleen eläviä, oletettavasti videoin katsomisen herättelemänä. Paikkasuhdetta sanoitettiin myös muistellen muun muassa maamerkkeihin liittyviä muistoja; kulkureittejä, viheralueita, ajanviettopaikkoja kuten pubeja ja kahviloita sekä yleisemmin kaupunkielämää, usein lisäten materiaalsen sanallistamiseen tunnelman elementtejä. Paikasta haaveilijat, ilman paikkaan liittyviä muistoja, rakensivat paikkaa mielikuvien varaan, jonka rakentumisen taustoja voi vain arvailla. Usein mediavälitteinen, etenkin mainosten ja elokuvien kautta välittyvä, paikka on monella tapaa kiillotettu tai väritynyt ja videot toivatkin muutamalle kommentoijalle pettymyksen mielikuvien ja todellisuuden ristiriidan kautta. Suuri osa kommentoijista matkusti kuitenkin videoiden avulla muistoihin, ja videot näyttäytyivät myös katsojille esteettisesti merkittävänä.

En pyrkinyt aineistoni avulla rakentamaan paikkojen historiaa vahvemmin, mutta paikallistieto toi usein näkyviin myös paikan rakentumista ajan saatossa sekä muutamat alueita koskevat kommentit kertoivat vielä selvemmin videon paikan muutoksesta luokkanäkökulmasta. Le Marais -aineiston kohdalla tämä näkyi selvimmin alueen työläishistorian sanoittamisena.

Massey korostaa paikan rakentumista rakentumiseen tarvittavan muita paikkoja, ja aineistoni pohjalta nimitän tätä vertailudiskurssiksi. Paikkoja havainnoidaan kantaen mukana omaa paikkahistoriaa ja on vain luonnollista etsiä yhtäläisyyksiä ja eroja paikkojen välillä. Näihin usein yhdistyi niin sanotusti paremman valitseminen, kuten tässä: “ - - *Beats a stroll down boring Oxford Street anyday.*” Näin yksinkertaisesti kommentoija vertasi alueita ja katujen tunnelmaa sekä teki valinnan toisin sanoen ilmaisi makunsa rauhallisemman ja ehkä myös esteettisemmän ympäristön puolesta. Usein koko kaupunkia kuvaavat määrittelyt ovat stereotyyppisempiä, kun taas kaupunkien osa-alueilla on kommenttien perusteella enemmän luonnetta. Alueellista tietoa tuottavat myös vahvemmin paikalliset kommentoijat sekä paikassa vierailleet.

Etenkin toistuvat sääolosuhteet muuttuvat helposti paikkaa määrittäväksi mielikuvaksi. Sää puhutti paljon ja oli erityisen keskeisessä roolissa kahdessa Lontoon Hampstead-alueen paikan rakentumisessa. Etenkin sade kirvoitti lukuisia kommentteja äänestä, rauhoittavuudesta, rentouttavuudesta. Toisaalta taas puistoon sijoittuvan videon poikkeuksellinen hellesää ja kesäinen kaupunkiluonto rakensi alueesta kyllä yhtä Lontoon viehättävimmistä minunkin mieleeni. Vehreää ja villihköä. Ei siis liian hoidettua.

Hampstead Heath -puistoon sijoittuvan videon kommentteissa oli selvästi eniten Covid-pandemiaan liittyvää kommentointia, huolta turvallisuudesta, kun ihmisiä on paljon samassa paikassa. Turvallisuusdiskurssi saa vain maininnan sillä se yhdistyi oikeastaan vain Covid-19-pandemiaan liittyvään kommentointiin. Ehkä yhdessä kommentissa varoitettiin yöaikaan liikkumisesta Hampstead Heathissa, mutta aloittajan kokemus oli toisenlainen.

En tarkoituksella häivyttänyt negatiivisia (paitsi kyseenalaiset) kommentteja kertomatta analyysissäni. Negatiiviset ja pettymystä ilmaisevat kommentit ovat kuitenkin yllättävän vähäisiä aineistossani. Eräälle kommentoijalle Pariisin tunnelma on silti pettymys, sillä se ei näytäkään alkuunkaan elokuvien Pariisilta. Mielikuvat suurkaupungeista rakentuvat usein myös populaarikulttuurin varaan.

wow, looks nothing like the movies, underwhelming

Pariisin tunnelma ei tehnyt vaikutusta muutamaankin muuhunkaan kommentoijaan, toiselle Pariisin näyttäytyessä samanlaisena kuin muutkin paikat, ei millään tavoin erityisenä tai kiinnostavana.

the palaces of Paris are all the same there is no art on the street, nice bars and restaurants are all over the world (LM)

Toiselle taas Pariisi vaikutti ankealta ja harmaalta, mutta syy taisi olla vain talvinen sää kuten videon kuvannut Silent Walker sekä toinen henkilö kommentoi.

I don't know, but sometime when I see walking videos in Paris, this city looks depressing and grey at all. Perhaps, because it's too populated.(LM)

Maybe it's winter too (5)

Master King we were in that exact place in July and it was 38 degrees and not a cloud in the sky - this is winter

Graffitit saivat negatiivista huomiota Pariisissa molempien videoiden alla, mutta vain muutaman kommentin verran. Liikennettä ja ruuhkia kuvattiin ehkä muutaman kerran "kamalaksi" Lontoossa ja kerran nostettiin esiin teiden kunto, ja kerran myös ihmeteltiin sähköpotkulautoja oletettavasti negatiiviseen sävyyn.

The roads are rubbish nowadays , the councils make millions a month but they don't want to spend any penny , fix your roads and don't make excuse like in 2008 credit crunch and now another excuse oh we run out of money Corona issue , you get paid council tax fix your road , you make millions from penalties for drivers fix your road , you get government fund fix your road , we all need to stop paying council taxes till they fixed the road . (HH)

Yleisesti myös sää jakoi mielipiteitä yllättävän vähän, vaikka siitä tehtiin paljon havaintoja. Olisiko niin, että sadevideoita ja helteisiä videoita päätyvät katsomaan myös kyseisistä sääolosuhteista nauttivat. Moni sanoi rakastavansa sateen ääntä sekä sateella kävelyä. Eivät kuitenkaan kaikki nauti sateesta ja seuraavassa kommentissa paikkaa rakennetaan muidenkin epäkohtien kautta. Seuraava kommentoija lienee jo kaukana Lontoosta.

Miserable weather, Ugly double yellow lines everywhere, Endless traffic jams, Nowhere to park for free, And you have to be a millionaire to live there. No thanks ! (LH)

Muutama huomio aineistosta, vaikken pureudu näihin puhetapoihin enempää. Kolonialismiin viitattiin muutamasti, vaikka liittyikin historiaan. Usein nämä imaistaan kyseenalaisella tavalla nettikommentoinnissa. Myös muita sortavat (kommenttien rasismi) kommentit olivat aineistossani hyvin marginaalisia ilmiöitä, mikä ei ole aina internet-aineistossa itsestäänselvyys. Tästä huolimatta kaupunkien tulee kiinnittää huomiota sosiaaliseen kestävyYTEEN ja tähän liittyy vahvasti myös menneisyyden vaikeidenkin teemojen kohtaaminen sekä nykyajan rakenteellisiin ongelmiin puuttuminen.

Kaupunkien turvallisuutta nousi aineistossani lähes yksinomaan Covid-19-pandemian kulmasta, enimmäkseen toteavin havainnoin maskien käytöstä Hampstead Heathiin sijoittuvan kävelyvideon yhteydessä. Le Marais'n video toisaalta muistutti myös siitä pandemiaa edeltäneestä tunnelmasta, ja teki näin näkyväksi pandemian aiheuttamia muutoksia ja paikkaan liitettyä paikan tuntua tai paikan identiteettiä. Tekstiaineistossa tätä ei kuitenkaan kommentoitu oikeastaan ollenkaan.

5 TULOSTEN TARKASTELUA

Paikat rakentuivat kommenteissa aika selvästi ainakin omanlaisikseen, mutta eivät kuitenkaan selvärajaisiksi. Paikoilla on kuitenkin aineiston perusteella ominaispiirteitä. Silti paikan identiteetit eivät ole staattisia vaan prosessinomaisia. Tässä yhteydessä paikat määrittyvät siis kansainvälisen joukon kommenteista suuren yhteiskunnallisen muutostekijän, Covid-19, hellittäessä ainakin vähän, ja minun kokoamassa ja tulkitsemassa prosessissa.

Videoita kommentoineista suurelle osalle kyseiset paikat vaikuttaisivat henkilökohtaisesti tutulta, muistoissa tai asuttavana. Koko aineisto-otannassa paikalliset kommentoijat ovat melko näkyvä joukko. Paikkaa rakennetaan kommenteissa monella tapaa, niin kuvailevan muistelun sekä paikkojen vertailun kautta. Lisäksi videolta poimitaan tunnelmia ja havaintoja.

Millaisina aineistoni paikat sitten näyttäytyvät? Seuraavaksi esittelen paikat aineistooni pohjaten. Kaikkia paikkoja kuvattiin kauniiksi ja/tai viehättäväksi, ja näen, että videoiden katsomiseen ylipäätään vaikuttaa vahvasti paikan esteettiset ominaisuudet ja kiinnostus paikkaa kohtaan.

Pariisi rakentuu kommenteissa elämää sykkivänä, tuoksuvana, kauniina, hurmaavana, tunnelmallisena sekä itsellenikin hieman yllättäen siistinä ja puhtaana. Mutta nyt kun tarkemmin mietin, kyllä Pariisin kadut keskusta-alueella ovatkin roskista vapaita. Kujat nähdään vaihtelevina ja viehättävinä. Paikan kuvauksissa korostuu myös tyylikkääät pariisilaiset. Lisäksi alueilla, jopa kaduilla, on myös identiteettejä. Le Marais -aluetta määrittää terassit ja kivijalkakaupat ja näiden luoma tunnelma: ihmiset sekä äänimaisema. Myös Pariisi-aineiston yhteydessä korostui vehreys ja kaupunkiluonto, vaikei yhtä

voimakkaasti kuin Lontoon aineistossa, sekä sivukujat tunnelmaa luovina. Lisäksi aineistosta nousi, vaikkakin yllättävän vähän, kulttuuri sekä kuuluisat maamerkit.

Very well kept streets, a healthy community, people striving together. These are good cultures. God bless (5) (LM)

What a gorgeous city! This is such a charming city to walk around. (LM)

Hampstead rakentuu hyväosaisten alueena, sateisena, kalliina, vehreänä, viehättävänä, arkkitehtuuriltaan historiallisena, tunnelmallisena ja kiinnostavana. Myös hiljaisempina tunnelmaltaan muuhun Lontooseen nähden. Tämä lisäksi Hampstead Heath aineistosta nousee lisäksi Lontoo hyväksyvänä, avoimena ja kansainvälisenä, mutta myös tungoksisena.

I live in the north and I know a lot of people live in London but watching these videos, I don't think it ever hit me actually how MANY people live in London (HH)

London has people from all over the world, so you will probably hear French, Spanish and many other languages. (HH)

That's what I loved about London - diversity of race & culture. -- I found London to be a very accepting and open minded place to live -- (HH)

Kuitenkin useampi kommentti korostaa myös sen inspiroivaa luonnetta ja luovan alan tekijöiden - taiteilijoiden, muusikoiden ja kirjailijoiden - pitkäaikaisena keskuksena. Sana "posh" toistuu usein alueen kuvauksissa. Aluetta kuvataan myös vastakohtana kuhisevalle ja kiireiselle muulle Lontoolle "sadevideon" (LH) kommentteissa, sillä kaduilla kulkee verrattain vähän ihmisiä, ja pikku kujat leikkaavat liikenteen kohinaa voimakkaasti rauhoittaen äänimaisemaa. Toisaalta Hampstead Heath videossa oli sitten kuhinaa ja joukoittain ihmisiä, mutta kuitenkin eri tavalla kuin keskustan ostoskaduilla, kaupunkiluonnon keskelle levittäytyneenä. Tästä nousi kuitenkin kommentteja pandemiaan liittyen ja huolta tartunnoista. Hampstead Heath aineistossa viheralueen viljeily, viehättävyys ja virkistävyys, sen merkitys tuli selvästi esiin, ja se oli myös samoilun, viipyilyn paikka sekä ainakin yhdelle arjen pakopaikka. Myös Hampsteadin asuinalue (LH) sateessa oli poikkeuksellisen vehreää, eli vehreys ja kaupunkiluonto määrittävät koko aluetta.

London is really a special city, with a lot of people and with some great monuments and green spaces (46) (HH)

Kööpenhamina on tunnettu kävelyn ja pyöräilyn edistämisestä ja se tulee ilmi myös kommentteista. Lisäksi Kööpenhamina oli hyvin erilainen kaupungin mittakaavalta, kun

muita videoiden alueita määrittä tiivis mittakaava ja sivukujat, oli huomiot Kööpenhaminassa puolestaan väljyydessä ja video paljasti vahvemmin myös erilaisia käyttäjiä: lastenvaunuja työntäviä ja pyörätuolilla liikkuvia. Muut kohteet eivät fyysisenä paikkana olleet ihanteellisia esteettömyyden kannalta.

Paikkana Kööpenhamina rakentuu väljäksi, seesteiseksi, puhtaaksi, arkkitehtuuriltaan uniikiksi sekä rennoksi pyöräilijöiden kaupungiksi, mutta myös verrattain kalliiksi ja jopa hieman sulkeutuneeksi pohjoismaiseksi hyvinvointivaltioksi. Kööpenhamina mieltä lisäksi kuitenkin "viboiltaan" positiiviseksi ja rennoksi. Talvella kuitenkin pienen aineiston nostamana liian kylmäksi. Valitettavasti Kööpenhaminan kommenttiaineisto oli myös suppein ja paikasta rakentuminen jäivät muutaman kommentin varaan.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Olen pyrkinyt tutkielmassani esittelemään ilmiön nimeltä 'kävelyvideot' sekä tarkastelemaan miten videoiden kommenttialustoille jätetyt kommentit rakentavat paikkaa sekä mitä ne paljastavat katsomisen motiiveista. Voin todeta, että kommentteissa todella rakentuu prosessinomaisia paikkoja videoiden alueista, monella tapaa tunnistettavia, muttei kuitenkaan ristiriidattomia tai staattista. Paikkasuhde ei muodostu kaikille samanlaisiksi samasta paikasta, mutta aineistoni laajuus takasi sen, että paikan rakentumisissa oli myös selvästi esiin nousevia toisiaan muistuttavia ja tukevia diskursseja. Aineisto todentaa ajatuksen moniaistisista ja merkityksellisistä kaupungeista ja paikoista. "Eletyn tilan ajatus korostaa merkitysten ruumiillisuutta, paikantuneisuutta ja jatkuvasti muuttuvaa luonnetta – koko ajan kehkeytymässä olevaa tilaa" (Saarikangas, 55).

Tutkimukset osoittavat, että virtuaalituloissa todella myös "olla paikassa" ja videoissa on aineistonikin pohjalta potentiaali yhtenä matkustuksen muotona. Aineistossani nousi lukuisia kertoja esiin ajatus ikään kuin kävelemisestä videon paikassa. Kävelyvideoiden maailma on parhaimmillaan intensiivinen ja immersiiivinen.

On vaikea kuitenkin arvioida korvaako videot todella matkustamista, ja jos korvaa niin kuinka paljon. Osan kohdalla näin toki on esteellisyysyistä jatkossakin, mutta matkustus on ainakin uutisten mukaan palaamassa pandemiaa edeltävälle tasolle. Toivoisin todella videoiden sekä yleisen ilmapiirin muuttavan edes matkustustapoja hitaammiksi,

harkitummaksi ja kestävämmiksi. Ja lisäävän kävelyvideot yhdeksi matkustustavaksi entistä laajemmalle joukolle.

Fyysistä siirtymää korvaavan matkustamisen muodon lisäksi näen kävelyvideoissa vahvaa potentiaalia myös virittämisessä ympäristön laadullisten ominaisuuksien herkempään havaitsemiseen sekä vahvempien ja merkityksellisempien paikkasuhteiden muodostumisen tukena. Lisäksi ne tarjoavat monipuolisen, jatkuvasti kertyvän aineiston kaupunkitutkijoille ja -suunnittelijoille.

Käveleminen on edullista ja viihdyttävää. Lisäksi aineistoni tukee ajatusta, että käveleminen rakentaa kerroksellisia paikkamuistoja ja moniaistista kaupunkisuhdetta myös videovälitteisesti. Gehl (2018) kuvaa kaupunkielämää itseään vahvistavana prosessina. Ihmiset vetävät toisia puoleensa ja moni innostuu spontaanisti. Näin toiminnot saavat tuulta alleen ja syntyy positiivinen kierre. (Gehl 2018, 65). Kävelyvideoiden kaupungeissa usein myös kävellään verrattain paljon. Lisäksi elinvoimaisissa kaupungeissa turvallisuuden tunne voimistuu (Jäntti 2021, 109).

“Tutkimustulokset eri puolilta maailmaa kertovat, että kaupunkielämä on itsessään tärkeimpiä kaupungin nähtävyyksiä.” (Gehl 2018, 25). Aineistostani nousee kaupunkielämän lisäksi myös muita vetovoimatekijöitä kaupungeissa. Kaupunkiluonto on sääolosuhteiden lisäksi eniten kommentoitu tema ja vahvistaa ajatusta luontokokemusten tarpeesta urbaanissa ympäristössä. Ympäristökokemukset ovat synestesian avulla usein intensiivisiä myös virtuaalisesti koettuna, äännet voivat olla jopa olla todellista ympäristöä vahvempia tullessaan kuulokkeista.

Ihmiset luovat kaupungin ja kaupungit ovat jatkuvasti liikkeessä. Tärkeiltä paikoiltaan toivotaan usein pysyvyyttä tai hienovaraista muutosta, mutta muutos on myös väistämätöntä. Pariisi on hyvä esimerkki rohkeasta suhtautumisesta kaupungin haasteisiin, kuten kuumeneviin kesiin, sekä tilanteen tunnustamisesta ja toimeen käymisestä. Ilmastonmuutos tulee vain lisäämään kaupunkien haasteita.

Aineistoni tukee ajatusta kaupunkien merkityksellisyydestä niin asukkaille kuin joskus paikassa käyneille, sekä paikasta haaveileville. Kaupunkien yksi suurimmista haasteista onkin nähdäkseni joustavan arjen tarjoaminen sen moninaisille asukkaille ja vieraille. Panostaminen kaupunkitiloihin ja joustaviin sekä kestäviin liikkumisen muotoihin ovat kaupunkisuunnittelun keskiössä niin ilmaston muutokseen varauduttaessa kuin laadullisten kaupunkien suunnittelussa. Huoli ympäristöstä nousi myös aineistostani, vaikei niin

voimakkaana kuin oletin. Tulevaisuudessa videoiden avulla voinee tarkastella myös nyt kiihtyvällä tahdilla tapahtuvia kaupunkitilan muokkaamisia ja muutoksia. Videoita voisi käyttää myös sosiaalisen kestävyuden ja kaupungin käyttötapojen tutkimiseen, vain muutamia mainitakseni.

Yksi tärkeä tulokulma kaupunkeihin on niiden sosiaalinen kestävyys. Tekstiaineistostani ei noussut tämä teema erityisen vahvasti. Kodin teema yhdistyy kuitenkin voimakkaasti paikkasuhteeseen ja aineistooni ja täten koen perustelluksi, myös tulevia tutkimusaiheita hahmotellakseni, nostaa esiin kodittomuus. Se jää näin vain maininnan tasolle, sillä tutkielman koon vuoksi tähän teemaan en voinut tarttua syvällisemmin. Videoaineistossa kodittomuus näkyi Le Marais -videossa, enkä siksi voi sivuuttaa sitä täysin, ja olen saman havainnut käydessäni Pariisissa. Näen teidät, vaikka niin moni ei näe! En tunne asunnottomuuspolitiikkaa Pariisissa, mutta halusin huomauttaa, ettei videoiden katsomien ole vain viihdettä ja nautintoa, ainakaan näin herkälle kuin minä. En voi sivuuttaa sosiaalisia ongelmia ja koen ihan kehollista surullisuutta nähdessäni makuupussin pilkistävän yöpaikan merkkinä seinän vierustoilla. Kodittomuutta on vaikea ratkaista kokonaan, mutta ainakin kaupunkisuunnittelulla voidaan tehdä paljon, jotta ulkonukkumapaikkoja jää. Gehl puhuu pehmeistä reunoista ja myös katujen laitamat ja suojat näen pehmeiden reunojen kaupunkisuunnitteluna. Kuitenkin kaupungeissa on käytetty myös vihamielistä suunnittelua (vihamielinen arkkitehtuuri), etenkin kohdennettuna kodittomien käyttämiin tiloihin esimerkkinä nukkumisen estävät rakenteet penkeillä ja piikit seinustoilla. Koen tällaisen suunnittelun suorastaan vastenmielisenä. (kts. esim. Gehl 2019, 75, 109.)

Kävelyvideoita voi ajatella yhtenä osana yhä vahvemmin medioihin ja teknologioihin kiinnittyvää ympäristösuhdetta. Kävelyvideoiden saavutettavuus sekä tarjoamat kokemukset tekevät ympäristökokemuksista myös demokraattisempia. Paikat määrittävät jatkuvasti ja aineistoni videoiden kommenttikentät ovat edelleen auki halukkaiden osallistua. Jo tässä tutkielmassa mukana ollut aineisto-otanta tuottaa moniäänistä narratiivia kaupunkisuhteista. Aineiston ja näkökulman tiukemmalla rajaamisella olisin päässyt ehkä analyysissä syvemmälle, mutta toisaalta luotan lukijaan ja runsaiden esimerkkien puhuvan puolestaan. Tulokset laajentavat käsityksiä kaupungeista ja niiden muistamisen tavasta.

Kävelyvideot antavat mahdollisuuden haaveille, kuin myös paluuseen tärkeisiin paikkoihin. Aineistostani nousi yksityiskohtaisen kuvailevia paikkamuistoja jopa vuosikymmenien takaa. Paikkoihin kiinnitytään tiukasti ja videoiden liike tuntuu liikuttavan muistoihin

tehokkaasti. Paikkasuhde muodostuu henkilökohtaisella, sosiaalisella ja yhteisöllisellä tasolla. Kaupunkien ihannerytmi on kävelytahtinen!

Olisin halunnut syventyä myös muihin kaupunkeja koskeviin tulokulmiin kuin mitä vahvasti aineistostani nousi. Yhteisöllisestä kaupunkitilan käyttöä tai jopa haltuunottoa sanallistettiin tekstiaineistossani hyvin vähän, vaikka videoilla näkyi useampia esimerkkejä. Esimerkiksi Canal Saint Martin -videossa oli aukion ympärille kokoontunut nuorisojoukko kaupunkipyörineen, tämä on minulle tuttu näky ja yksi tulokulma kävelyvideoaineistojen käyttöön tutkimuksessa voisikin olla kaupunkitilan yhteisölliset käytöt -näkökulma.

Tutkielmani tuloksia voisi hyödyntää ainakin ideatasolla ja inspiraationa kaupunkisuunnittelussa. Ehdotankin, että kaupunkisuunnittelun pohjana tulee olla kaupunkiympäristön laatumääreiden (kuten vehreys, käveltävyys, esteettömyys, turvallisuus) lisäksi tunnelman konsepti, ja näin luodaan ja ylläpidetään joustavia ja asukkaille, vierailijoille sekä haaveilijoille merkityksellisiä paikkoja.

“Atmosphere is created through the combination of human activity, individual emotional responses and subjective perceptions of built forms. Though unique to the individual, it can also create a shared feeling of place.”

(Jones, Isakjee, Jam, Lorne & Warren 2016, 29)

LÄHTEET

- Ahola, S. (2020). *Kun koronaepidemia iski, Annaliina Niitamo alkoi selvittää helsinkiläisten uusia tapoja liikkua ja huomasi, miten tärkeää päämäärätön kuljeskelu on*. HS Kulttuuri.
<https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000006523458.html>
- Ainala, T., Kivilaakso, A., Olsson, P., Savolainen, P. & Vahtikari, T. (2021). *Kadun kulmassa - Reittejä humanistiseen kaupunkitutkimukseen*. Teoksessa Vahtikari, T., Ainala, T., Kivilaakso, A., Olsson, P. & Savolainen, P. (toim.) 2021. Humanistinen kaupunkitutkimus. Tampere: Vastapaino. 7–28.
- Asikainen, E. & Mäkinen, K. (2013). *Jalat muistavat ja askeleet kertovat. Kehollinen muistaminen kaupunkiluonnossa*. Teoksessa Lento, K. ja Olsson, P. (toim.) 2013. Muistin kaupunki. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. 129-162
- Böhme, G. (2017). *The Aesthetics of Atmospheres*. New York: Routledge.
- Cresswell, T. (2004). *Place: a short introduction*. Blackwell publishing.
- Crook, L. (2021). *Champs-Élysées avenue in Paris to become "an extraordinary garden"*. Dazeen.
<https://www.dezeen.com/2021/01/12/champs-elysees-avenue-paris-extraordinary-garden/>
- Gehl, J. (2018). *Ihmisten kaupunki*. Suom. Viinikainen, T., Päivänen, J., Hammarsten, H. & Tuurnala, P. (Bogvaerket 2010) Helsinki: Rakennustieto.
- Hansen, I. (2021). *Menneisyys ja nykyhetki kaupunkitilan kokemuksessa – Lontoon läsnäolo Ben Aaronovitchin Rivers of London -romaaneissa*. Teoksessa Vahtikari, T., Ainala, T., Kivilaakso, A., Olsson, P. & Savolainen, P. (toim.) 2021. Humanistinen kaupunkitutkimus. Tampere: Vastapaino. 285–310.
- Hautamäki, R. & Laine, S. (2021). *“Suuria suuntaviivoja” – Puistovyöhykkeet Helsingin 1910-luvun kaupunkisuunnitelmissa*. Teoksessa Vahtikari, T., Ainala, T., Kivilaakso, A., Olsson, P. & Savolainen, P. (toim.) 2021. Humanistinen kaupunkitutkimus. Tampere: Vastapaino. 311–344.
- Helsingin kävelynedistämishjelma. Helsinki: Kaupunkiympäristön julkaisuja.
https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/uutiset/Kavelyn_edistamisohjelma.pdf
- Jokinen, A., Juhila, K. & Suoninen, E. (2016). *Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Tampere: Vastapaino.
- Jones, P., Isakjee, A., Jam, C., Lorne, C. and Warren, S. (2016). *Urban landscapes and the atmosphere of place: exploring subjective experience in the study of urban form*. Birmingham: Digitaalisessa julkaisussa Urban landscapes and the atmosphere of place.
<https://livrepository.liverpool.ac.uk/3006633/2/Urban%20Morphology%20OA.pdf>
- Jäntti, A. (2021). *Kaupunki ihmisen tuntemana*. Teoksessa Vahtikari, T., Ainala, T., Kivilaakso, A., Olsson, P. & Savolainen, P. (toim.) 2021. Humanistinen kaupunkitutkimus. Tampere: Vastapaino. 95–118.

- Järviluoma, H., Aula, I., Pöllänen, S., Pärjälä, E., Tiainen, M. & Venäläinen, J. (2021). *Kaupunki taiteena ja taiteilijat kaupungissa*. Teoksessa Vahtikari, T., Ainala, T., Kivilaakso, A., Olsson, P. & Savolainen, P. (toim.) 2021. Humanistinen kaupunkitutkimus. Tampere: Vastapaino. 61–94.
- Kagge, E. (2018). *Kaikki paitsi käveleminen on turhaa*. Suom. Kari Koski. Helsinki: Art House.
- Kokkonen, Y. (2021). *Tutkimus vahvistaa: Puiden ja taivaan näkeminen vähentää yksinäisyyden tunnetta*. <https://yle.fi/uutiset/3-12242098>
- Kärpänen, S. (2022). *Naisten kaupunki. Työkaluja oman tilan valtaamiseen*. Helsinki: Into.
- Laakso, K. (2019). *Tutkija: Monet miehet ajavat autolla tunteakseen itsensä miehiksi*. <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000005999233.html>
- Lappi, T-R. (2013). *Kuinka mennyt merkityksellistyy kaupunkipuhunnoissa? Narratiivisia tulkintoja jyväskyläläisestä kaupunkiympäristöstä*. Teoksessa Muistin kaupunki. Toim. Lento, K. ja Olsson, P. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. 324–347.
- Latva, V. (2021). *Kaupunkimetsä valtaa Pariisiin*. <https://www.vyl.fi/viherymparisto/lehdet/jutut/vy-4-2021/kaupunkimetsa-valtaa-parisiin/>
- Lehtonen, M., Rantanen, P. & Valkonen, J. (2008). *Toimittajien saatesanat*. Teoksessa Doreen Massey. Samanaikainen tila. Suom. Rovio, J. Tampere: Vastapaino. 7–12.
- Männistö-Funk, T. (2021). *Pyöräilyn kohtalo autojen kaupungissa – Kaupunkiliikenteen muuttuvat tilat Turussa 1950–1970-luvuilla*. Teoksessa Vahtikari, T., Ainala, T., Kivilaakso, A., Olsson, P. & Savolainen, P. (toim.) 2021. Humanistinen kaupunkitutkimus. Tampere: Vastapaino. 195–224.
- Massey, D. (2008). *Samanaikainen tila*. Lehtonen, M., Rantanen, P. & Valkonen, J. (toim.) 2008. Suom. Rovio, J. Tampere: Vastapaino.
- Niitamo, A. (2020a). *Kävelyllä koronan aikaan, osa 1*. <http://www.urbariablog.fi/kavelylla-koronan-aikaan-osa-1/>
- Niitamo, A. (2020b). *Kävelyllä koronan aikaan, osa 2: tylsyyttä ja turvallisia yllätyksiä*. <http://www.urbariablog.fi/kavelylla-koronan-aikaan-osa-2-tylsyytta-ja-turvallisia-yllatysia/>
- Niitamo, A. (2021a). *Walking as urban communication: affordances and agency in public space in a semi-lockdown city*. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23748834.2021.1978786>
- Niitamo, A. (2021b). *Näen punaista*. Kolumni Toisinkin voisi olla -sarjasta. Image-lehti lokakuu 2021.
- Pelli, P. (2022a). *Asfaltti auki, puita päälle*. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008691708.html>
- Pelli, P. (2022b). *Autoista puolet pois*. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000008673351.html>
- Pietikäinen, S. & Mäntynen, A. (2019). *Uusi kurssi kohti diskurssia*. Tampere: Vastapaino.

Ridell, S., Kymäläinen, P. & Nyysönen, T. (2009) *Julkinen tila tänään - kuhinaa lomittuvilla rajapinnoilla*. Teoksessa Seija Ridell & Päivi Kymäläinen & Timo Nyysönen (toim.) *Julkisen tilan poetiikkaa ja politiikkaa. Tieteidenvälisiä otteita vallasta kaupunki-, media- ja virtuaalituloissa*. Tampere: Tampere University Press. 7–38.

Riikonen, Matias. (2019). *Iltavahtimestarin kierrokset*. Helsinki: Teos.

Saarikangas, K. (2002). *Merkityksellinen tila: lähiöasuminen arkkitehtuurin, asukkaiden, menneen ja nykyisyyden kohtaamisena*. Teoksessa Syrjämaa, T. & Tunturi, J. (toim.) 2002. *Eletty ja muistettu tila*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura. 48–75.

Solnit, Rebecca. (2001). *Wanderlust: a history of walking*.

Tuan, Yi-Fu (2006). *Paikan taju: aika, paikka ja minuus*. Suom. Liisa Kaski. *Sense of Place: Its relationship to Self and Time*. Teoksessa Tom Mels (toim.) 2004. *Reanimating Places. A Geography of Rhythms*. Aldershot: Ashgate. Teoksessa Seppo Knuutila & Pekka Laaksonen & Ulla Piela (toim.) *Paikka. Eletty, kuviteltu, kerrottu*. Kalevala- seuran vuosikirja 85. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. 15–30.

Tjostheim, I. & Waterworth, J. (2021). *The Psychosocial Reality of Digital Travel: Being in Virtual Places*. Pelgrave Macmillan. Open access.

<https://library.oapen.org/viewer/web/viewer.html?file=/bitstream/handle/20.500.12657/51933/978-3-030-91272-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Uimonen, H. (2020). *Kertojen kaupungit: Aistielämäkerrallinen kävely ympäristön ja muistamisen tutkimusmenetelmänä*. *Alue Ja Ympäristö*, 49(1), 19–35. <https://doi.org/10.30663/ay.79502>

Uimonen, H. (2021). *Kaupunkitila päivittäismusiikin aikakaudella - Ääniympäristön tutkimuksen teoreettinen ja metodologinen tarkastelu*. Teoksessa Vahtikari, T., Ainala, T., Kivilaakso, A., Olsson, P. & Savolainen, P. (toim.) 2021. *Humanistinen kaupunkitutkimus*. Tampere: Vastapaino. 145–168.

Vahtikari, T., Kivilaakso, A. & Latvala-Hirvilähti, P. (2021). *Kaupunki, kulttuuriperintökokemus ja osallisuus*. Teoksessa Vahtikari, T., Ainala, T., Kivilaakso, A., Olsson, P. & Savolainen, P. (toim.) 2021. *Humanistinen kaupunkitutkimus*. Tampere: Vastapaino. 365–386.

Valtanen, T. (2021). *Lähes 180 miljoonan tunneliprojekti Helsingissä on yllättäen lykkääntymässä*. <https://yle.fi/uutiset/3-12187783>

Vikman, N. (2010). *Alussa oli askel – katsaus kuuntelukävelyyn ympäristökulttuurin tutkimuksen metodina*. Pöysä, J., Järviluoma, H. & Vakimo, S. (toim.) Teoksessa *Vaeltavat menet*. Joensuu: Suomen kansantietouden Tutkijain Seura. 190–212.

von Bonsdorff, P. (1999). "Nature" in Experience: Body and Environment. *Nordisk estetisk tidskrift* 19/1999. 111–128.

Aineiston videot:

COPENHAGEN, Denmark Virtual Walking 4K/60FPS

<https://www.youtube.com/watch?v=xMjbR3GISuM>

【4K/HDR】 Walk in Paris around République and Canal Saint Martin

<https://www.youtube.com/watch?v=BLy9VgvEtEQ>

^{4K} Paris walking tour FR Back streets and shopping streets of Le Marais, France 4K

<https://www.youtube.com/watch?v=wKSZwIYeAKs>

LONDON HEATWAVE WALK HAMPSTEAD HEATH

<https://www.youtube.com/watch?v=c1quf4AllEw&lc=UgwWfaPMuTmlfwlvpvq54AaABAg>

Rain Walk London Hampstead, Side Streets and Alleyways - 4K

<https://www.youtube.com/watch?v=9PZstbhJgdw>